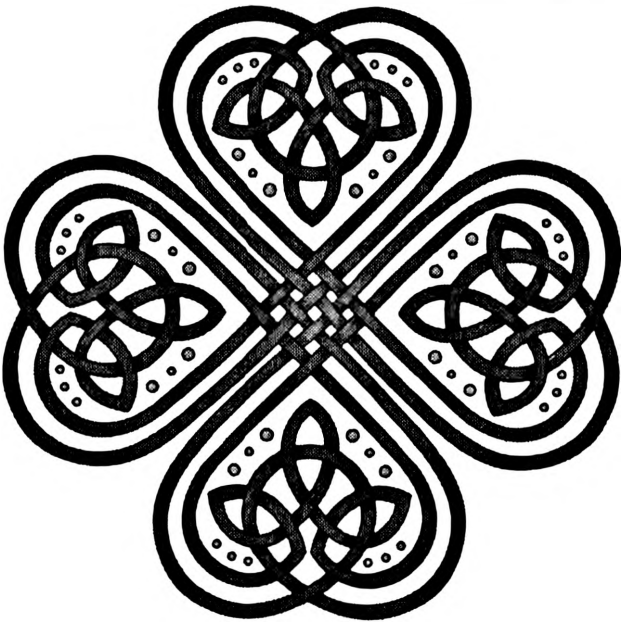
İRLANDA MASALLARI

KUĞU, GÖLE YÜK OLMAZ.

ÇEVİRİ: SERVİN SARIYER

İRLANDA MASALLARI

KUĞU, GÖLE YÜK OLMAZ.

DERLEYEN: W. B. YEATS

ÇEVİRİ: SERVİN SARIYER

© KARAKARGA YAYINLARI 194

Dünya Masalları Serisi - 8

Her hakkı saklıdır. Bu eserin aynen ya da özet olarak hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin yazılı izni alınmadan kullanılamaz

IRLANDA MASALLARI

W. B. Yeats

Orijinal Adı: Irish Fairy Tales

Genel Yayın Yönetmeni: Mustafa Kutlukhan Perker
Seri Editörü: Mesud Ata
Çeviri: Servin Sarıyer
Editör: Başak Tan
Görsel Yönetmen: Sedat Gösterikli
Reklam ve Tanıtım Müdürü: Bilgen Ülgen

1. Baskı: Ocak 2019

ISBN: 978-605-2241-88-2

İmtiyaz Sahipleri: Yelda Cumalıoğlu, Mustafa Kutlukhan Perker
KaraKarga Yayınları, Destek Yayınları'nın alt kuruluşudur.

Yayıncı Sertifika No: 13226

Adres: Abdi İpekçi Cad. No 31/5
Nişantaşı / İstanbul
Tel: (0 212) 252 22 42
Fax: (0 212) 252 22 43

karakarga.com
info@karakarga.com
karakargayayınları
karakargayayınları
karakargayayın

Baskı: Deniz Matbaa Mücellit
Adres: Maltepe Mahallesi Hastane Yolu,
Sokak No 1/6 Zeytinburnu - İstanbul
Tel: 0 212 613 30 06
Matbaa Sertifika No: 40200

KARAKARGA

İçindekiler

İrlandalı Masalcılar *7*

İrlanda Perileri ve Ruhları *11*

İrlanda'da Kara ve Su Perileri **21**

Perilerin Dans Bahçesi *23*

Yün Eğirme Yarışı *27*

Küçük Gaydacı *39*

Peri Büyüsü *53*

Teigue *59*

Peri Tazısı *73*

Gollerus'un Hanımı *81*

Kötü Ruhlar **93**

Şeytanın Değirmeni *95*

Fergus O'mara ve Hava İblisleri *109*

Korku Nedir Bilmeyen Adam *119*

Kediler **133**

Ozan Seanchan ile Kedilerin Kralı *135*

Owney ile Owney-Na-Peak *145*

Krallar ve Savaşçılar **169**

Cuculain'in Şövalye İlan Edilmesi *171*

Duleek Kapısının Küçük Dokumacısı *181*

İRLANDALI MASALCILAR

İrlanda köylülerinin hâlâ perilere inandıklarını söylediğimde insanlar bana şüpheyle bakıyor. Bu makineler ve fabrikalar çağında eski, görkemli, güzel ama artık ölmüş olarak o dünyayı bugüne taşımaya çalıştığımı sanıyorlar. Dönen dişlilerin, gürültülü makinelerin seslerinin peri krallıklarını bu dünyadan uzaklaştırdığı, minik dansçıların ayak seslerini susturduğu bir gerçek.

Ancak yaşlı Biddy Hart hiç de öyle düşünmüyor. Bizim yeni düşüncelerimiz onun sarı dam koruğu kaplı, sazdan çatısının altında henüz hiç duyulmadı. Kısa zaman önce onun Benbulben yamacındaki evinde, ateşin başında oturup tavada yaptığı ekmekten yerken evinin arkasındaki yeşil dikenli çalılarla kaplı tepede yaşayan peri dostlarını sordum. Onlara nasıl inanıyor bir görseniz! Onları gücendirmekten ölesiye korkuyor. Uzun

zaman bana verdiği tek cevap, "Ben kendi işime bakıyorum, onlar da kendi işlerine," oldu, ancak büyükbabam hakkında biraz konuştuğumuzda, biraz da benim onun çatısı altında geçen çocukluğumdan bahsettiğimizde dili biraz çözüldü. Zira onların bulunduğu tepelerin altında yaşamış olan benimle periler hakkında konuşmayı, oraya gelip giden İngiliz turistlerle konuşmaktan daha güvenli görüyor. Yine de sözlerini bitirdikten sonra bana "Tanrı korusun," dedirtmeyi ihmal etmiyor.

Bir kez konuşmaya başladı mı, çenesi düşerdi artık. Eğilip de yemeği karıştırırken yüzü ateşle aydınlanır, bir keresinde Coloney köyünün yakınlarından birinin kaçırılıp yedi yıl boyunca "seçkinlerin" (kabalık etmemek için ve biraz da korkudan, perilerden bu şekilde bahsederdi) arasında yaşadığını, yedi yılın sonunda geri döndüğündeyse ayak başparmaklarının olmadığını çünkü yedi yıl boyunca dans etmekten onların aşınıp düştüğünü anlatırdı. Ben doğmadan kısa bir süre önce civardaki Grange köyünden bir kadının kaçırılıp aylarca peri kraliçenin çocuğuna bakmaya zorlandığından bahsederdi. Bu yaratıklarla ilgili hikâyeleri her zaman çok ayrıntılı olurdu ve kendi

günlük yaşamlarına benzerdi. Bir panayır kurulurdu, bir dans düzenlenirdi, düğünde bir sağdıca bir şişe viski verilirdi, en iyi kadın dansçıya bir kurdele takılırdı. Ona göre periler bizden çok da farklı bir hayat yaşamıyordu, sadece her açıdan bizden daha yüce, daha iyilerdi. En güzel salonlar ve çalışma odaları onlardaydı. Bize çok da şaşırtıcı görünmeyen şeyler onun için birer mucizeydi. Bizim altından ve gümüşten yapılma, taçlarla ve şahane elbiselerle dolu peri dünyasını hayal etmemize yardımcı olacak kitaplarımız ve resimlerimiz varken, onun hayal gücünü canlı tutan tek şey şöminenin üstüne astığı Aziz Patrick resmi, dolaptaki renkli tabak çanaklar ve şömine rafındaki taştan köpek heykelinin arkasına küçük kızı tarafından koyulmuş, üzerinde halk şarkıları yazan kâğıtlardı.

Biddy Hart için görkemlerin en büyüğü olan, ruhunu saran cennet ve peri diyarları, azizler ve melekler, periler ve cadılar, perili dikenli çalılar ve kutsal kuyular sizin ve benim için kitaplar ve resimler ne demekse o demekti. Hatta bunlardan daha fazlasıydı. Birçoğumuz daha monoton ve sıradan bir dünyaya adım attık büyüyünce, ancak onun kalbi hâlâ müzikle dolu. Bir gün

bana, "Burada, kapı girişinde duruyorum," demişti, "uzun uzun şu karşıdaki dağa bakıp Tanrı'nın ne büyük olduğunu düşünüyorum." Periler hakkında konuşurken de sesinde hep bir nezaket olurdu. Her zaman genç oldukları, kutlamalar yaptıkları, kendisini günden güne esir alan, kemiklerini sızlatan yaşlılıktan azade oldukları, hatta neredeyse her zaman çocuk oldukları için onları severdi.

Periler olmasa İrlanda köylüleri şiire ve öykülere bu kadar düşkün olur muydu? Denizi ve karayı sevmeyi öykülerinde, efsanelerinde öğrenmemiş olsalar, Donagal'ın köylü kızları ülkenin başka yerlerinde çalışırken eğilip de denizi öperler miydi? Yaşlılar hayatı neşeyle karşılayıp atasözlerini ortaya atarlar mıydı? "Kuğu göle yük olmaz, semeri eşeğe, ruhu da insana," derler miydi ruhları böyle yakınlarında hissetmeselerdi?

W. B. Yeats
Clondalkin, Temmuz 1891

İRLANDA PERİLERİ VE RUHLARI

İrlanda perilerini iki sınıfta değerlendirebiliriz: Topluluk halinde yaşayan periler ve yalnız yaşayan periler. Topluluk halinde yaşayan periler genelde nazik, iyi huylu perilerdir, ancak yalnız yaşayan periler acımasız olmaya meyillidir.

Topluluk halinde yaşayan periler

Birlikte dolaşan, tıpkı insanlar gibi yeri geldiğinde kavga eden, yeri geldiğinde dost olan bu perileri, Sheoque denen kara perileri (İrlandaca "minik peri" anlamında "Sidheog" da denir) ve Merrow denen su perileri (İrlandaca "denizkızı" anlamına gelen "Moruadh" da denir ama cinsiyeti erkek olanlara ne dendiği bilinmiyor) olarak ikiye ayırabiliriz. Ancak Sheoque teriminin her iki peri türü için de zaman zaman kullanıldığı söylenebilir, zira köy halkının "iki minik peri" olan kırmızı pelerinli su perilerinin gayda çaldığını söyledikleri olur.

1. Kara Perileri: Sheoque denen kara perileri kutsal dikenli çalıları ve tepecikleri mesken tutarlar. Bu tepecikler eskiden koyun ağıllarının olduğu alanlar olarak bilinir. Burada kara perileri evlenir ve yaşar. Birçok ölümlünün aklı çelinerek bu dünyaya çekildiği, birçoğunun da perilerin müziklerini duyduğu söylenir. Bunun sonucunda insanların bütün neşeleri yüreklerinden sökülüp alınır ve eğer bir peri doktoru veya Carolan gibi büyük bir müzisyen veya şair bulup da tedavi olamazlarsa, bir yıl ve bir gün sonra ölüp perilerin arasında yaşamaya devam edecekleri söylenir. Kara perileri genelde iyidir ancak çok kötü bir huyları vardır. İnsanların çocuklarını çalar, yerine bin, belki iki bin yaşında yaşlı perileri koyarlar. Bir keresinde İrlanda gazetelerinden birinde bir adam, kendi köyünde meydana gelen buna benzer bir olayı ve papazın perileri çalınan çocuğu geri getirmeye nasıl ikna ettiğini yazmıştı. Bazen yetişkin erkek ve kadınları da çaldıkları olur perilerin. Söylediklerine göre Coloney köyünün yakınlarında, Sligo diye bir yerde gençliğinde periler tarafından kaçırılmış yaşlı bir kadın yaşıyormuş. Yedi yılın sonunda eve döndüğünde bu kadının

ayak başparmakları yokmuş çünkü yedi yıl boyunca dans etmekten parmakları aşınıp düşmüş. Zaman zaman kara perilerinin insanlara böyle zararlar verdiği duyulur ancak bu cezalar hiçbir zaman haksız yere verilmemiştir. Söylediklerine göre bir keresinde County Down'da altı ay içinde iki kişiyi öldürmüş periler. Ancak bunlar kara perilerine ait dikenli çalıları söken kişilermiş.

2. Su Perileri: Merrow denen su perilerinin sık sık görüldüğünü söylerler. Bir keresinde köyün balıkçılarının hiç su perisi görüp görmedikleri sorulan köylü bir kadın, "Onları görmekten pek hoşnut kalmazlar," diye cevap vermiş. "Genelde o periler havaların kötüye gideceğinin işaretidir." demiş. Söylenenlere göre su perileri bazen küçük, boynuzsuz öküzler şeklinde sudan çıkarlarmış. Kendi biçimlerindeyse kuyrukları balık şeklindeymiş ve İrlandalıların "cohuleen druith" dedikleri kırmızı başlıklar takarlarmış. Croker'e göre bu perilerin erkek olanlarının yeşil dişleri, yeşil saçları, domuza benzer gözleri ve kırmızı burunları olurmuş ancak kadın olanları çok güzelmiş ve yeşil saçlı erkek periler yerine yakışıklı balıkçıları tercih ederlermiş.

Son yüzyılda Bantry yakınlarında derisi balık gibi pullu bir kadın yaşamış. Söylenenlere göre bir balıkçı ile bir su perisinin çocuğuymuş.

Yalnız Yaşayan Periler

Bu perilerin neredeyse hepsi kasvetli ve korkutucudur ancak içlerinde iyi yürekli ve cesur olanları da bulunur.

1. Leprikon: Adı, İrlandaca "ayakkabıcı anlamına gelen "Leith bhrogan" kalıbından gelir. Bu yaratığı genelde bir çitin dibine oturmuş, yırtık bir ayakkabıyı onarırken görürsünüz. Onu yakalayıp da altın dolu küpünü almayı başarabilenlerin talihi açılır ancak gözlerinizi bir an bile ayıracak olsanız bu peri dağılan bir bulut gibi yok olur ortadan. Şeytani bir ruh ile pek sevilmeyen bir perinin çocuğu olduğu söylenir ve McAnally'e göre iki yanında yedişer düğme olan kırmızı bir ceketle kalkık kenarlı bir şapka giyer.

2. Cluricaun: Bazıları bunun Leprikon'a verilmiş başka bir isim olduğunu düşünüyor, Adı, İrlandaca "Clobhair-cean"den gelir. Geceleri ayakkabı

yapmayı bırakıp eğlenmeye çıktığında onu görenlerin ona bu ismi verdiklerini söylüyorlar. Cluricaun genellikle şarap mahzenlerini soyar, eğlence olsun diye koyunlara ve çoban köpeklerine biner, sabah olduğunda sahipleri bu hayvanları çamur içinde bulur.

3. Gonconer veya Ganconagh: Adı, İrlandaca "tatlı dilli" anlamına gelen "Gean-canogh"den gelir. Bu da Leprikon türünden bir yaratıktır ancak onun aksine epey aylaktır. Issız vadilerde görülür, ağzında hep bir piposu vardır. Zamanını kadın çobanlarla ve sütçü kızlarla sevişerek geçirir.

4. Far Darrig: Adı, İrlandaca "Kızıl Adam" anlamına gelen "Fear Dearg" den gelir. Bu yaratık peri dünyasının hilekârıdır. *Peri Büyüsü* hikâyesindeki peri muhtemelen bu türdendir. Bu, yalnız yaşayan ve çoğunlukla habis periler arasında Far Darrig'den daha alçağı bulunmaz. Her hayalet gibi o da kötü rüyaları var eder.

5. Pooka: Adı, İrlandaca "Púca", "keçi" anlamına gelen "poc" kelimesinden türemiştir.

Pooka kâbus ailesine aittir. Büyük ihtimalle insan biçiminde hiç görünmemiştir, böyle olduğunu söyleyen bir iki hikâye de muhtemelen hatalıdır. Far Darrig ile sıkça karıştırılır. Şekli genelde bir ata, bir boğaya, bir keçiye, bir kartala veya bir katıra benzer. En büyük eğlencesi sırtına birini almak, gece boyu tepelerde, ırmaklarda koşturmak ve şafak sökerken binicisini sırtından atmaktır. Özellikle sarhoşların rüyalarını sever, sarhoşların uykusu onun krallığıdır. Bazen hayvan veya kuşun dışında şekillere de bürünür.

6. Dullahan. Bu dehşet verici bir yaratıktır. Başı ya yoktur ya da onu koltuğunun altında taşır. Genelde kendisi gibi başsız atların çektiği, İrlandaca "Coite-bodhar" denen bir at arabası sürer. Kapınızın önünde gürültü çıkarır ve eğer yanılıp da kapıyı açacak olursanız suratınıza bir leğen kan fışkırır. Kapısında durduğu evlerde ölümün işareti sayılır.

7. The Leanhaun Shee: Adı, İrlandaca "peri hanım" anlamına gelen "Leanhaun sidhe"den gelir. Bu ruh, genelde insan sevgisinin peşindedir.

Eğer insanlar onu sevmeyi reddederlerse, onun kölesi olurlar, ancak kabul ederlerse artık ona aittirler ve kaçmak isterlerse yerlerini alacak başka bir insan bulmak zorundadırlar. Leanhaun Shee'nin âşıkları zamanla çöker, çünkü peri onların hayatından beslenerek yaşar.

Birçok İrlanda şairinin hayatında bir Leanhaun Shee olmuştur çünkü kölelerine ilham verir, aslında bir İrlanda ilham perisidir, ancak kötücüldür. Âşıkları olan İrlanda şairleri genelde genç yaşta ölür.

8. Far Gorta: Adı, İrlandaca "kıtlık adamı" anlamına gelir. Bir deri bir kemik bir insan gibi görünen bu peri, kıtlık zamanlarında karada gezer, kapı kapı dilencilik yapar ve kıtlığa rağmen yemeklerini onunla paylaşanlara iyi şans getirir.

9. Banshee: Adı, İrlandaca "peri kadın" anlamına gelen "Bean-sidhe"den gelir. Bu peri de tıpkı Far Gorta gibi yalnız yaşayan diğer perilerden iyicil olmasıyla ayrılır. Hatta belki yalnız yaşayan bir peri değildir de, çok acı çektiği için yalnızlığa dönmüş, eskide topluluğuyla birlikte

yaşayan bir peridir. Birçok insan bir İrlanda ailesinden birinin ölümü için ağıt yaktığını duymuştur. Bazen düşmanca davransa da, genellikle dost canlısıdır. Bir evde gerçekleşen bir ölüm için birden fazla Banshee ağıt yaktığında, bu ölen kişinin çok kutsal veya çok cesur biri olduğu anlamına gelir.

Diğer periler ve ruhlar: Her biri hakkında çok az şey bilinen yalnız periler de vardır. *Lee'nin Teigue'si* hikâyesindeki Teigue gibi ev ruhları, yanıltıcı bir hayal gibi görünen Su Sherie'si, sureti olmayan parlak bir yaratık gibi görünen Sowlth, göl ejderhası ve saklı hazinenin bekçisi Pastha (Piast-bestia) ve County Down'un bataklıklarında yaşayıp oraya tedbirsizce gelenleri öldüren Bo men perileri bunlardan bazılarıdır. Bu periler su yosunundan özel bir ıslık sesi çıkarılarak bulundukları yerden uzaklaştırılabilir. Bunların İskoçlarla birlikte gelmiş olan İskoç perileri oldukları da söylenmektedir. Bunlarında dışında ülkenin bazı bölgelerinde Thivish denilen büyük bir hayalet kabilesi yaşar.

İrlanda halk kültüründe karşılaşılan periler ve ruhlar bunlar olmakla birlikte, henüz keşfedilmemiş, adı konmamış, bilinen ancak hakkında konuşulmayan daha birçoğunun var olduğu şüphe götürmez.

W. B. Yeats

Co. Down, Haziran, 1891

İRLANDA'DA KARA VE SU PERİLERİ

Perilerin Dans Bahçesi

Lanty M'Clusky, yalnız başına yaşamaktan bıkmış ve kendine bir eş bulup evlenmiş. Evlendikten sonra başlarını sokacak bir de eve ihtiyaçları olmuş elbette. Lanty'nin ufak da olsa bir tarlası varmış, en iyisinin bu tarlaya kendi keyfine göre bir ev inşa etmek olacağına karar vermiş. Evini tarlanın, perilerin dans bahçesi olduğu söylenen en yeşil yerine yapmak üzere kolları sıvamış. Lanty'yi bu konuda uyaranlar olduysa da, inatçı ve korkuya pek de boyun eğmeyen adam,

bütün periler toplanıp gelecek olsa yine de evi için seçtiği bu güzel yerden vazgeçmeyeceğini söylemiş.

Evin inşaatı kısa süre içinde bitmiş. Bir eve yerleşildiği zaman komşular ve dostlar için bir davet vermek gelenek olduğundan, Lanty de eşiyle eve yerleştiğinde bir kemancı tutmuş, bol bol da viski alıp evde bir kutlama düzenlemiş. Gerçekten de çok güzel bir akşammış, herkes eğleniyor ve davetten keyif alıyormuş. Ancak gece iyice çöktükten sonra evin tepesinde patır kütür sesler duyulmaya başlamış. Herkes bir anda susup bu gürültüye kulak kabartmış; sanki binlerce ufak insan tepine tepine evi tepelerine yıkmaya çalışıyormuş.

"Haydi!" diye tok bir ses duyulmuş sonra, "Elinizi çabuk tutun, gece yarısı olmadan bu evin yıkılması lazım biliyorsunuz."

Lanty bunu duyunca huzursuz olmuş. Çatıdakiler her kimse, kolay kolay başa çıkılamayacak kadar kalabalıklarmış belli ki. Çaresiz dışarı çıkmış ve sesini iyice yükselterek, "Efendiler!" diye söze başlamış, "Belli ki size ait bir yere yapmışım evimi, kusuruma bakmayın. Ama sizden ricam, bu gecelik müsaade edin bana. Yarın bu evi kendim

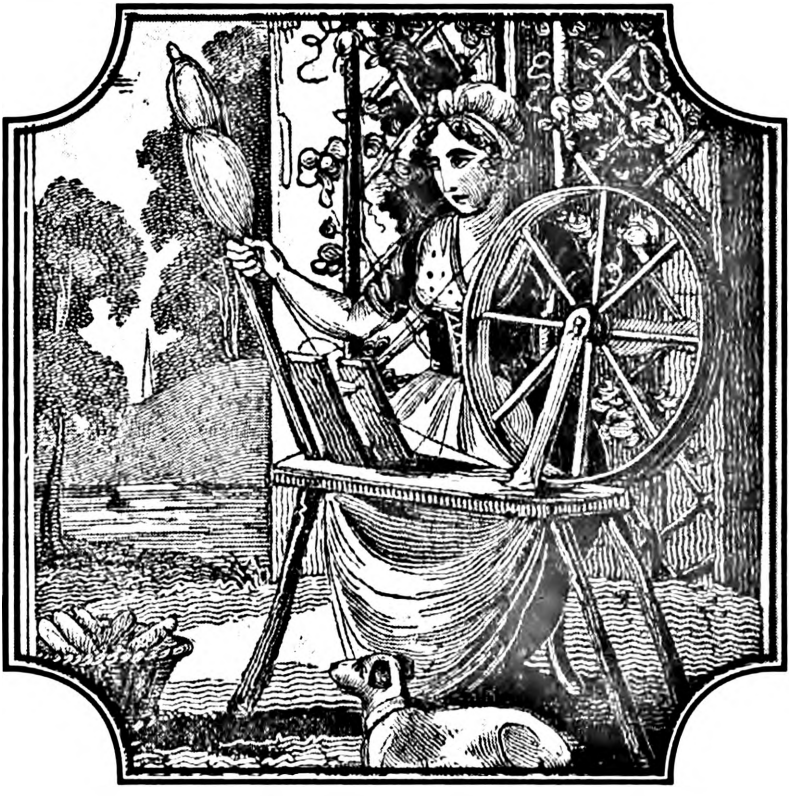
taşıyıp alacağım buradan, size söz."

Bunun üzerine bin minik el aynı anda alkış tutmaya başlamış, "Harikasın Lanty!" diye bağırıyorlarmış bir yandan da. Bu neşeli bağırışların ardından bir hareketlilik başlamış ve minik adamlar akdiken çalılarının arkasında gözlerden kaybolmuşlar.

Ancak öykümüz burada bitmiyor elbette. Çünkü Lanty inşaata başlamadan önce evinin temelini kazarken altınla dolu bir kam* bulmuş. Bu yüzden hiç tereddüt etmeden evini taşımış, dans bahçelerini perilere bırakıp hayatı boyunca çalışsa bile olamayacağı kadar zengin olmuş. Bir daha da ne o bahçeye adımını atmış ne de perileri görmüş.

---

* *Kam: İrlanda köylülerinin sazlıklardan yaptıkları mumları koydukları metal bir kap.*

Yün Eğirme Yarışı

İrlanda'nın kuzeyindeki çiftçi evlerinde bekâr kadınlar, sık sık toplanıp yün eğirirler. Bu toplantılara "yün eğirme toplantıları" denir. Hızlı ve usta yün eğiriciler oldukları bilinen genç kadınlar, daha gün ışımadan bu evlere gelir, yanlarında da hemen her zaman çıkrıklarını taşıyan, tarlalardan geçerken onlara eşlik eden erkek yarenleri veya akrabaları olur. Yün eğirme toplantıları oldukça neşeli geçer, üstelik hep birlikte bir şeyler üretmeyi ve yakınlaşıp kaynaşmayı sağlar. Daha gün yeni başlarken, uzaklardan bir yerlerden bu toplantıların sabahın sessizliğini bozan

neşeli gürültülerini, şarkılarını ve çıkrıkların vızıltıya benzer sesini duymak kadar insanı neşelendiren pek az şey vardır. Makaraların çatlak sesleri tekrarladıkça her kadın, o ana kadar ne kadar yün eğirdiğini yüksek sesle söyler, bu daha gün ışımadan başlayan bir yarışmadır. Bütün çıkrıklar kapanıp da iş sona erince o günün şampiyonunu olan kadın işten hemen sonra yapılacak eğlencenin kraliçesi seçilir ve o akşam bütün kadınlar ona hizmet ederler.

Gelelim masalımıza. Shaun Buie M'Gaveran'in Faugh-a-ballagh* bölgesindeki en titiz, en iyi yetiştirilmiş, en çalışkan delikanlı olduğunu bilmeyen yokmuş. Ondan daha iyi harman döveni, kürek veya orak kullanıp günlük işlerini onun kadar iyi yapabileni bulmak neredeyse imkânsızmış. Üstelik boylu poslu, gayet yakışıklı bir delikanlıymış ve haliyle genç kadınlar onu hayranlıkla izlermiş. Yakışıklı olduğu kadar utangaç da olan Shaun evlenmek istiyormuş istemesine, ancak niyeti onun gibi iyi yetişmiş, çalışkan bir eş bulamamış.

---

* *Faugh-a-ballagh: "Çekilin Yoldan" anlamına gelen, bir İrlanda savaş narası olan "Faugh-a-ballagh" burada bir yer adı olarak kullanılmıştır.*

Zaten işler de burada sarpa sarıyormuş. Shaun'un yaşadığı yerde böyle onlarca genç kadın varmış, hepsi de onun istediği bütün özelliklere sahip ve onunla evlenmek için istekliymiş. Ancak bunların içinde Shaun'un hepsinden daha iyi olduğunu düşündüğü iki kişi varmış: Biddy Corrigan ve Sally Gorman. Bu iki kadın her konuda o kadar iyiymiş ki, Shaun ne yaparsa yapsın ikisi arasında bir türlü karar veremiyormuş. Her ikisi de gittikleri bütün yün eğirme yarışlarını kazanıyormuş ve herkes bu iki kadının her konuda denk olduğunu söylüyormuş. Yaşadıkları yerde ikisi de çok saygı görüyor ve gördükleri saygıyı da hak ediyorlarmış.

Shaun nasıl karar vereceğini bir türlü bulamadığından, en sonunda bu kararı kadınların kendilerine bırakmayı düşünmüş. Hemen konu komşuya o hafta bir yün eğirme yarışı yapacağını haber vermiş, Biddy ve Sally'i de ziyaret edip yün eğirme yarışını hangisi kazanırsa onunla evleneceğini söylemiş. Kadınlar Shaun'un bu kararını sevinçle karşılamışlar. Biddy yarışmayı kesinlikle Sally'nin kazanacağına inandığını söylemiş ve kibarlık konusunda onunla eşit olan Sally de aynı şeyi Biddy için düşündüğünü anlatmış herkese.

Yün eğirme yarışına iki gün kala saatler üçü gösteriyorken, yaşlı Paddy Corrigan'ın evine yüksek ökçeli kırmızı ayakkabıları ve kırmızı mantosu olan bir kadın gelmiş. O anda evde tek başına olan Biddy, hemen ateşin yanına bir sandalye çekerek kadını buyur etmiş. İki kadın sohbet etmeye başlamışlar.

"Demek Shaun Buie M'Gaveran'in evinde bir yün eğirme yarışı olacak ha?" demiş kadın.

"Evet efendim," demiş Biddy, al al olmuş yüzünde bir gülümseme belirerek. Nihayetinde kaderinin bu yarışmaya bağlı olduğunu biliyormuş.

"Yarışmayı kazanan kocayı da kazanacakmış diyorlar," diye konuşmaya devam etmiş kadın.

"Eh, öyle elbet..."

"Shaun ile evlenecek kadın için büyük şans. Kolay kolay bulunmaz böyle bir delikanlı."

"Doğru diyorsunuz," diye cevap vermiş Biddy. Kaybedenin kendisi olabileceğini düşünüp iç çekmiş. "Ama," demiş konuyu değiştirerek, "boş verelim şimdi bunları. Epey yorgun görünüyorsunuz. Gelin yemek yiyelim, biraz da süt ısıtayım size, içiniz ısınsın."

"Sağ olasın güzel kız," diye cevap vermiş kadın, "açım gerçekten de biraz. Umarım ömrün boyunca sofran yokluk görmez."

"Sağ olun," demiş Biddy, "paylaştıkça bereketi artar her şeyin."

"Öyle canım kızım. Yeter ki yürekten gelsin bu paylaşım."

Kadın, Biddy'nin sofraya koyduğu yemeklerle karnını doyurmuş, daha az yorgun görünüyormuş artık.

Yemeği bitince ayağa kalkarak, "Sen çok iyi birisin," demiş, "Yün eğirme yarışı salı günü yapılacak, eğer o güne kadar benim adımı öğrenebilirsen, yarışmayı kazanıp Shaun ile sen evleneceksin."

"Nasıl ama?" demiş Biddy, "İlk defa görüyorum sizi hayatımda. Kimin nesisiniz bilmiyorum, nasıl öğreneyim adınızı?"

"Ben de biliyorum beni daha önce görmediğini," diye cevap vermiş kadın, "Bundan sonra da sadece bir kere daha göreceksin ve eğer yarış bitene kadar adımı öğrenmemiş olursan yarışmayı kaybedeceksin. Çok yazık olacak o zaman sana, kalbin kırılacak çünkü Shaun'u yürekten sevdiğini biliyorum."

Bunları söyleyerek kapıdan çıkıp gitmiş, zavallı Biddy'yi üzüntüsüyle baş başa bırakmış. Zavallıcık, Shaun'u gerçekten de çok seviyormuş ve ona kavuşmanın tek yolunun yabancı bir kadının asla öğrenemeyeceği isminden geçmesi onu hüzne boğmuş.

Aynı gün, neredeyse aynı saatlerde, babasının evinde kendi başına oturmuş yün eğirme yarışını düşünmekte olan Sally Gorman'ın da kapısı çalınmış. Gelen kırmızı mantolu kadından başkası değilmiş.

"Hoş geldin güzel hanım," demiş Sally ona, "Ne güzel bir gün, değil mi?"

"Öyle," demiş kadın, "gerçekten de çok güzel bir gün."

"Gezintilerinden haberlerle mi döndün?" diye sormuş Sally.

"Herkes aynı şeyi konuşuyor," demiş kadın, "Shaun Buie M'Gaveran'ın evinde yapılacak olan yün eğirme yarışı. Duyduğuma göre Shaun'a kavuşup kavuşamaman bu yarışa bağlıymış." Bunları söylerken Sally'nin gözlerinin ta içine bakıyormuş."

"Çok da korkmuyorum açıkçası bu yarıştan,"

demiş Sally, kendine güvenen bir ifadeyle, "Kaybetsem bile, çok da kafama takmam bu durumu."

"Kafana takmayacağına pek inanmıyorum," demiş yaşlı kadın, "Eğer Shaun'u kazanabilirsen ne mutlu sana!"

"Sen beni merak etme," demiş Sally, "Biddy çok iyi biri, buna diyecek sözüm yok ama iş yün eğirmeye gelince benden daha iyi olabileceğini hiç sanmıyorum. Sen de otursana biraz şöyle, yorulmuşsundur."

"Oturup düşünmenin zamanı geldi," demiş kadın içinden, "Geç olsun güç olmasın. Biraz oturayım, bakalım nasıl biriymiş bu kadın."

Oturup Sally ile havadan sudan konuşmuş, genç kadınların konuşmaktan hoşlandığı şeylerden bahsetmişler. Yarım saat kadar sonra ayağa kalkmış, asasını eline almış ve Sally'ye veda etmiş. Evden biraz uzaklaşınca şöyle bir dönüp geriye bakmış ve kendi kendine konuşmaya başlamış:

"İyi biri ve zeki...

Ama biraz zayıf yüreği...

Derli toplu, bu iyi...

Ama koymadı önüme bir tabak eti."

Bütün bunlar olurken zavallı Biddy sağda solda yaşlı kadını sorup soruşturuyormuş, ancak çabaları nafileymiş. İnsanlar bu kadını ne görmüş ne de duymuş. Biddy'nin cesareti kırılmış, inancını yitirmeye başlamış. Shaun'u kaybedecek olursa yüreğinin paramparça olacağını hissediyormuş. Onun gibisini bir daha hayatta bulamaz, bir daha kimseyi onu sevdiği kadar sevemezmiş. En sonunda yün eğrime yarışının yapılacağı gün gelip çatmış. Kasabanın bütün genç ve güzel kadınları Shaun'un evine doluşmuş. İçlerinde en göz dolduran, insanların gözlerini kamaştıran iki kadın ise Biddy ve Sally imiş. Herkes çok neşeliymiş, kahkahalar, şarkılar havayı dolduruyormuş. Herkesin tahmin ettiği gibi Biddy ve Sally şimdiden diğer herkesi geride bırakmışlar yün eğirme yarışında, ancak birbirleriyle eşit durumdaymışlar ve hangisinin önde olduğunu söylemenin imkânı yokmuş. Saatler geçmesine rağmen hâlâ yarışa kafa kafaya devam ediyorlarmış ve insanlar hangisinin kazanacağını görmek için bir an olsun oradan ayrılmıyorlarmış.

Günün yarısı geride kaldığı halde, iki kadın arasında hâlâ ufacık bir fark bile yokmuş. Tam o esnada herkesi üzen bir şey olmuş, Biddy Corri-

gan'ın çıkrığı ortadan ikiye kırılıvermiş ve böylece kazanan rakibi olmuş. Üstelik kırmızı mantolu kadının adını hâlâ bilmiyormuş. Artık yapılacak bir şey kalmamış. Biddy'nin çıkrığı kırıldığında on dört yaşındaki erkek kardeşi Johnny de orada yarışı izliyormuş. Johnny Corrigan kırılan çıkrığı onarması için koşarak tamirci Donnel M'Cusker'ın dükkânına gitmiş, bu Biddy'nin son şansıymış. Johnny, ablasının bu yarışmayı kazanmasını her şeyden çok istiyormuş, bu yüzden zaman kaybetmemek için tarlalara doğru koşmuş, perilerin yaşadığı söylenen Kilrudden'in yakınlarına doğru koşmaya başlamış. Bir akdiken ağacının yanından geçerken dönen bir çıkrık ve şarkı söyleyen bir kadın sesi duymuş.

"Orada bir kadın var,
düşünüp duruyor adımı zavallım;
Bilmiyor ki benim adım
Koşar Adım, Koşar Adım."

Johnny hemen kadının yanına gitmiş. "Orada bir kadın var gerçekten de, çıkrığı kırılıp da evleneceği adamı kaybettiği için çok büyük sıkıntıda. Ben kırılan çıkrığı onarması için Donnel M'Cusker'ın dükkânına gidiyorum," demiş.

"Adı neymiş bu kadının?" demiş kırmızı mantolu kadın.

"Biddy Corrigan."

Kadın hemen kendi çıkrığını alıp oğlana vermiş. Onu alıp ablasına götürmesini, Donnel M'Cusker'a gitmekle zaman kaybetmemesini söylemiş.

"Kaybedecek vakit yok," demiş, "Git bunu ver ablana, ama nasıl bulduğunu sorarsa cevap verme. Hele Koşar Adım'dan aldığını sakın söyleme."

Johnny geldiği hızla geri dönüp çıkrığı ablasına vermiş ve onu Koşar Adım adında kırmızı mantolu bir kadından aldığını da kaçırıvermiş ağzından. Bunun üzerine Biddy'nin gözlerinden mutluluk yaşları akmış, artık yaşlı kadının adının Koşar Adım olduğunu biliyormuş çünkü ve böylece yarışmayı kazanacağını anlamış. Hemen yünlerini eğirmeye dönmüş, bu çıkrık bütün çıkrıklardan daha hızlı dönüyormuş. Dakikalar içinde biriken ipi gören insanlar hayrete düşmüşler. Biddy'nin arkadaşları giderek neşelenirken Sally'ninkilere bir üzüntü çöküyormuş, çünkü saatler geçtikçe Biddy, Sally ile arayı kapatıyor, Sally ise öncekinden iki kat daha hızlı eğirmeye çalışıyormuş yünlerini. En sonunda iki kadın yeniden eşit

duruma gelmiş ve tam o anda kırmızı mantolu kadın ortaya çıkıp, "Burada benim adımı bilen kimse var mı?" diye sormuş yüksek sesle ve Biddy cesaretini toplayıp da cevap verene kadar sorusunu üç kere tekrarlaması gerekmiş. En sonunda ayağa kalkıp;

"Burada bir kız var,
söyleyecek adını güzel hanım,
Biliyor ki senin adın Koşar Adım,
Koşar Adım," demiş.

"Aynen öyle!" demiş yaşlı kadın bunun üzerine. "Oyleyse benim adım sana ve kocana hayat boyu rehberlik etsin. Koşar adım yürüyün geleceğe, ama adımlarınızı sağlam basın her seferinde. Hiç beklemeyin, hep koşar adım gidin ileriye ve asla pişman olmayın Koşar Adım'ı gördüğünüze."

Böylece Biddy yün eğirme yarışını da, Shaun'un gönlünü de kazanmış. O günden sonra ömürlerinin sonuna kadar mutlu olmuşlar ve bir yastıkta kocamışlar.

Küçük Gaydacı

Bundan uzun zaman önce, Tipperary kasabasının sınırında Mick Flannigan ve Judy Muldoon adında iyi kalpli bir çift yaşarmış. Bu fakir çiftin tek hazinesi, üçü birbirinden sevimli, sağlıklı, görenlerin gözlerini kamaştıracak kadar yakışıklı dört oğluymuş. Bu dört oğlandan üçünü güneşin altında lepiska gibi saçlarıyla, sağlık fışkıran elma gibi yanaklarıyla, öğlen saati babalarının evinin önünde görmek herkesin göğsünü kabartırmış. Judy ve Mick de bu üç oğluyla gurur duyarlarmış. Ancak dört oğlanın içinde üçüncü çocuk olan diğer oğlanın durumu bambaşkaymış.

Tanrı'nın o güne kadar yarattığı en sıkıntılı, en çirkin çocukmuş bu oğlan. O kadar beceriksizmiş ki, kendi başına ayakta bile duramaz, yatağından ayrılamazmış. Karman çorman, kirli, kurum gibi kara saçları varmış, teni yeşile çalan tuhaf bir sarı renkteymiş, gözleri iki kömür közüne benzer, sabit duramaz, sürekli sağa sola kayarmış. Daha küçücükken ağzındaki bütün dişler yeşile dönmüş, elleri kedi pençesine benzermiş, çırpı gibi bacakları varmış. Bütün bunlar da yetmezmiş gibi oğlan bir karabatak kadar oburmuş. Ağzından ağlanıp sızlanmaktan başka bir şey duyulmazmış.

Komşuları ilk günden beri bu çocukta yolunda olmayan bir şeyler olduğunu düşünüyorlarmış. Özellikle de insanlar ateş etrafında toplanıp da dini konular hakkında konuşup iyiliklerden bahsetmeye başladıklarında bu oğlan, annesinin ısınsın diye ateşin yanına koyduğu beşiğinden bir anda doğrulur, içine şeytan kaçmış gibi ağlayıp ulumaya başlarmış. Bu durum da bu çocukta kötü bir şeyler olduğu konusunda komşuları daha çok şüphelendirirmiş. Bir gün toplanıp bu çocukla ilgili olarak ne yapmaları gerektiğine kafa yormuşlar. Bazıları onu götürüp çöplerin toplandığı yere

bırakmayı önermiş ancak Judy buna karşı çıkmış. Kendi doğurduğu çocuğu ölü bir kedi ya da zehirlenmiş bir sıçan gibi çöpe koyma fikrini duymaya bile dayanamamış. Perileri çok iyi tanıdığı söylenen maharetli bir yaşlı kadın, Judy'ye bir maşayı ateşte iyice kızdırmasını, bununla oğlanın burnunu kıstırmasını söylemiş. Dediğine göre oğlan bu durumda ne olduğunu, nereden geldiğini hemen söyleyiverecekmiş, zira insanların genel kanısı onun bebekken başka bir varlıkla değiştirildiği yönündeymiş. Gelgelelim Judy merhametli bir yüreğe sahipmiş ve ne olursa olsun çocuğunu seviyormuş. Bu yüzden kızgın maşayla ona acı çektirmeyi kesin bir şekilde reddetmiş. Herkes ona hata yaptığını söylüyormuş ama öyle olsa bile sırf evladını seviyor diye bir anneyi suçlamak olmazmış. Her kafadan bir ses çıkmaya devam ederken, içlerinden biri kutsal ve bilge bir adam olan rahibin gidip durumu değerlendirmesinin uygun olacağını söylemiş. Judy buna karşı çıkmamış ancak her zaman onu engelleyecek bir şey olmuş. Ha bugün ha yarın derken, rahip oğlanı hiç görememiş.

Her şey bir süre daha böyle devam etmiş. Oğlan her zamanki gibi sürekli ağlanıp sızlanıyor, üç

kardeşinin toplamından daha çok yemek yiyor, içindeki kötülük isteği yüzünden insanları canlarından bezdirmeye devam ediyormuş. Bir gün kör bir gaydacı olan Tim Carrol kasabada dolaşırken, Judy'nin annesi ve diğer kadınlar onu ateşin başında oturup biraz sohbet etmek için davet etmişler. Havadan sudan konuştuktan sonra Tim gaydasını alıp körüklerine hava doldurarak güzel bir şarkı çalmaya başlamış, ancak o ana kadar yatağında sessiz sakin yatmakta olan oğlan şimşek gibi yerinden fırlayıp homurdanmaya, suratını ekşitmeye, çırpınarak havayı tekmelemeye başlamış. Oğlunun gaydayı eline almadıkça rahat durmayacağını anlayan Judy, Tim'den çalgısını bir iki dakikalığına oğlunun eline vermesini istemiş. Çocuklara karşı çok merhametli olan Tim bunu kabul etmiş, ancak gözleri görmediğinden Judy gaydayı kendisi alıp çocuğun beşiğine götürmüş. Oğlan hemen körükleri kurcalamaya, boruları evirip çevirmeye başlamış. Ne yaptığını biliyor gibi bir hali varmış ve bir anda eski bir İrlanda şarkısı olan Sheela na guira'yı çalmaya başlamış. Hem de ne başlamak! Duyanlar, şarkıyı çalanın bu işe yıllarını vermiş mahir bir gaydacı olduğunu düşünürmüş.

Herkes şaşkınlık içindeymiş. Judy korku içinde istavroz çıkarmış. Ancak kör olduğu için gaydayı çalanın kim olduğunu görmeyen Tim duyduğu müzikten çok büyük keyif alıyormuş ve bunu çalanın hayatında ilk defa gayda gören, daha beş yaşına bile basmamış olan bir çocuk olduğunu öğrendiğinde, annesine böyle bir oğlu olduğu için ne kadar şanslı olduğunu söylemiş. Razı olursa oğlanı çırak olarak yanına almak istediğini, oğlanın doğuştan bir deha olduğunu ve azıcık eğitimle kısa süre içinde ülkenin en iyi gaydacısı olabileceğini söylemiş. Hayatında ilk defa birinin ağzından oğlu hakkında güzel bir söz duyan kadın hem şaşkınlıktan hem de sevinçten ağlamaklı olmuş. Oğlunun doğuştan gelen bir yeteneği olduğunu duymak, bunca zamandır herkesin söylediği kötü şeyler yüzünden aklında yer eden şüpheleri biraz olsun dindirmiş. Kendisi bu dünyadan göçüp gittiği zaman yürekten sevdiği çocuğunun sokaklarda kalıp dilenmek yerine bir sanatçı olacağını, kendi ekmeğini kazanacağını düşünüp umutlanmış. O akşam Mick işten eve döndüğünde her şeyi ona anlatmış. Mick duydukları karşısında gerçekten çok mutlu olmuş, çünkü oğlunun bir geleceği olamayacağına

inanıyormuş o güne kadar içten içe. Böylece ertesi gün oğlunu çarşıya götürüp ona kendi boyuna göre bir gayda sipariş etmiş.

Aşağı yukarı iki hafta sonra gaydanın yapımı bitmiş. Babası gaydayı alıp eve geldiğinde oğlan hemen yatağından kalkıp bir sevinç çığlığı atmış, etrafta hoplayıp zıplamış, gaydayı eline alıp Jig Polthog şarkısını çalmaya başlamış. Evdekiler şaşkınlıkla izlemişler oğlanın maharetle gaydayı çalışını.

Çok geçmeden oğlanın ne maharetli bir gaydacı olduğunu konuşur olmuş bütün kasaba. O güne kadar kendilerine en yakın gaydacı neredeyse altı köy ötede yaşıyor, senede ancak bir iki defa gayda dinleyip dans etme şansları oluyormuş. Oğlan Tilki Avı şarkısını çalarken, insanlar hakikaten köpeklerin havlamasını, köpekleri toplamak için düdüklerin ötüşünü duyar gibi oluyorlarmış. Neredeyse o an avdaymış gibi hissediyorlarmış kendilerini.

Oğlan müziğini kimseden sakınmıyormuş. Herkes için bir şeyler çalıyor, gençler babasının evinin bahçesine doluşup dans ediyorlarmış. İnsanlar o güne kadar hiçbir gaydacının şarkısında böyle hafif, böyle güzel dans etmediklerini söylüyorlarmış.

Çaldığı bütün bu güzel İrlanda şarkılarının dışında, oğlanın bir de kendine has bir melodisi varmış. Onu çalmaya başladığı anda sanki etraftaki her şeyi bir dans etme isteği sarıyormuş; çekmecelerdeki tabaklar, dolaplardaki porselen bardaklar sallanıp şıkırdamaya, tencereler tavalar tıngırdamaya, insanlar oturdukları sandalyelerin altlarında sallandığını hissetmeye başlarmış. Öyle ki, insanlar bu sandalyelerin üstünde oturmak için inat ederse, en sonunda kendilerini yerde bulurlarmış. Kızlar şikâyet eder, oğlan bu melodiyi çalmaya başladığında dans etmeden duramadıklarını, altlarındaki zeminin buz gibi kaymaya başladığını, ayaklarını kontrol edemeyip en sonunda sere serpe yere devrildiklerini söylerlermiş. Nasıl iyi dansçılar olduklarını ve yepyeni ayakkabılarını, yeşilli kırmızılı diz bağlarını göstermek isteyen delikanlılar müzik yüzünden ayaklarının kendilerinden bağımsız hareket ettiğini, şöyle topuklarını vura vura istedikleri gibi oynayamadıklarını söylerlermiş. Oğlan bu melodiyi çalıp da eninde sonunda herkesi yerlere düşürdüğünde gülmeye başlar, onların bu halleri karşısında deli gibi eğlenirmiş.

Oğlan büyüdükçe işler daha da kötüye gitmiş.

Altı yaşına bastığında artık evde hiçbir şey yerinde durmuyormuş. Sürekli kardeşlerinin ellerini kollarını yakmalarına veya üstlerine kaynar su dökmelerine neden oluyormuş. Onları sürekli sandalyelerden düşürüyor, ayaklarını, kollarını kırıyormuş. Bir keresinde hasat zamanı onu evde yalnız bırakmışlar ve döndüklerinde evin kedisini köpeğin sırtında, yüzü köpeğin kuyruğuna dönük ve bacakları gövdesine sarılı olarak bulmuşlar. Oğlan meşhur melodisini çalarken köpek havlayarak sağa sola atlıyor, zavallı kedi korku içinde bağırıyormuş. Kendinin kuyruğu köpeğin suratına çarptıkça köpek onu ısırıyor, kargaşa giderek büyüyormuş. Bir başka gün, Mick'in birlikte çalıştığı bir çiftçi olan akıllı ve saygıdeğer bir adam eve uğradığında Judy onu buyur edip bir sandalyeye oturtmuş. Sırtı oğlanın beşiğine dönük halde oturuyor, tam arkasındaki ocağın üstünde de Judy'nin kanlı sosis yapmak için kullanacağı bir tava dolusu kan* duruyormuş. Oğlan hiç ses çıkarmadan yatmaya devam etmiş, bir parça ipin ucuna bir kanca bağlamış ve fırsatını bulunca ipi

* *Domuz veya dana etinden yapılan ve kanlı sosis denen bu sosisin içine hayvanın kanından bir miktar koyulur.*

öyle bir savurmuş ki kanca gidip adamın peruğuna takılmış ve onu alıp kan dolu tavaya düşürmüş. Başka bir zaman, annesi inekleri sağmış, başının üstünde süt kovasıyla eve gelirken oğlan onu uzaktan görür görmez aynı lanet melodiyi çalmaya başlamış. Zavallı kadın kovayı düşürmüş, kontrolünü kaybedip dans etmeye başlamış, bütün süt o esnada akşam yemeği için mantar toplayıp eve dönen kocasının üstüne dökülmüş. Yani, oğlanın kötülükten, laf dinlemezlikten vazgeçeceği yokmuş.

Kısa süre sonra çiftçinin hayvanların başına tuhaf tuhaf şeyler gelmeye başlamış. Önce atlarından biri tökezleyip ayağını kırmış, ardından gayet sağlıklı olan bir süt danası yanıkara hastalığından, koyunlar da şarbondan ölmüş. İnekler günden güne huysuzlanıp süt kovalarını devirir olmuş, ahırın damı boylu boyunca çökmüş ve çiftçi bütün bu uğursuzlukların nedeninin yanında çalışan Mick Flannigan'ın melun çocuğu olduğuna karar vermiş. Bir gün Mick'i yanına çağırıp, "Mick, görüyorsun ne zamandır işler bir türlü yoluna girmiyor," demiş. "Seninle açık konuşacağım, bence bu belalar başıma senin uğursuz evladın yüzünden geliyor. Üzüntüden kalbim sıkışıyor,

sabahları beni ne beklediğini düşünmekten uyku uyuyamaz oldum. Sen başka bir yerde iş aramaya başlasan iyi edersin, senin gibi çalışan zor bulunur, işsiz kalmazsın, eminim." Mick bunun üzerine çiftçinin kayıpları için üzüldüğünü ancak sebebin kendileri olduğunu düşünmesinin onu bin kat daha üzdüğünü söylemiş. Kendi adına çocuğuyla ilgili zaten endişelerle dolu olduğunu ancak nihayetinde evladı olduğunu, onu sokağa atamayacağını anlatmış. Başka bir yerde iş arayacağını da ekleyerek oradan ayrılmış.

Pazar günü gelip de herkes kilisede toplandığında Mick John Riodan'ın yanındaki işinden ayrıldığını söylemiş ve bir süredir çiftliğine bir rençper aramakta olan çiftçilerden biri ona bahçeli, minik bir kulübe ve yıl boyu sürecek bir iş verebileceğini söylemiş. Adamın iyi bir işveren olduğunu bilen Mick onunla anlaşmış. Çiftçi bir at arabası göndererek Mick'in eşyalarını aldıracağını, hemen o perşembe günü çiftliğe taşınabileceklerini söylemiş.

Perşembe günü gelip çattığında adamın söz verdiği gibi at arabası gelmiş. Mick bütün eşyaları yükleyip en üste de beşiği içindeki oğluyla gaydasını yerleştirmiş, Judy de at arabası sarsıla sarsıla

ilerlerken düşmesin diye oğlanın yanına oturmuş. İnekleri önde, köpekleri arkada, diğer üç çocukları da yanlarında, böğürtlenler, yemişler toplayarak yola koyulmuşlar.

Bir süre sonra bir ırmağa gelmişler ancak ırmak o kadar alçakta ve kenarları o kadar yüksekteymiş ki, iyice yanaşmadan oradan akan bir su olduğunu görmek mümkün değilmiş. Oğlan bu esnada beşiğinde sessiz sakin yatmaktaymış ancak bir köprünün ayağına kadar gelip de birkaç gündür yağan yağmurlar yüzünden iyice çoğalmış olan suyun gürültüsünü duyunca yattığı yerden doğrulup etrafına bakmış. Suyu görür görmez onu karşıya geçireceklerini anlamış ve öyle bir bağırmış, öyle bir çığlık atmaya başlamış ki kapana kısılmış bir fare bile onun kadar ciyaklayamazmış. "Sus, sessiz ol!" demiş Judy bunun üzerine, "Ne korkuyorsun o kadar? Altı üstü bir taş köprü işte, geçip gideceğiz."

"Lanet olsun sana pis bunak!" diye bağırmış oğlan bu sefer, "Ne diye getirdiniz beni buraya? Ne oyunlar geçiyor aklınızdan?"

Oğlan bağırıp çağırmaya devam ettikçe sabrı iyiden iyiye tükenen Mick, en sonunda dayanamayıp atı yürütmek için elinde tuttuğu kırbacı

indirivermiş oğlanın kafasına. "Sus artık melanet seni!" diye bağırmış, "Bir kere olsun bırak şu bağırıp çağırmaları, bir an olsun huzur ver be!"

Oğlan kafasında kırbacın acısını hissedince ayağa kalkmış, gaydasını kolunun altına almış, Mick'e korkutucu bir bakış atıp köprünün kenar taşlarını aşıp suyun içine atlamış. "Ah, evladım!" diye bağırmış Judy arkasından. Mick ve diğer üç çocuk hemen köprünün diğer tarafına koşmuşlar ve bir an sonra oğlanın bir dalganın tepesinde bağdaş kurup oturmuş, hiçbir şey olmamış gibi neşeyle gayda çalarak köprünün altından geçtiğini görmüşler. Su çok hızlı aktığından oğlan da kısa sürede gözden kaybolmuş. Mick ve oğulları ırmağın kenarından koşarak onu takip etseler de, az ileride bir yerde su keskin bir dönüş yapıyormuş ve oraya geldiklerinde artık oğlanın gaydasının sesi bile duyulmaz olmuş. Bir daha da kimse görmemiş oğlanı, herkes o dalganın üzerinde kendi insanlarının yanına gittiğini, artık gaydasını onlar için çalacağını düşünmüş.

Peri Büyüsü

Çok eskiden, seyahat etmek için suyollarını ve kanalları kullandığımız zamanlarda bir gün, kanal yoluyla Dublin'den yola çıkarak seyahat etmeye karar vermiştim. Mullingar'a vardığımda kanal sona erdi, su üzerinde yaptığım yolculuktan sonra yorgun argın yürümeye başladım. Yanımda birkaç arkadaşım vardı, bazen yürüyerek, bazen de at arabalarına binerek ilerliyorduk. Biraz gittikten sonra inek sağan birkaç genç kadın gördük, durup biraz sohbet etmek istedik. Biraz konuştuktan sonra bize birer bardak süt vermelerini rica ettik. "Sütü koyacak bardak

yok yanımızda," dediler, "Bizimle eve gelin, orada içersiniz sütünüzü." Böylece onların peşine takılıp evlerine gittik, ateşin başında oturup sohbet etmeye başladık. Bir süre sonra herkes teker teker gitti, ateşin başından ayrılmak içimden gelmediğinden tek başıma kaldım orada. Kadınlardan yiyecek bir iki lokma istedim. Ateşin üzerinde kaynamakta olan bir kazan vardı. Pişen eti kazandan çıkarıp önüme koydular ve hayvanın sadece kafasındaki etleri yememi söylediler. Ben yemek yerken yanımdan ayrıldılar ve onları bir daha görmedim.

İyiden iyiye gece çökmüştü ancak ben ateşin başından hiç ayrılmak istemediğimden hâlâ orada oturuyordum. Biraz sonra iki adam çıkageldi, bir de ceset taşıyorlardı yanlarında. Onlar beni görmeden hemen fırlayıp kapının arkasına saklandım. İçlerinden biri, "Şişi kim çevirecek?" diye sordu cesedi şişe geçirirken, diğeri ise "Michael Hart, çık saklandığın yerden de çevir şu eti!" diye bağırdı. Titreye titreye kapının arkasından çıkıp ateşin üstündeki şişi çevirmeye başladım. "Michael Hart," dedi ilk konuşan adam tekrar, "Eti yakacak olursan onun yerine seni geçiririz şişe." Orada

oturup tek kelime etmeden, korkudan başım döndüğü halde bayılmamaya çalışarak gece yarısına kadar şişi çevirmeye devam ettim. Gece yarısı olduğunda adamlar tekrar yanıma geldiler, içlerinden biri eti yaktığımı söyledi, diğeri ise yakmadığımı, gayet kıvamında pişirdiğimi söyledi. En sonunda bana zarar vermemeye karar verdiler. Ateşin başına gelip iki yanıma oturdular. "Michael Hart, hiç hikâye bilir misin?" diye sordu biri. "Bir tane bile bilmem," diye cevap verdim. Bunun üzerine beni omuzlarımdan kaldırıp kapının önüne attılar.

Çok soğuk, fırtınalı bir geceydi. Bunca yıllık hayatımda bundan daha karanlık bir gece görmediğime yemin edebilirdim. Üstelik nerede olduğumla ilgili de hiçbir fikrim yoktu. Bir süre bekledikten sonra adamlardan biri tekrar yanıma geldi, omzuma dokunup, "Michael Hart, şimdi bir hikâye anlatabileceğini düşünüyor musun?" diye sordu. "Evet, elbette," dedim. Beni tekrar içeri alıp ateşin başına oturttular. "Başla bakalım hikâyene," dediler. "Tek bir hikâye biliyorum," diye konuşmaya başladım, "Ben burada, ateşin başında oturuyordum ve iki adam ellerinde bir cesetle içeri girdiler. Cesedi

şişe geçirip bana şişi çevirmemi söylediler."

Hikâyemi beğendiler, artık gidip içerideki yataklardan birine uzanabileceğimi söylediler. Dediklerini yaptım, ne olduğunu anlamadan uyuyakalmıştım ve sabah kalktığımda ne ev vardı ortalıkta, ne yatak ne de ateş. Geniş bir arazide, yemyeşil otların üzerinde öylece yatıyordum.

TEIGUE

"Hayatta da duramam artık bu evde! Carrigrohan kalesinin dibinde gömülü bütün hazineyi verseniz de duramam. Böyle bir hazine var mı yok mu o da bilinmez ya! Habire gülüyorlar bana, hırpalayıp duruyorlar beni. Şu memlekette kafamı sokacak tek bir çatı bulamasam bile bu geceden sonra o evde kalamam!"

John Sheehan, Carrigrohan malikânesinin salonunda kendi kendine böyle bağırarak voltalar atıyormuş. John, malikânenin yeni uşağıymış, daha işe başlayalı üç gün olmuş ki, perili olduğu söylenen bu malikânede sanki kafasının içinde

biri varmış gibi kahkahalar duyuyor, gece gündüz resmen işkence görüyormuş. Ne konuşup gülenin kim olduğunu anlayabiliyor ne de seslerin nereden geldiğini kestirebiliyormuş. "Kalamam ben bu evde," demiş John tekrar, "Bitti bu iş burada, yeter."

"Ha, ha, ha! Çok bağırma, John Sheehan, yoksa çok kötü şeyler gelir başına," diye bir ses duymuş o esnada.

Hemen pencereye koşmuş, evde kimse olmadığına göre belli ki dışarıdan geliyormuş bu sesler, ancak görünürde kimsecikler yokmuş. Daha pencereden yeni bakmışken bir kahkaha daha duymuş. Ses bu sefer evin içinden, tam arkasından geliyor gibiymiş. Hızla kafasını çevirmiş ama yine kimseleri görememiş. Hayır, koca evde John tek başınaymış.

"Ha, ha, ha, John!" diye gülmüş ses yeniden, sanki bu sefer malikânenin önündeki çimenlikten gelir gibiymiş: "Gerçekten Teigue'yi görebileceğini mi sanıyorsun sen? İmkânsız! Bırak kapılara pencerelere koşmayı da kendi işine bak; Cork'tan dünya kadar misafir gelecek yemeğe, daha masayı bile hazır etmedin."

"Aman yarabbi! Durmadan konuşuyor bu ses! Bir gün daha kalamam burada," demiş John, sinirden ağlayıverecekmiş neredeyse.

"Kes sesini," demiş ses bu sefer, "Sessiz sakin işini yap. Hem By Jervois'e kaşıklarla oyun ettiğin gibi Bay Pratt'e de etme sakın."

Bu görünmez sesin söyledikleri karşısında bir kez daha afallamış John Sheehan. Derin bir nefes almış, cesaretini toplamış ve "Kimsin sen?" diye bağırmış, "Eğer etten kemikten bir insansan, çık karşıma göster kendini!" Ancak aldığı cevap sadece küçümseyici bir kahkaha olmuş. "Yemekte görüşürüz John," demiş ses ardından.

"Tanrı korusun!" diye bağırmış John. "Bu ne demek şimdi? Gündüz vakti hayalet olacak hali yok bunun. Yok! Yok, ben daha fazla duramam bu evde. Hem kaşıkları nereden biliyor ki? Eğer birine söyleyecek olursa biterim ben! Bir tek Tim Barrett biliyordu o olayı, o da ta Botany Körfezi'nde. E bu konuşan nereden biliyor o zaman? Bir dakika! Şu duvarın kenarındaki ne? Of be! Eski bir kütük parçasıymış. Kafayı yiyeceğim bu gidişle, her şeyden ürker oldum. Yarın ilk iş ayrılıyorum bu evden. Zaten ne akla hizmet geldim ki buraya?

Uzaktan bakınca bile insanın içi ürperiyor."

Malikânenin gerçekten de terk edilmiş bir havası varmış dışarıdan bakıldığında. Bir çayırın tam ortasındaymış, etrafında birkaç nergis ve üç beş ağaçtan başka hiçbir şey yokmuş. Yoldan biraz uzaktaymış, neredeyse yüz yıldan yaşlı bir yapıymış ve zamanla duvarları küften, mantardan değişik renklere dönmüş. Çatısı uzun zamandır onarılmamış, kasvetli bir havası olan karanlık, iç karartıcı bir yermiş kısacası ve malikânenin içi de dışından daha iyi durumda değilmiş. Nerdeyse korkunç denebilecek kadar yoğun kasveti görmezden gelmek için çok naif olmak gerekirmiş. Böylece belki büyük salona, bu salonu çevreleyen geçitlere ve merdivenlerin altındaki uzun koridorlara gidebilirmişsiniz. Büyük çalışma odası da dedikleri kabul salonu ve malikânenin diğer odaları çürümeye bırakılmış. Duvarlar nemden zarar görmüş. Çocukken içlerinden birinin babası bu malikâneyi kısa süreliğine kiralamış olan iki arkadaşımla alt katlara indiğimizde üstüme çöken korkuyu bugün bile unutamıyorum. Yemek saatine kadar John kendini zar zor biraz toparlamış, derken misafirler gelmeye başlamışlar. Herkes masaya oturmuş, bir yandan

karınlarını doyurup bir yandan da neşe içinde sohbet ediyorlarmış ki, birden dışarıdan bir ses gelmiş: "Ha, ha, ha! Bay Pratt, zavallı Teigue'ye de iki lokma yemek vermeyecek misiniz? Ha, ha! Ne güzel, bakın bütün dostlarınız gelmiş, her şey dört dörtlük, bu garibanı niye unuttunuz?"

John elindeki bardağı yere düşürmüş.

"Kimdi o konuşan?" demiş Bay Pratt'in asker olan kardeşi.

"Ha o mu, o Teigue," demiş Bay Pratt gülerek, "Ara sıra bahsederim kendisinden, muhakkak duymuşsunuzdur."

"Ne diyorsunuz Bay Pratt?" demiş diğerleri ne olduğunu anlamadan, "Teigue de kim?"

"Nasıl anlatsam bilemiyorum," diye söze girmiş Bay Pratt, "Bugüne kadar kimse bir kez olsun görmedi onu. Daha önce oğullarımı da alıp saatlerce beklediğim oldu. Sesi bazen kulağınızın dibindeymiş gibi gelir ama onu göremezsiniz. Bir keresinde beyaz ceketli bir adamın kapıdan bahçeye çıktığını görür gibi oldum gerçi ama eminim gözlerimin bir oyunuydu bu bana. Zira kapının kilidi açılmamıştı. Teigue ara sıra bizi ziyaret eder, bazen çok uzun süre görünmez ortalıkta. Şimdi de öyle

oldu. Neredeyse iki senedir sesini duymamıştık. Hiçbirimize de bir zarar vermiş değil. Bir keresinde bir tabak kırmıştı gerçi ama sonra tabağı eskisinden daha sağlam halde masanın üstünde bulduk."

"Ne tuhaf şeyler bunlar," demiş masada oturanlar.

"İyi de," diye söze girmiş biri Bay Pratt'in oğluna bakarak, "Bir keresinde bir tabak kırdı demişti babanız, siz onu göremiyorsanız tabağı nasıl aldı ki?"

"Yemek istediği zaman pencerenin dışına koyup uzaklaşmamız gerekiyor. Biz baktığımız sürece almıyor yemeği, ama biz ne kafamızı çevirince yemek gitmiş oluyor."

"Sizin baktığınızı nerden biliyor ki?

"Söylemesi zor, biliyor mu yoksa sadece şüpheleniyor mu anlamıyoruz. Bir gün kardeşlerim Robert ve James ile küçük salonda oturuyorduk. Salonun bahçeye bakan penceresinin dışından sesini duyduk, "Ha, ha, ha! Gençler, yaşlı Teigue'ye bir kadeh viski verin," dedi. James gidip bir bardağa viski, sirke ve tuz koyup getirdi. "Gel al Teigue," diye seslendi. "Pencerenin dışına koy," diye cevap verdi Teigue. Kardeşim dediğini yaptı ama izlemeye devam ettik. Biraz bekledikten sonra uzaklaş-

mamızı, yoksa gelip bardağı almayacağını söyledi. Biraz daha geri çekildik ancak hâlâ izliyorduk. En sonunda sinirle odadan çıkmamızı söyledi. Odadan çıkıp geri geldiğimizde ise bardak gitmişti. Boş bardağı ertesi gün pencerenin altında bulduk. Sanki cebinde taşımış gibi kırıntılar vardı içinde. Ondan sonra bugüne kadar sesini duymamıştık zaten bir daha."

"Yapmayın," demiş misafirlerden asker olan, "Ben istersem görürüm onu. Siz böyle şeylere alışık değilsinizdir elbette ancak bir asker işini bilir. Şu son lokmamı da bitirince hazır olacağım. Bay Bell, bir kadeh şarap içelim mi birlikte?"

"Ha, ha! Bay Bell'e de bak sen!" diye bağırmış Teigue o esnada, "Eskiden çok iyi bir kuveykırdınız* siz. Ah ne sevimli bir genç oğlandınız! Ha, ha! Şimdi ise hiçbir şey değilsiniz. Ah! Bay Parkes de buradaymış, ne kadar da iyi görünüyor bugün. Saçlarını taramış güzelce, yepyeni kırmızı yeleğini de giymiş. Bay Cole de orada oturuyor, hiç böylesini gördünüz mü daha önce? Bay Pratt, ne güzel

---

* *Kuveykır, Dost Cemaati adıyla da bilinen bir Hıristiyan mezhebinden olanlara denir.*

konuklarınız var bu akşam; içi geçmiş kuveykırlar, süslü püslü züppeler ve sarhoş vergi memurları! Hepsi de Batı Hint Adaları'ndan dönen şu koca generali karşılamaya gelmiş, üstelik o koca general burada toplanmış züppelerin hepsinden daha sünepe!

"Vay alçak!" diye bağırmış albay duydukları karşısında. "Sen görürsün, bir şekilde bana kendini göstermeni sağlayacağım!" Hemen odanın girişine bıraktığı kılıcını kapıp malikânenin bahçesine koşmuş. Kısa süre sonra insan sesi olamayacak bir ses öyle bir kahkaha atmış ki, uzaktan duyanlar bunu gök gürültüsü sanabilirmiş. O esnada elinde koca bir meşe odunuyla albayın peşinden bahçeye inmiş olan Bay Bell ve diğerleri, "Gelin haydi, yakalayalım şu haysiyetsizi!" diye bağırırlarken, evin içinde kalanlar onları pencereden izliyorlarmış.

"Ha, ha! İşte buradayım Bay Bell," diyormuş Teigue onlarla alay eder gibi, "Ne oldu, yakalayamıyor musunuz beni? Ah! Albay Pratt'e de bakın, kimseye bir zararı dokunmayan Teigue'ye kılıç çekiyor, ne de asil bir hareket!"

"Göster yüzünü her neysen, aşağılık!" diye bağırmış duydukları karşısında daha da öfkelenen albay.

"Ha, ha, ha! Bakın işte buradayım, işte şimdi de buradayım. Esen rüzgârı görüyor musunuz Albay Pratt? Belki beni de görürsünüz ha, ne dersiniz? Girin içeri de yemeğiniz soğumasın."

"Eğer sen bu dünyadan bir varlıksan, yemin olsun ki bulacağım seni pis hokkabaz!" diye bağırmış albay, tam o esnada malikâne duvarının köşesinden gök gürültüsüne benzeyen aynı melun kükreme duyulmuş. "Orada, şu köşeden geldi ses," diye bağırmış Bay Bell, "koşun, çabuk!"

Sesi takip ederek koşmaya başlamışlar. Ses bahçe duvarı boyunca bir duyuluyor, bir kesiliyormuş ancak görünürde hiç kimse yokmuş. En sonunda dermanları tükenmiş, oldukları yerde kalmışlar nefes nefese. Tam o sırada ses yeniden duyulmuş.

"Ha, ha, ha! Şimdi gördünüz mü Teigue'yi Albay Pratt? Duyuyor musunuz? Ha, ha, ha! Salak gibi rüzgârı kovalayıp duruyorsunuz."

"O taraftan değil, Bay Bell, o taraftan değil; buraya gelin," demiş albay.

"Ha, ha, ha! Böylesine bir ahmaklığı da ilk defa

görüyorum. Teigue kendini size açık arazide öylece gösterir mi sandınız? Ama cesaretiniz varsa albay, takip edin beni. Güya çok cesur bir askersiniz ya! Albay iyice öfkelenmiş, onunla sürekli dalga geçen görünmez bir şeyin peşine takılıp çitlerin, hendeklerin üstünden atlamış. Tombul bir adam olan Bay Bell'in pes etmesiyse uzun sürmemiş. Uzun süren bir koşuşturmanın sonunda albay kendini bir uçurumun tepesinde bulmuş, aşağıdan Lee nehri geçiyormuş. Suyunun derinliği ve kapkara rengi yüzünden bu nehre "Cehennem Çukuru" adı verilmiş. Albay orada, uçurumun kenarında nefes nefese duruyor, cebinden çıkardığı mendiliyle ter içinde kalmış yüzünü siliyormuş. Bu esnada ses sanki hemen ensesindeymiş gibi gürlemiş: "Haydi Albay Pratt, madem çok cesur bir askersiniz, atlayın da görelim. Teigue'yi görmek istemiyor musunuz? Ha, ha! Bakın nasıl da terlemişsiniz. Atlayın da biraz serinleyin. Teigue de yüzecek biraz hem." Ses bu esnada aşağı doğru, uçurumun yamacını kaplayan sarmaşık ve fundalıkların arasında uzaklaşır gibiymiş ancak sesin kaynağı yine görünmüyormuş. "Atlayabilecek misiniz albay?" diye sormuş ses yeniden. "On dakikaya

kalmaz tekrar eve dönmüş olurum. Atladınız atladınız, yoksa şansınızı kaybedersiniz." Bu esnada aşağıdaki nehre bir şey düşmüş gibi bir ses duyulmuş. Albay bir süre beklemiş ancak başka ses duyulmamış. Dönüp ağır ağır eve doğru yürümeye başlamış.

"Gördün mü Teigue'yi?" diye sormuş kardeşi heyecanla, albay kapıdan girer girmez. Bu esnada kıkırdamalarını gizleyemeyen yeğenleri de onun yanındaymış.

"Azıcık şarap verin bana," demiş albay, "Hayatımda böyle bir şey yaşamadım ben. O şey, her neyse, beni koştura koştura bir uçurumun tepesine çıkardı, arkasından Cehennem Çukuru'na atlayıverdi, bir an bile tereddüt etmeden. Söylediğine göre on dakikaya tekrar evde olacaktı ama neredeyse bir saat olmasına rağmen hâlâ gelmemiş anlaşılan."

"Ha, ha, ha! Öyle mi dersiniz albay?" diye bağırmış ses aniden evin içinde. "Teigue hayatında hiç yalan söylememiştir, sizi temin ederim. Bay Pratt, bana azıcık yemekle biraz da şarap verin. Epey yoruldum albay sağ olsun, hepinize iyi geceler dileyip ayrılmak niyetindeyim." Hemen bir tabak yemek hazırlanmış, John korkudan titreyen

elleriyle tabağı bahçeye çıkarıp pencerenin altına koymuş. Herkes gözünü ayırmadan pencereden tabağa bakıyor, tabak orada öylece duruyormuş.

"Zavallı Teigue açlıktan ölsün mü istiyorsunuz Bay Pratt?" demiş ses bu sefer. Herkes uzaklaşsın pencereden, Henry Efendi'yi de indirin şu ağaçtan. Richard Efendi siz de çıkın duvarın arkasından rica ederim, şaka mı yapıyorsunuz?"

Bu söz üzerine herkes gözlerini ağaçla duvara çevirmiş. İki genç oğlan o sırada yavaş yavaş aşağı doğru inmekteymiş. O esnada, "Ha, ha, ha! Teşekkür ederim Bay Pratt," demiş ses, "Yemek enfes olmuş, tabağınızı da buyurun. Hanımlar beyler, herkese iyi geceler. Size de iyi geceler dilerim albay." Misafirler tekrar pencerenin altına baktıklarında boş tabağın orada durmakta olduğunu görmüşler. O akşam Teigue'nin sesi bir daha duyulmamış. Teigue daha sonraları birçok kez evi ziyaret etmiş, ancak hiçbir zaman onu gören olmamış.

Peri Tazisi

Paddy M'Dermid, Kildare kasabasının en neşeli gençlerinden biriymiş. Hiçbir düğün, hiçbir şenlik onsuz geçmezmiş. Bütün zamanını şenliklerde geçirdiği için de tarlasını hiçbir zaman vaktinde ekemez, arpa hasat etmesi gereken zamanda ancak yabani otlar karşılarmış onu. Günden güne parası suyunu çekmiş, domuzları, inekleri birer birer satmış, artık neredeyse hiçbir şey kalmamış elinde. Ancak bir gün, evin yolunu bulamayacak kadar sarhoş olup da Monogue Tepesi'nde sızıp kaldığı bir gecede çok güzel bir rüya görmüş. Rüyasında yattığı yerin altında

insanların hiç bilmediği kadar uzun bir zaman önce gömülmüş olan bir küp para olduğunu görmüş. Paddy sabah uyanmış, ertesi gece olana kadar kimseye tek kelime etmemiş. Gece olduğunda eline bir kazma, bir kürek, bir şişe de kutsal su alıp kazmaya başlamış ancak toprak kazmayla bitecek gibi değilmiş. Artık beline kadar toprağın içine girmişken küreği büyük ve yassı bir taşa çarpmış. O esnada hemen yanında bir şeyin soluk alıp verdiğini duymuş. Kafasını kaldırıp baktığında karşısında diz çökmüş oturan, sağlıklı ve sevimli denebilecek kadar güzel bir tazı duruyormuş.

"Ah, Tanrı korusun!" diye bağırmış Paddy irkilerek, tazıyı bir anda karşısında görünce bütün tüyleri diken diken olmuş.

"Korusun tabii," diye cevap vermiş tazı, Tanrı lafını ağzına almayan hayvanın şeytani bir varlık olduğu belliymiş.

"Hayırdır, Paddy M'Dermid," demiş hayvan, "beline kadar toprağın içine girmişsin, bir şey mi arıyorsun?"

Tazıyı gözü tutmayan Paddy, "Bir şey aradığım yok," diye geçiştirmeye çalışmış bu soruyu.

"Hadi oradan, Paddy M'Dermid," demiş tazı bu

sefer, "Ne aradığını zaten bilmiyor muyum sence?"

Hayvanı biraz pohpohlamanın iyi olacağını düşünen Paddy, "Madem biliyorsun ne aradığımı, anlatayım sana adamakıllı. Benim gibi garibanın biriyle sohbet etmeye tenezzül ettiğine göre nezaketli birisin demek ki.

"Peki o zaman," demiş tazı, "Çık o toprağın içinden de, şuraya otur doğru düzgün. Paddy kendisine denileni yapmış ama kazmaya başlamadan önce toprağa kutsal su ile çizdiği çemberin dışında daha bir ayağını zar zor çıkarmışken hayvan bir anda üstüne atlayıp onu tepeden aşağı itmiş. Paldır küldür yuvarlanırken Paddy hayvanın ağzından alevler çıktığını görmüş. Çok korkmuş ama yılmamış. Ertesi gece tepeye geri dönmüş, zira paranın orada olduğuna adı gibi eminmiş. Bir önceki gece yaptığı gibi kutsal su ile bir çember çizmiş. Küreğiyle bir önceki gece bulduğu yassı taşa dokunur dokunmaz tazı tekrar karşısında belirmiş.

"Bak sen şu işe, yine geldin demek," demiş Paddy, "ama beni bir daha kandıramazsın." Sözünü bitirip yassı taşa bir darbe daha vurmuş.

"Tamam, peki," demiş tazı bu sefer, "Belli ki orada gömülü olan parayı alacaksın. Ama söylesene,

orada ne kadar para bulmayı umuyorsun?"

Paddy biraz düşünmüş, şöyle bir kafasını kaşımış ve "Siz şahaneleri bana ne kadarını layık görürsünüz acaba?" demiş biraz alaycı bir ifadeyle. Böyle bir cevabın daha yerinde olacağını düşünüyormuş.

"Sen ne kadar istersen, Paddy M'Dermid," demiş tazı.

"Diyelim ki elli bin sterlin," demiş Paddy.

"Öyleyse elli bin sterlin vereceğim sana," demiş tazı. Sonra biraz uzaklaşmış, pençelerinde içi para dolu bir çanakla geri gelmiş. "Gel de al paranı," demiş ancak Paddy bu sefer ihtiyatlıymış ve çemberin içinden çıkmayı reddetmiş. Tazı, çanağı kutsal suyla çizilmiş çemberin yakınına doğru itmiş ve Paddy de alıp içeri çekmiş, parasını aldığı gibi evine varana kadar bir an bile durmadan koşmuş ancak eve gelip de çanağı yaşlı annesine göstermeye kalktığında içinin para yerine kemiklerle dolu olduğunu görmüş. Paddy yine kandırıldığını anlayıp tazıya karşı iyice kinlenmiş ve ertesi gece yeniden tepeye gitmiş.

"Yine mi para istemeye geldin, Paddy?" diye sormuş tazı.

"Tabii ki para istemeye geldim pis sahtekâr," demiş Paddy, "Şurada gömülü olduğunu adım gibi bildiğim bir küp parayı alana kadar da hiçbir yere gitmeyeceğim."

"Hadi canım oradan!" demiş tazı şaşırmış numarası yaparak, "Peki, madem o kadar cesursun Paddy M'Dermid, gel benimle bu tepenin altına, hem çok soğuk burası, hem de deli gibi kar yağıyor zira."

"Senin peşine takılıp da gelir miyim ben be?" diye cevap vermiş Paddy. Bilmiyor muyum niyetini sanıyorsun? Ya yine üç beş kemik parçasıyla kandıracaksın beni ya da benim kemiklerimi kıracaksın çatır çatır."

"Yemin ederim ki," diye söze girmiş tazı bunun üzerine, "Ben seni dostum olarak görüyorum, dikilme işte orada, benimle gelirsen zengin olursun. Gelmezsen artık dilencilik mi yaparsın, hırsızlık mı bilemem ama karnını doyuracak bir lokma ekmeği zor bulursun." Tazı bu sözlerle Paddy'nin ağzından girip burnundan çıkmış, en sonunda Paddy razı olmuş. Tepenin orta yerinde bir merdiven belirmiş o anda, ikisi yan yana aşağı doğru inmeye başlamışlar. Bir süre döne döne indikten sonra Leinster

Dükü'nün malikânesinden bile daha haşmetli bir eve varmışlar. İçerideki bütün masa ve sandalyeler altından yapılmaymış. Paddy gördükleri karşısında mest olmuş, sandalyelerden birine oturmuş, genç bir kadın ona içecek bir şeyler getirmiş ancak Paddy daha bir yudum bile içemeden korkunç bir gümbürtü duyulmuş. Etrafı bir anda öfkeli periler sarmış. Daha Paddy aman dileyemeden onu kollarından bacaklarından yakalayıp bir nehrin üzerine doğru eğilmiş koca bir duvar gibi görünen bir uçurumdan aşağı atmışlar. Bir kayaya çarpıp kendinden geçmiş, birkaç kişi onu bulana kadar da bilinçsizce yatmış orada. O günden sonra öldüğü güne kadar Paddy şeker gibi topallayarak yürümüş, ağzı neredeyse kulağının olması gereken yerdeymiş. Onun başına gelenler ülkedeki herkes için bir ibret hikâyesi olmuş.

GOLLERUS'UN HANIMI

Smerwick limanında, güzel bir yaz gecesinin yerini günün ilk ışıklarına bıraktığı saatlerde, Dick Fitzgerald manzarayı izleyerek piposunu tüttürüyormuş. Güneş azametli Brandon kasabasının arkasından yavaş yavaş yükseliyor, kurşunî renkteki deniz ışığın etkisiyle maviyle yeşilin karışımı bir renk alıyor, gecenin sisleri Dick'in ağzının kenarından çıkıp havaya karışan pipo dumanı gibi yavaş yavaş dağılıp bu güzel manzaranın önünü açıyormuş.

Piposunu eline alan Dick, "Çok güzel bir gün olacak belli ki," demiş kendi kendine, önünde

sanki cilalı bir mermerden yapılmışçasına sakince uzanan okyanusa doğru bakarken. "Böyle güzel bir günde insanın bunları söyleyecek kendinden başka birinin olmaması, kendi sesinin yankısından başka bir ses duymaması da biraz üzücü gerçekten," diye kendi kendine konuşmaya devam etmiş, yüzünde biraz hüzünlü bir ifadeyle. "Talihim benden yana olsaydı, hatta belki talihsizliğim, belki yanımda bir kadın olurdu, o zaman böyle yapayalnız olmazdım. Karısı olmayan adam mı olur hiç! Şarabı bitmiş bir şişe olmak gibi yalnızlık. Müzik olmadan dans etmek ya da tek bacağı olan bir makas, hatta kancasız bir olta... Bir şekilde tamam olmayan her şeye benziyor yalnızlık." Bu esnada üstüne bir halat bağlanmış olan bir kayaya takılmış gözü, onun da Dick'le konuşamayacağı kesinmiş gerçi ama epey sağlam ve cesur görünüyormuş oradan bakınca."

Ancak Dick içli içli kayaya bakarken onu şaşkınlığa düşüren bir şey fark etmiş. Kayanın dibinde oturmuş, deniz yeşili rengi saçlarını tarayan güzeller güzeli bir yaratık varmış. Saçlarındaki tuzlu su, güneş ışığında kristal gibi parlıyormuş.

Dick hayatında ilk defa gördüğü bu yaratığın

bir Merrow* olduğunu düşünmüş. Daha önce hiçbir Merrow görmemiş de olsa, yaptığı seyahatlerde bu perilerin "cohuleen driuth" denilen büyülü başlıklarının olduğunu ve okyanusun dibinde bu şekilde yaşadıklarını, büyülü başlığı alacak olursa perinin tekrar suya dalamayacağını duymuş insanlardan. Bu yüzden başlığı gözüne kestirir kestirmez bir çırpıda onu kapmış. Bu esnada sesleri duyan peri şaşkınlıkla kafasını çevirmiş ve başlığının bıraktığı yerde olmadığını görünce yanaklarından aşağı tuzlu gözyaşları süzülmeye başlamış, yeni doğmuş bir bebeğinkinden daha kalın olmayan bir sesle yürek parçalayan bir feryat koparmış. Dick perinin neden ağladığını gayet iyi bilse de başlığı saklamaya kararlıymış. Peri ağlamaktan yorgun düşünce başlıkla ne yapabileceğini görmekmiş niyeti. Ancak gözleri yaşlarla dolu peri kafasını kaldırıp da ona çaresiz bakışlar atınca merhametine yenik düşmüş.

"Ağlama güzelim," demiş onu yatıştırmak için, ancak bu sözler üzerine peri tıpkı bir çocuk gibi daha yüksek sesle ağlamaya başlamış.

---

* *Merrow: Bir deniz perisi.*

Dick perinin yanına gidip onu teselli etmek için elini tutmuş. Ördek ayağı gibi perdeliymiş parmaklarının arası, ancak aynı zamanda çok narin ve bembeyazmış.

"Adın ne senin güzelim?" diye sormuş Dick perinin ağlamasını bir an olsun durdurmak için ama bir cevap alamamış. Perinin konuşamadığını veya kendi dilini anlamadığını düşünmüş, bu yüzden onu rahatlatmak için biraz daha sıkı tutmuş elini.

Merrow bu konuşmalardan, elinin tutulmasından pek hoşlanmıyor gibiymiş. Zar zor biraz sakinleşip Dick Fitzgerald'ın yüzüne bakmış ve "İnsan, yiyecek misin sen beni?" diye sormuş.

"Ne? Ne diyorsun sen? O ne biçim laf öyle?" diye oturduğu yerden sıçramış Dick, "Kendimi yerim daha iyi, ben seni hiç yer miyim güzelim? Kim soktu böyle çirkin bir düşünceyi senin o güzel kafana?"

Peri, Dick'ten daha fazla şaşırmış bir halde, "İyi de, beni yemeyeceksen ne yapacaksın o zaman?" diye sormuş.

Dick'in aklından aslında periyle evlenmek geçiyormuş. Daha ilk bakışta onun ne kadar güzel olduğunu görmüş ve konuştuğu zaman da bir insan kadınından hiç farkı yokmuş.

"Bak balık," demiş Dick onu korkutmamaya çalışarak, "Bir çırpıda söyleyeceğim sana aklımdakini, benim niyetim seninle evlenmek, herkesin huzurunda Bayan Fitzgerald olmanı istiyorum."

"Sen nasıl istersen," demiş peri, "karın olmaya razıyım Bay Fitzgerald ama izin ver önce şu saçlarımı bir toplayayım." Bunu yapmak istemesinin nedeni muhtemelen yabancı insanların arasına gireceğini bilmesi ve deniz yeşili rengi saçlarıyla çok dikkat çekmek istememesiymiş. İşi bitince tarağını cebine koymuş ve eğilip suya doğru bir şeyler söylemiş.

Dick kızın sözlerinin adeta bir rüzgâr gibi suyun üzerinde okyanusa doğru ilerlediğini görmüş ve merakla sormuş, "Sen denizle mi konuştun az önce, miniğim?"

"Merak etme," demiş peri keyifli bir sesle, "babama haber gönderiyorum ki eve dönmediğimde kayboldum sanıp kaygılanmasın."

"Kim ki senin baban?" diye sormuş Dick.

"Ne!" demiş Merrow şaşkınlıkla, "Sen benim babamın kim olduğunu duymadın mı hiç? Dalgaların kralıdır o."

"O zaman sen de gerçek bir prensessin ha!" demiş Dick, gözlerini iyice açıp müstakbel eşini baştan aşağı süzerek. "Bense basit bir insanım işte. Senin baban kralsa, o zaman deniz dibindeki bütün hazinelerin, bütün paraların sahibidir değil mi?"

"Para," diye tekrarlamış Merrow, "para nedir ki?"

"Para çok güzel bir şeydir, herkes ister onu," diye cevap vermiş Dick, "Acaba balıklar senin istediğin her şeyi getirirler mi sana?"

"Elbette getirirler," demiş Merrow, "benim her istediğimi yapar onlar."

"Açık konuşmam gerekirse," demiş Dick, "benim samandan bir yatağım var ama senin gibi bir kral kızına yakışır mı hiç samandan yataklarda yatmak! Belki sen söylesen balıklar bize kaz tüyünden yumuşacık bir yatak getirirler, birkaç da güzel yorgan. Gerçi ne diyorum ben, belki de suyun altında yatak diye bir şey bile yoktur."

"Niye olmasın?" demiş peri, "Bay Fitzgerald, istediğin yatak olsun senin. Benim sırf kendime ait on dört tane istiridye yatağım var."

"Öyle mi?" demiş Dick biraz kafası karışmış halde, "Ben kaz tüyü bir yataktan bahsediyorum, ama belli ki sizin yataklarınız biraz değişik oluyor."

Ancak ne olursa olsun, düzgün bir yatak olmasa da, hatta para bile olmasa Dick Fitzgerald, Merrow ile dünya evine girmeye kararlıymış. Böylece yola koyulup Gollerus'tan o sabah Peder Fitzgibbon'un bulunduğu Ballinrunnig'e gitmişler.

Ancak peder şaşkınmış. "Bu ne biçim iş böyle Dick Fitzgerald?" diye sormuş. Oldukça öfkeli ve aynı zamanda kasvetli görünüyormuş. "Bu yarı balık yarı insan kadınla mı evleneceksin? Daha neler! Gönder bu pullu yaratığı kendi insanlarının yanına, geldiği yere gitsin."

Dick pederin sözlerinden etkilenmiş. Cohuleen driuth da o esnada elindeymiş ve Merrow heyecanla ona bakmaktaymış. Dick tam büyülü başlığı periye verecekken o anda aklından çıkıp gitmiş olan bir şeyi hatırlamış. "Peder, bu bir kralın kızıdır," demiş.

"Bir değil elli kralın kızı da olsa fark etmez," demiş Peder Fitzgibbon iyiden iyiye hiddetlenerek, "Evlenemezsin onunla, kadın insan bile değil, resmen balık!"

"Ne olursun peder," demiş Dick sesini biraz alçaltarak, "Ay gibi güzel yüzüne bak şunun, görmüyor musun? Nasıl vazgeçerim ben ondan?"

"İsterse güneş kadar güzel olsun, hatta isterse aydan, güneşten, bütün yıldızlardan daha güzel olsun Dick Fitzgerald," demiş peder sağ ayağını yere vurarak, "Balık bu, düpedüz balık, evlendiremem seni onunla!"

"Ama denizin dibinde ne kadar altın, ne kadar hazine varsa onun," demiş Dick çaktırmadan pedere yaklaşıp, "İki dudağının arasında, getirmelerini isteyiverse getirip serecekler önümüze. Hayatım boyunca çalışsam kazanamam ben o kadar para."

"Öyle desene," demiş peder bir anda sesini yükselterek, "Ne diye baştan söylemiyorsun? Tamam, evlen gitsin, balık malık ne fark eder. Böyle zamanlarda insan şansını tepmemeli. Eh, ben de bu işin bir parçası oldum artık, kolay mı sanıyorsun seni bir balıkla evlendirmek? Bana da birkaç kuruş verirsin herhalde."

Böylece Peder Fitzgibbon, Dick Fitzgerald ile Merrow'un nikâhını kıymış, yeni evliler mutlu mesut Gollerus'a dönmüşler. Dick için her şey yolunda gitmeye başlamış, Merrow ise çok iyi bir eşmiş, güzelce yaşayıp gidiyorlarmış.

Üç yılın sonunda iki oğulları, bir de kızları olmuş. Merrow, sanki hayatının tamamını suyun

altında geçirmemiş de, doğduğu andan itibaren karada yaşamış gibi her işi en güzel şekliyle yapıyor, evle ve çocuklarla çok iyi ilgileniyormuş.

Dick artık mutluymuş kısacası. Elindekinin kıymetini bilecek olsa ömrünün sonuna kadar böyle mutlu yaşayabilirmiş, ancak birçok insan gibi Dick de bu konuda pek öyle akıllı sayılmazmış.

Bir gün Dick'in iş için Tralee kentine gitmesi gerekmiş. Çocukları ve evi karısına emanet edip yola çıkmış. Dick gittikten kısa süre sonra Bayan Fitzgerald temizliğe koyulmuş. Sağı solu toparlamış, süpürmüş, derken balık ağının olduğu yerin epey tozlu olduğunu fark etmiş. Arkasını temizlemek için ağı çektiğinde duvarda bir delik olduğunu görmüş, deliğin içinde de kendi büyülü başlığı cohuleen driuth duruyormuş. Başlığı almış, şöyle bir evirip çevirmiş, derken aklına babası, annesi, kardeşleri gelmiş. Bunca yıl bir sürü meşguliyetin arasında fark etmeye hiç vaktinin olmadığı aile özlemi bir anda yüreğini yakmaya başlamış. Bir tabureye oturup denizin altında geçirdiği güzel günleri düşünmüş, sonra çocuklarını, Dick'in ona olan sevgisini ve kendisini kaybederse üzüntüden nasıl deliye döneceğini düşünmüş. "Ama

beni hepten kaybedecek değil ya," demiş sonra kendi kendine, "Ailemi görüp, özlem giderip döneceğim. Yıllardır annemi babamı görmedim, bunun için bana kızacak hali yok ya!"

Ayağa kalkıp kapıya doğru yürümüş ancak tam dışarı çıkacakken geri dönmüş. Beşikte uyuyan çocuğa bakmış ve onu yavaşça öpmüş. O esnada gözünden dökülen yaşı silip büyük kızına seslenmiş, Ona kardeşlerine iyi bakmasını ve kendisi dönene kadar uslu durmasını söylemiş. Daha sonra denizin kıyısına gitmiş, bir çarşaf gibi sakin olan su güneş altında parlıyormuş. Bir an güzel bir sesin şarkı söylediğini duyar gibi olmuş, sanki onu denize çağırıyorlarmış. O esnada eski hisleri ve düşünceleri sarmış ruhunu. Dick'i ve çocuklarını bir anda unutuvermiş, başlığını takıp suya dalmış.

Dick, akşam olup da eve geldiğinde karısını göremeyince meraklanmış. Kızı Kathleen'e annesinin nerede olduğunu sormuş ama minik kız pek bir şey söylememiş. Dick konu komşuya karısını görüp görmediklerini sormaya başlamış, en sonunda biri elinde tuhaf bir şeyle suya doğru yürürken Merrow'u gördüğünü söylemiş. Bunun üzerine Dick, cohuleen driuth'in yerinde olup olmadığına

bakmak için koşarak eve gelmiş. Başlığı yerinde göremeyince beyninden vurulmuşa dönmüş.

Dick Fitzgerald, o günden sonra yıllarca karısının dönmesini beklemiş ama nafileymiş. Bir daha evlenmemiş, kim ne derse desin Merrow'un babası tarafından zorla suyun altında tutulduğuna, eninde sonunda bir yolunu bulup ailesine döneceğine inanmış hep.

Merrow, Dick ile birlikte yaşadığı zamanlarda öyle iyi bir eş, öyle iyi bir anneymiş ki, bugün bile kentin masallarında, efsanelerinde ondan "Gollerus'un Hanımı" diye bahsedilir.

KÖTÜ RUHLAR

Şeytanın Değirmeni

Bir zamanlar buralarda çok büyük bir arazisi olan bir albay yaşarmış. Doğru mudur bilinmez ama insanlar albayın bu kadar araziyi alnının teriyle kazanmadığını, türlü sahtekârlıklara bulaştığını söylüyorlarmış.

Dediklerine göre şeytan (Tanrı bizi korusun) bu albaya gelmiş, ruhunu kendisine satması karşılığında, bu dünyada isteyebileceği her şeyi vaat etmiş ona.

Ancak albay epey kurnazmış, üstelik kendi günahkâr ruhuna da kıyamamış, onu şeytana satmak istememiş ancak onunla bir pazarlık yapıp

hem istediğini alabileceğini hem de başına bir şey gelmeden bu işten sıyrılabileceğini düşünmüş.

Böylece pazarlığa oturmuşlar. Yapacakları şuymuş: şeytan albaya istediği her şeyi verecek ve bir süre elleşmeyecekmiş. Uzunca bir süre de onu rahat bırakacağına söz vermiş. O gün gelip çattığında ise ancak albay şeytana altından kalkamayacağı bir iş verebilirse şeytan onu alıp götüremeyecekmiş.

Pazarlık bitince, "Haydi bakalım," demiş albay şeytana, "ver bana istediğim parayı."

"Nasıl istersen," demiş şeytan, "Ne kadar istiyorsun peki?"

"Şu odayı doldur işte," demiş albay, sırf bu iş için boşalttığı koca odayı işaret ederek. "Tavana kadar altın yığ buraya."

"Hayhay!" demiş şeytan.

O anda şeytan odanın içine kürek kürek altın doldurmaya başlamış. Albay alt kata inerken şeytan çalışmaya devam ediyormuş. Albayın niyeti, şeytanın işi bitince onu yanına çağırmak, daha sonra kendisi üst kata çıkıp sözünde durup durmadığını kontrol etmekmiş.

Şeytan bir saatten daha uzun süre canla başla

çalışmış ve en sonunda yorulmaya başlamış. Oturup biraz dinlenmiş, daha sonra tekrar kürek sallamaya başlamış ama oda bir türlü dolmuyormuş.

"Bu nasıl iş böyle?" demiş kendi kendine, "Ömrümde böyle bir oda daha görmedim ben. Hindi doldurur gibi altınları yığdıkça yığıyorum içeri, bütün gün uğraştım durdum, ne biçim odaysa, dolmadı bir türlü."

O böyle kendi kendine konuşurken odanın ortasında yerde duran altınlar bir anda ufalmaya başlamış ve ufala ufala en sonunda yok olmuş, sanki mısırı değirmende öğütüp de un etmişler gibi.

"Ha, ha! Bak sen şu işe!" demiş şeytan. Meğer bunca zaman boyunca şeytan odaya kürek kürek altın yığarken bu altınlar albayın alt kattan odanın zeminine açtığı bir delikten aşağı akıyormuş. Şeytan eğilip de odanın ortasında bulduğu delikten aşağı bakmış ve aşağıda albayı görmüş. İki oda dolusu altınla bile yetinmeyen albay, aşağı düşen altınları kürek kürek bir dolaba tıkmakla meşgulmüş. Şeytan kafasını delikten uzatıp albaya seslenmiş: "Hu! Nasılsın komşu?"

Albay kafasını kaldırıp da yukarıdan ona bakan bir çift kırmızı gözü görünce beti benzi atmış.

"Sen ne arsızmışsın be!" demiş şeytan bunun üzerine, "Şeytanım ben, sen nereden çıkardın beni kandırabileceğini?"

"Ah, ne olur beni affet!" diye yakarmaya başlamış albay bu sefer, "Ne olur, söz veriyorum bir daha..."

"Sus! Ağlama!" demiş şeytan bunun üzerine. "Kızmadım sana ben. Şeytanın aldatmacaya, yalana kızdığı nerde görülmüş, deli misin sen? Hatta şimdi daha bile çok sevdim seni. Bu seferlik sana yeterince altın verdim say, daha fazlasına ihtiyacın olursa da hiç çekinme, beni çağırman yeter."

Böylece şeytan o seferlik oradan ayrılmış. Daha sonra birbirlerini çok gördüler mi bilinmez ama albayın bir daha hiç paraya ihtiyacı olmamış. Zenginleştikçe zenginleşmiş, hani neredeyse yolda eline aldığı taş bile altın olacakmış. Zaman içinde birçok toprağın sahibi olmuş.

Lüks içinde geçen yıllardan sonra albay iyice yaşlanmış, yaptığı kötü şeyler bir bir aklına gelmeye, ona vicdan azabı çektirmeye başlamış. Ölümün yaklaştığını hissettikçe yüreği daha da ağırlaşıyormuş. İşte bu kasvetli zamanlarda şeytan

çıkagelmiş, ona kendisiyle birlikte gelmesi gerektiğini söylemiş.

Yaşlı albayın korkudan aklı yerinden oynayacakmış neredeyse ama cesaretini toplamış, şeytana korkusunu sezdirmemeye çalışarak neşeli bir ses tonu takınmış, o gün önemli bir işi olduğunu, birileriyle muhakkak ama muhakkak buluşması gerektiğini söylemiş ve eski dostundan böyle bir günde onu işlerinden alıkoymamasını rica etmiş.

Şeytan bu durumdan çok hoşlanmasa da canı münakaşa etmek istemediğinden albaya müsaade edeceğini, ancak ertesi gün geri geleceğini ve hazır olmasını söyleyip oradan ayrılmış. Ertesi gün akşam olduğunda şeytan geri gelmiş ve albay onu gördüğünde yıllar önce yaptıkları anlaşmayı hatırlatmış ona. Anlaşmalarına göre eğer albay, şeytana altından kalkamayacağı bir iş verirse, onunla gitmek zorunda kalmayacakmış.

"Doğru söylüyorsun, hatırlıyorum," demiş şeytan.

"Sözünün eri olduğunu görmek güzel," diye cevap vermiş albay.

"Ben asla verdiğim sözden dönmem," demiş şeytan, gururla göğsünü kabartarak.

"Peki öyleyse," demiş albay ve sözlerine devam etmiş: "Bana bir değirmen yap, tam şuracığa bak. Ama yarın sabaha kadar bitmiş olsun."

"Sen nasıl istersen," demiş şeytan ve gözden kaybolmuş. Albay en sonunda şeytanı yola getirdiğini düşünerek rahat bir uyku çekmiş.

Ancak ertesi sabah uyandığında, daha yastığından kafasını bile kaldırmamışken duyduğu ilk şey, bütün kasabanın daha dün akşam çalılardan başka hiçbir şeyin olmadığı ırmak kenarında bir anda biten yepyeni bir değirmen hakkındaki şaşkın konuşmaları, bağırışları olmuş. İnsanlar bu değirmenin nasıl olup da yoktan var olduğunu merak ediyorlar, bunun iyiye işaret olmadığından bahsediyorlarmış.

Bu sesler üzerine yataktan kalkıp da pencereden şöyle bir bakan albay resmen yerle bir olmuş. Koca değirmen öylece duruyormuş orada. Saçını başını yolmaya, korkudan kendini oradan oraya atmaya başlamış. Bir süre sonra sakinleşmiş ve şeytanın sivri pençelerinden kendini kurtarmak için bir şeyler düşünmeye başlamış. Çocukluğundan beri duyduğu, her zaman da öylesine bir söz sandığı bir şey gelmiş aklına o anda; "Şeytanın

beceremeyeceği tek şey kumdan bir ip yapmaktır," derlermiş büyükleri hep. Albay şansını denemeye karar vermiş. Böylece şeytan geri gelip de, "Yapılmasını istediğin başka bir şey varsa hemen söyle, yoksa yürü gidiyoruz," dediğinde, albay istediği başka bir şey olmadığını söylemiş. Şeytan tam koluna girip onu götürecekken, "Ama," diye söze girmiş tekrar, "seninle kim bilir nereye giderken canlı olmak istemiyorum. Senin için bir şey fark etmez belki ama ben son anlarımı böyle bir bilinmezlik içinde geçirmek istemem."

"Daha neler, sen ölene kadar bekleyeceğimi düşünüyorsan hiç heveslenme," diye cevap vermiş şeytan.

"Yanlış anladın beni dostum," diye itiraz etmiş albay, "senden istediğim ben ölene kadar beklemen değil, sadece yola çıkmadan canımı almanı istiyorum."

"Büyük zevkle," diye cevap vermiş şeytan.

"Ama tek bir şey var," demiş albay hâlâ ayak direyerek, "Nasıl öleceğimi kendim seçeceğim, anlaştık mı?"

"Anlaştık," diye cevap vermiş şeytan.

"Ne yardımseversin!" demiş albay, "İpe asılarak

ölmek istiyorum. Öyle alelade bir ip değil ama. Kumdan yapılma bir ip alsın canımı, dileğim budur."

"Arkadaşlarımın istediklerini hep yapmışımdır,"demiş şeytan ve kumdan bir ip yapıvermiş oracıkta.

Bu durum karşısında korkudan neredeyse bayılacak hale gelen albay, "Nasıl da yapıverdin ipi, hayret vallahi!" diyebilmiş zar zor, "Ama bu pek de kumdan bir ipe benzemiyor."

"Öyle mi sence?" demiş şeytan ipin bir ucuyla albayın suratına vurarak ve ip kumdan yapıldığı için gözlerine kaçan kumlar canını öyle bir yakmış ki, albay kendini yere atmış acıdan. Gözlerinden yaşlar geliyormuş.

"Artık diyebileceğim bir şey kalmadı," demiş albay, kendini biraz toparlayıp gözlerine kaçan kumları suyla yıkadıktan sonra. Niyeti başka bir teklif yapmakmış, "Gerçekten, yapamadığın hiçbir şey yok mu senin?"demiş.

"Sen benim yapamayacağım bir şey bulamazsın," demiş şeytan bunun üzerine, "En iyisi şu palavraları bırak artık da gel benimle, kendini de yordun beni de boşu boşuna."

"Peki, ama son bir şey istiyorum," demiş albay.

"Hak ettiğinden değil ya, yine de söyle bakalım ne istiyorsun?"

Albayın son bir şey isteyip istememesi şeytanın pek de umurunda değilmiş açıkçası. Bu yaşlı günahkârla, kedinin fareyle oynadığı gibi oynuyormuş sadece.

"Peki, madem," demiş albay, "öyle bir şey yap ki, benim karımın ağzından bir ay boyunca tek bir söz çıkmasın."

"Bir daha karının sesini bile duymayacaksın," demiş şeytan bunun üzerine ve tam o anda albay evin salonundan yükselen bir feryat duymuş. Bir an sonra oturduğu odanın kapısı açılıp kızı ağlayarak içeri girmiş, annesinin hiçbir şey yokken bir anda düşüp öldüğünü söyleyip babasının ayaklarının dibine yığılıvermiş.

Kapı açılır açılmaz şeytan bir koltuğun arkasına gizlenmiş. Zavallı karısının kendisi yüzünden canından olduğunu öğrenen albay delirmek üzereymiş. İçinde olduğu tehlikeyi, şeytanın en yaparsa yapsın onu kenara sıkıştırdığını bile unutmuş bir an. Hemen uşakları çağırıp bayılan kızını dikkatlice yatağına taşımalarını söylemiş, tam

kendisi de arkalarından odadan çıkacakken şeytan elini uzatıp ceketinin ucundan yakalamış onu. Uşakları albayın kızını götürüp kapıyı da arkalarından kapatmışlar.

Şeytan keyifle kuyruğunu sallıyormuş. "Hadi bakalım, şimdi ne yapacaksın?" diye sormuş albaya.

"İzin ver, bari zavallı kadının cenazesini yapayım doğru düzgün, sonra gelirim seninle, zaten başka bir çarem de kalmadı," diye cevap vermiş albay.

Eh, şeytan kibarlıktan olmasa da, albayın eninde sonunda onunla gelmek zorunda kalacağından emin olduğu için karısının cenazesi kalkana kadar onu üç gün rahat bırakacağını söylemiş, ancak işin aslı başkaymış. Kızı bayıldığında albay rahat nefes alması için elbisesinin yakasını açarken kızının boynundaki elmas işlemeli haç kolyesini çıkarıp kendi cebine koymuş ve üzerinde bir haç varken şeytanın ona dokunması mümkün değilmiş.

Zavallı albay karısının ölümü yüzünden yerle bir olmuş ve dediklerine göre cenazede dualar okunurken bunları öyle bir yürekten dinlemiş ve öyle hissederek tekrarlamış ki, en sonunda günahkâr ruhuna tanrı huzur bahşetmiş.

Uzun lafın kısası, o üç gün boyunca zavallı, kederli, günahkâr albay oturup sabahtan akşama kadar İncil okumaktan başka hiçbir şey yapmamış. Ne bir lokma yemek yemiş ne de bir damla su içmiş. Kimsenin onu rahatsız etmemesini isteyerek kendini evin bir odasına kapatmış ve İncil'i okurken ölmüş karısından başka bir şey düşünmemiş. Üç günün sonunda gecenin bir yarısı, albay yine İncil okurken omzuna dokunan bir elle irkilmiş.

Dönüp bakmaya o kadar korkmuş ki, gözlerini sıkıca kapatıp, "Kim var orada?" diyebilmiş sadece.

"Benim ben, yabancı değil," demiş şeytan karşısına geçerek. Gözleri köze dönmüş kömürler gibiymiş. "Gel hadi," diyen sesi, albayın kalbini bıçakla yarar gibiymiş.

"Bir gün daha ver bana!" demiş albay bunun üstüne.

Ancak şeytan bu sefer kararlıymış. "Bir saat bile veremem," demiş.

"Yarım saat olsun o zaman."

"On beş dakika bile olmaz," demiş bunun üstüne şeytan, bu işkenceden keyif aldığı belliymiş, "Bırak neyse önündeki de düş önüme."

"En azından beş dakikacık..."

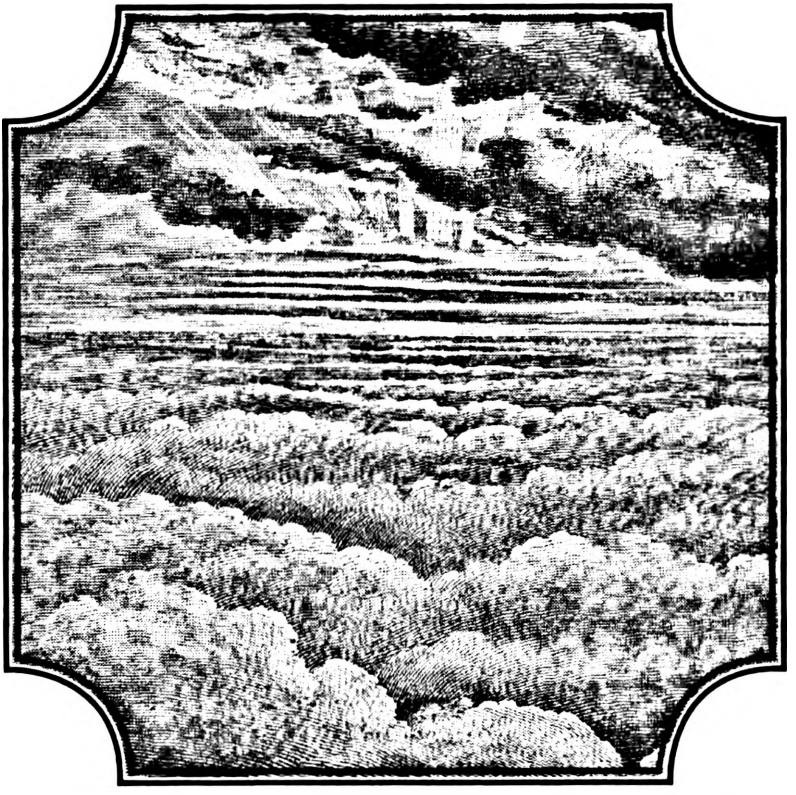
"Yeter artık beni oyaladığın be," demiş şeytan bunun üzerine, "Ruhunu bana sattın zamanında bile isteye, şimdi de mızmızlanıp duruyorsun. Bir an dahi bekleyemem, yürü gidiyoruz."

Şeytan pençesini uzatıp onu yakalamak üzereyken albay hemen İncil'e sarılmış ve o esnada yanmakta olan mum eriyip bitene kadar süre istemiş şeytandan tekrar.

"Öyle olsun," demiş şeytan ve albayın suratına tükürmüş, "Sen de amma korkak çıktın ha!"

Artık yaşlanmış olsa da kurnazlığından hiçbir şey kaybetmemiş olan albay hiç zaman kaybetmeden önünde duran mumu eline almış, açık halde duran İncil'i şeytanın önüne koyup kapağını kapatmış ve mumun ışığını kapağın üstüne tutmuş. O esnada şeytandan boğa kükremesi gibi bir ses çıkmış ve bir anda gözden kaybolmuş. Albay, şeytanın az önce durduğu yere bir an bakıp olduğu yere yığılıvermiş ancak şeytanın evi terk ederken çıkardığı sesi duyan uşaklar hemen içeri dalıp albayı kendine getirmişler. O günden sonra albay artık eski kurnaz, sahtekâr adam değilmiş. İncil'i yanından bir an bile ayırmamış. Şeytan suratına tükürdüğünde gözleri artık görmemeye başladığı

için, her akşam birilerinin ona İncil'den bazı bölümler okumasını istemiş ve son günlerini böylece korkudan azade halde, huzur içinde yaşamış.

Fergus O'mara ve Hava İblisleri

İrlanda'nın ıssız yerlerini mesken tutan çeşit çeşit yaratığın içinde, insanların en korktukları her zaman hava iblisleriymiş. Bunlar bulutlarda, sisin içinde, kayalarda yaşar, insan ırkına karşı büyük bir nefret beslerlermiş. O zamanlarda bugün Cork adıyla bildiğimiz Desmond'un kuzeyinde Fergus O'mara adında bir adam yaşıyormuş. Fergus'un Ballyhoura dağlarının güney eteklerinde bir çiftliği varmış, bu çiftliğin yanından da evine giden bir yol geçermiş. Bu yol duvarlarla veya çitlerle çevrili

değilmiş ancak iki yanındaki seyrek ağaçlar ve çalılar gece vakti eve kasvetli bir hava verirmiş. Yolun dışında, evin biraz ötesinde, bütün ülkede kötü bir isimle bilinen, mantar ağaçlarıyla çevrili ufak bir tepe varmış. Bu tepenin zirvesindeki kocaman dik kayadan fırtınalı gecelerde uğursuz sesler gelirmiş; acı bağırışlar, çığlıklar, melun kahkahalar... İnsanlar bu tepenin hava iblislerinin toplanma yeri olduğuna inanırmış.

Bu iblislerin sürekli Fergus'u izledikleri ve onu kendi güçlerine doğru çekmenin bir yolunu aradıkları bilgisi, bir şekilde oralarda yaşayan insanlar arasında yayılmış. Fergus'u da bu konuda çoğu kez uyarmışlar. Buttewant manastırından yaşlı bir rahip ise dürüst ve iyi bir hayat sürdüğü sürece bu iblislerden korkmasına gerek olmadığını, ancak şeytana uyar da bir günah işleyecek olursa o zaman bu iblislere gece gündüz bekledikleri fırsatı vereceğini söylemiş. Fergus bu uyarıyı ciddiye almış ve hem özünde iyi bir insan olduğundan hem de iblislerden ölümüne korktuğundan, her zaman dürüst bir hayat sürmeye çalışıyormuş.

Bir gün, Fergus'un yedi yaşındaki kızı hastalanmış ve bir süre sonra hayata gözlerini yummuş.

Zavallıcık, babasının gözünün önünde günden güne eriyip gitmiş ancak hiç acı çekmemiş. Bedeni zayıflayıp ölüme yaklaştıkça daha sevecen, daha sakin bir çocuk olmuş. Öleceğini biliyor, yaşından beklenmeyen bir metanetle etrafına ölünce gideceği güneşli ülkeden bahsediyormuş. Sadece tek bir konuda endişe ediyormuş; öldüğünde eline bir kutsal mum vermelerini istiyormuş sürekli. Çocuğun durmadan bu kutsal mumdan bahsedip durmasını çok tuhaf bulsalar da annesi ve babası kızlarına isteğini yerine getireceklerine dair söz vermişler. Böylece çocuk bu dünyadan göçüp gitme vakti geldiğinde elinde kutsal mumuyla öyle huzurlu bir şekilde ölmüş ki, o esnada yanında olanlar onun uyuduğunu sanmışlar.

Bundan yaklaşık bir yıl sonra bir ekim ayında, güneşli bir pazar günü Fergus ibadet kayasına* gitmek üzere yola çıkmış. Evden çok uzak olmayan

---

* *İbadet Kayası (Mass Rock): İrlanda dilinde Carraig an Aifrinn olarak bilinen bu kayalar, 17. Yüzyılın ortasında Roma Katolikleri tarafından ibadet yerini belirlemek için kullanılırdı. Bu dönemde Katolik toplantıları Cromwell'in fethi ve 1695 yılındaki ceza kanunundan dolayı tehlikeli görüldüğü için insanlar toplantı ve tören yerlerini bu kayalarla belirliyordu. Bu kayalar genelde bir kilise yıkıntısından alınır, üzerine bir haç işareti çizilerek kırsal bir bölgeye yerleştirilirdi.*

bu yer, bir şapelden ziyade, bugün dahi adı Kaya Kalesi demek olan, Lissanaffrin olarak bilinen eski bir kaleymiş. Kalenin bulunduğu yükseltinin bir tarafında taştan, biçimsiz bir mihrap bulunur, insanlar yeşil çimenler üzerinde açık havada ibadetlerini yaparlarmış. O zamanlarda ibadet edecek bir kilisesi bulunmayan birçok yer varmış. Bu yüzden de insanlar açık alanlardaki bu ibadet kayalarına akın ederlermiş. Karısını ve çocuklarını önden gönderen Fergus tek başına aheste aheste yürüyormuş, ancak iblislerin kayasının yakınından geçerken kesik kesik, acı bir köpek havlaması duymuş. O daha ne olduğunu anlayamadan kayanın arkasından kocaman bir geyik fırlamış ve bu geyiği üç tazı izliyormuş. Kasabada bir şeylerin izini sürmeyi Fergus kadar seven ve onun kadar hızlı çok kişi bulunmazmış. Fergus bir an bile tereddüt etmeden geyiğin peşine takılmış, ancak kısa süre içinde ibadet kayasına geç kalmaması gerektiğini hatırlayarak koşmayı bırakmış. Ancak o durduğunda sanki geyik de biraz yavaşlamış ve tazılar arayı kapatmak üzereyken Fergus ibadet kayasını da, onu bekleyen insanları da unutup tekrar olanca hızıyla geyiğin arkasından koşmaya başlamış.

Çok uzun ve yorucu bir kovalamaca başlamış böylece. Fergus bazen yavaşlamış, bazen öyle hızlanmış ki neredeyse tazılardan birini kuyruğundan yakalayacak olmuş, bazen geyiği de tazıları da gözden kaybediyor, köpeklerin seslerini takip ederek koşmaya devam ediyormuş. Bu şekilde tepeleri, vadileri geçmişler ancak artık yorulan Fergus iyice geride kalmış.

Bu esnada tören bitmiş, evlerine dağılmaya başlayan insanlar Fergus'u göremedikleri için merak içindelermiş, zira onun ibadete gelmediğini ilk defa görüyorlarmış. Karısı, Fergus'un evde olacağını düşünüyormuş ancak eve gelip de içeriyi bomboş görünce yüreğine bir endişe çöreklenmiş. Üstelik sabah evden çıktığından beri onu gören olmamış.

Fergus nefessiz kalana kadar geyiğin ve tazıların peşinden koşmuş, en sonunda çorak bir tarlaya vardığında geyik de tazılar da bir tepenin arkasında izlerini kaybettirmişler. O esnada köpek havlamalarının yerini, iblislerin kayasında daha önce duyduklarına benzer korkutucu çığlıklar ve sinir bozucu kahkahalar almış. Fergus olduğu yere oturmuş ve yaptıklarını düşünmeye başlamış, düşündükçe de üzüntü ve utanç hissetmiş. Sonunda

iblislerin onu kandırıp ibadet yolundan döndürdüğünü, rahibin uzun zaman önce onu uyardığı şeyin eninde sonunda gerçekleştiğini anlamış. Hemen kalkıp gece çökmeden evine dönmek için yola koyulmuş ancak daha yolun yarısına bile gelmeden bir fırtına kopmuş, sert rüzgârlar esmeye, yıldırımlar düşmeye başlamış. Ancak Fergus öyle fırtınadan, yağmurdan korkacak biri değilmiş. Güçlü ve becerikliymiş ve üstelik bütün yolları karış karış bilirmiş. Bu sayede fırtınanın içinde yol ala ala sonunda iblislerin kayasına ulaşmış.

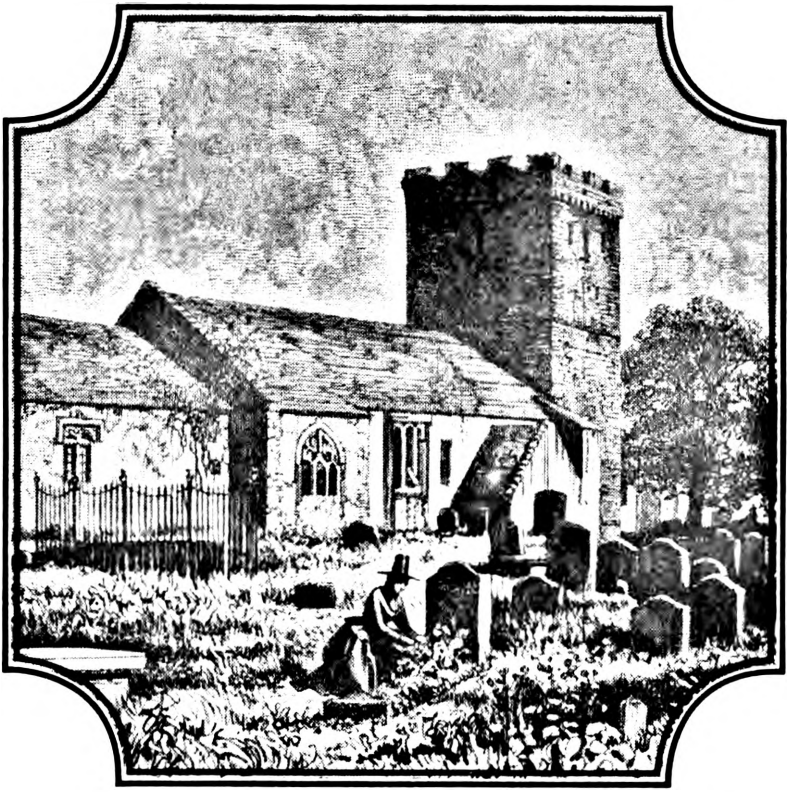
Bir anda kulaklarını patlatacak kadar kuvvetli bir ses duymuş. Geyiği ve tazıları gözden kaybettiğinde etrafını saran sesin aynısıymış bu; çığlıklar ve kahkahalar. O esnada hortum gibi kocaman, hızlı, kara bir bulut döne döne ona yaklaşmış. Fergus bildiği bütün duaları ederek evine doğru koşmaya başlamış ancak kara bulut hemen arkasındaymış ve bir an sonra Fergus karanlık, sisli bir ışık altında kara bulutun ona dik dik bakarak yaklaşan birbirinden korkunç yüzlerle dolu olduğunu görmüş. Zavallı adam sonunun geldiğini düşünürken, gökten yeryüzüne adeta karanlıkta göğü aydınlatan bir yıldırım gibi parlak bir ışık inmiş ve

kara bulutun önünü kesmiş. Fergus kafasını kaldırıp baktığında kendisiyle iblisler arasında duranın, elinde yanan bir mum olan kendi kızı olduğunu görmüş. Fırtınanın şiddetine ve gök gürlemelerine rağmen kız çok sakinmiş, rüzgâr saçlarını bile savurmuyormuş ve elindeki mum da sakince yanmaya devam ediyormuş. Bütün bu kıyametin ortasında Fergus, kızının bembeyaz yüzünü ve mavi gözlerini, hastalık onu pençesine almadan önceki haliyle görmüş. İblisler kızın elindeki mumdan yayılan ışıktan korkuyor ve Fergus'un bir o yanına bir bu yanına geçiyorlarmış, ancak kara bulut yer değiştirdikçe minik kız da sakince etrafta süzülüyor, babasını onlardan koruyormuş. Fergus bir an kendini toparlayıp eve doğru koşmaya başlamış, koca kara bulut hâlâ arkasındaymış, geçtiği yerde ne bir ağaç bırakıyormuş ne de bir çalı, ancak küçük kız sayesinde kendisine zarar veremiyormuş.

Fergus en sonunda evine ulaşmış. Evin kapısı açıkmış ve ailesi merak içinde onu beklerken dışarıdan gelen tuhaf sesleri duymuşlar. Fergus kapıdan girer girmez yere yığılmış. O esnada dışarıda kimse olmamasına rağmen kapı sanki biri itelemiş gibi çarparak kapanmış. Evdekiler hemen baygın

babalarını yerden kaldırmışlar. Bu sırada dışarıdaki fırtına öncekinden de şiddetli hale gelmiş, neredeyse evi temelinden söküp atacakmış. Öyle bir gök gürültüsü, öyle bir yıldırım varmış ki, duyanlar evin kapısında yüzlerce atlı tepiniyor zannedermiş. Ancak bu çok uzun sürmemiş, sesler yavaş yavaş evden uzaklaşmış ve artık duyulmaz olmuş. Fırtına dinmiş, yerini sakin ve güzel bir geceye bırakmış.

Fergus nihayet kendine geldiğinde pencerelerden güneş ışığı vuruyormuş içeri. Bir yudum su içip yaşadıklarını ailesine anlatmış. Fergus'un o geceyi atlatması kolay olmamış, uzun süre kâbuslar görmüş, geceleri uykularından olmuş. O sabah evdekiler kapıyı açıp da dışarı baktıklarında gözlerine inanamamışlar. Sanki bir afet yeriymiş ortalık. Her yerde devrilmiş ağaçlar, köklerinden sökülmüş çalılar, koca koca kayalar varmış. O günden sonra iblislerin seslerini bir daha duyan olmamış, herkes onların kendilerinden daha güçlü bir şeyle karşılaştığını, bu yüzden yaşadıkları yeri terk edip kendilerine başka bir lanetli yer aradıklarını düşünmüş.

Korku Nedir Bilmeyen Adam

Bir zamanlar Lawrence ve Carrol adında iki oğlu olan bir kadın yaşarmış. Lawrence doğduğu günden beri tek bir şeyden korkmazken, Carrol akşam çöker çökmez kendini eve kapatır, korkudan pencereden dışarı bile bakmazmış.

O zamanlar mezar hırsızları çok fazla olduğundan, bir kişi öldüğünde yakınları onun mezarının başında sırayla nöbet tutarlarmış.

"Bu zamana kadar seni hiçbir şeyin korkutma-

dığını söylüyorsun ama eminim bu gece annemin mezarının başında bekleyecek cesaretin yoktur," demiş Carrol.

"Hiç de bile," demiş Lawrence bunun üzerine, "gayet cesurum ben, hiçbir şeyden korkmam."

Hava kararmaya başladığında Lawrence kılıcını alıp mezarlığa gitmiş. Annesinin mezar taşının yanına çöküp beklemeye başlamış ve tam uyku onu esir alacakken kendisine yaklaşan büyük, kara bir gölge görmüş. Gölge biraz daha yaklaştığında Lawrence'ın gördüğü şey, bedeni olmayan bir kafaymış. Bu şey her neyse onun daha da yaklaşacağını düşünerek kılıcını çekmiş, ancak bedensiz kafa daha fazla yaklaşmamış. Gün ışıyana kadar olduğu yerde dikilmiş, Lawrence de ondan gözünü bir an olsun ayırmamış. Hava aydınlandığında bedensiz kafa ortadan kaybolmuş, Lawrence da evine dönmüş.

Kapıdan girer girmez Carrol ona gece bir şey görüp görmediğini sormuş.

"Gördüm," demiş Lawrence, "ben başında nöbet tutuyor olmasaydım belki de annemin ölüsünü alıp gidecekti mezardan.

"Ölü müydü, diri miydi gördüğün adam?" demiş

Carrol bu sefer.

"Ölü müydü yoksa diri mi bilmiyorum, ama adam filan değildir gördüğüm. Bedeni olmayan bir kafaydı," diye cevap vermiş Lawrence.

"Ne yani, öyle bir şey gördün ve korkmadın öyle mi?" diye şaşkınlıkla sormuş Carrol.

"Korkmadım elbette," demiş Lawrence sakin sakin, "dünya üstünde beni korkutan hiçbir şey yok, bilmiyor musun sen bunu?"

"Dün geceyi bir şekilde atlatmışsın, ama eminim bu gece oraya gitmeye korkuyorsundur," demiş Carrol.

"Korktuğum filan yok," demiş Lawrence sakinliğini bozmadan, "ama sabaha kadar gözümü bile kırpmadım. Bu gece yatıp bir güzel uyku çekeceğim. Mezar nöbetini bu gece sen tutacaksın."

"Önüme hazineler yığsalar yine de gitmem ben mezarlığa gece gece," demiş Carrol bunun üstüne bir hışımla.

"Eh, sen gitmezsen bu gece annemizin ölüsünü çalarlar o zaman," demiş Lawrence. Hâlâ sinir bozucu bir şekilde sakinliğini koruyormuş.

"O zaman beni dinle," demiş Carrol, "bu gece ve yarın gece mezarın başında beklersen, bir daha

asla mezar nöbeti tutmanı istemeyeceğim. Ama bence uykuyu bahane ediyorsun, düpedüz korkuyorsun oraya tekrar gitmeye."

"Uykusuzluktan ölüyorum ama sırf seni haklı çıkarmamak için gidip bekleyeceğim mezarın başında bu gece de."

Lawrence bunları söyledikten sonra yatıp uyumuş. Akşam olduğunda kalkmış, kılıcını alıp tekrar mezarlığa gitmiş. Dün gece oturduğu gibi annesinin mezar taşına yaslanıp oturmuş. Saat gece yarısına yaklaştığında uzaktan bir gürültü duymuş. Kocaman kara bir şey mezarın yanına kadar gelip toprağı eşelemeye başlamış. Lawrence hemen kılıcını çekip bir darbede o koca şeyi ikiye ayırmış, yere düşen parçaları birer kılıç darbesiyle bir daha ikiye bölmüş ve sabaha kadar da bir daha görmemiş.

Sabah olup da Lawrence eve döndüğünde Carrol ona yine bir şey görüp görmediğini sormuş.

"Gördüm," demiş Lawrence, "bu sefer ben olmasam kesin alıp götürecekti annemin ölüsünü."

"Yine o bedensiz kafa mıydı gördüğün?" diye sormuş Carrol bu sefer.

"Yok, değildi," demiş Lawrence, "büyük, kara

bir şeydi. Gelip annemin mezarını eşelemeye başladı, ben de çekip kılıcımı ikiye ayırdım onu."

Lawrence tekrar yatıp uyumuş ve akşam çökerken kalkıp mezarlığa gitmiş. Gece yarısına kadar mezar başında oturmuş. Daha sonra kar gibi beyaz ama insanda tiksintiye benzer, neredeyse nefret denebilecek bir his uyandıran bir şey görmüş karşıdan. Kafası insan kafasıymış ancak dişleri keten kumaşları işleyen tarak makineleri gibi upuzunmuş. Lawrence tam kılıcını çekip saldıracakken, "Dur," demiş karşısındaki. "Dur, bekle," demiş arkasından Lawrence'ı sakinleştirmek ister gibi, "annenin bedenini kurtardın. Şu koca İrlanda'da senden daha cesurunu görmedim ben. Eğer aramasını bilirsen, çok büyük hazineler bekliyor seni."

Böylece sabah olmuş, Lawrence eve dönmüş. Carrol ona yine bir şey görüp görmediğini sormuş.

"Gördüm," demiş Lawrence, "ben olmasam çalacaktı annemi mezardan. Ama artık korkacak bir şey yok."

Ertesi sabah Lawrence, Carrol'un yanına gitmiş ve "Annemin mirasından benim payıma düşeni ver," demiş, "Bir yolculuğa çıkacağım, ülkeyi dolaşacağım."

Carrol itiraz etmeden kardeşine mirastan payına düşeni vermiş ve Lawrence yola çıkmış. Büyükçe bir kasabaya gelene kadar durmadan yürümüş. Burada ekmek almak için bir fırına girmiş. Fırıncı onunla havadan sudan biraz sohbet ettikten sonra ne kadar uzağa gideceğini sormuş.

"Beni korkutacak bir şey buluncaya kadar dolaşacağım," demiş Lawrence.

"Çok mu paran var ki senin?" diye sormuş fırıncı.

Lawrence, "Aşağı yukarı elli paundum var," diye cevap vermiş.

"Elli paunduna bahse varım ki söylediğim yere gidersen seni korkutacak bir şey bulacaksın," demiş fırıncı.

"Söylediğin yer çok uzak değilse ben de bahse varım," demiş Lawrence.

"Buradan yürüyerek yarım saat uzaklıkta bile değil," demiş fırıncı bunun üstüne, "Gece olana kadar bekle, sonra mezarlığa git. Sonra mezarlıktaki eski kilisenin mihrabında duran kadehi de bana getir ki gidip gitmediğini bileyim."

Fırıncı bu iddiayı kazanacağına çok eminmiş çünkü o kilisede bir hayalet varmış ve kırk yıldır

hiç kimse oraya ayak basmamış.

Gece çöktüğünde Lawrence kılıcını alıp fırıncının bahsettiği mezarlığa gitmiş. Kiliseye varınca kılıcıyla kapıyı çalmış. Kapı kendiliğinden açılmış ve Lawrence içeride kocaman, kara bir koç görmüş. Koçun boynuzları orak sapı gibi upuzunmuş. Lawrence hiç tereddüt etmeden kılıcını çekip hayvana saplamış. Koç bir anda gözden kaybolmuş ancak yerlerde kan birikmeye başlamış. Kısacık bir süre sonra Lawrence ayak bileklerine kadar kan içindeymiş artık. Bu şekilde kilisenin içine doğru ilerlemiş, fırıncının söylediği yerde kadehi bulmuş. Hiç vakit kaybetmeden fırıncının evine gitmiş, kadehi ona vermiş ve iddiayı kazanmış. Şaşkın fırıncı ona kilisede bir şey görüp görmediğini sormuş.

"Kocaman, kara bir koç gördüm," diye cevap vermiş Lawrence, "upuzun da boynuzları vardı. Kılıcımı çektiğim gibi saldırdım, o kadar çok kan aktı ki, kayık bile yüzebilirdi üstünde. Şimdiye dek çoktan ölmüştür eminim."

Sabah olduğunda fırıncı yanına bir sürü insanı alıp mezarlığa gitmiş, kara koçun kilisenin kapısından sızan kanlarını görmüşler. Hemen rahibin

yanına gidip melun kara koçun artık kilisede olmadığını söylemişler ancak rahip onlara inanmamış çünkü içinde bir hayaletin yaşadığı söylenerek kilise terk edileli kırk yıldan fazla zaman olmuş ve bu süre içinde ne kendisi ne de başka bir rahip çıkarabilmiş o hayaleti oradan. Bunun üzerine rahibi de yanlarına alıp tekrar kiliseye varmışlar. Oraya vardıklarında yerlerdeki kanı gören rahip hemen Lawrence'ı ona getirmelerini istemiş. Ne olup bittiğini onun ağzından duymak istiyormuş. Lawrence olup bitenleri anlatmış. Hemen kutsal malzemeleri getirip orada bir tören düzenlemişler ve kara koç da onları rahatsız etmemiş. Yüreği sevinçle dolan rahip Lawrence'a bir elli paund daha vermiş.

Ertesi gün Lawrence tekrar yola koyulmuş. Tek bir ev, tek bir insan yüzü görmeden bir gün boyunca yürümüş. Saat gece yarısına yaklaştığında genişçe bir vadiye varmış. Vadinin ortasında bir sürü insan toplanmış, iki adamın top oynamasını izliyorlarmış. Lawrence da uzaktan bir süre onları izlemiş ancak çok geçmeden adamlardan biri topa vurduğu gibi onları uzaktan izleyen Lawrence'ın göğsüne isabet ettirmiş. Lawrence eğilip de yere

düşen topu aldığında ise bunun bir insan kafası olduğunu görmüş. Kafa bir anda keskin bir çığlık atmış ancak bundan hiç etkilenmediğini görünce Lawrence'ın gözlerine dik dik bakıp, "Korkmuyor musun sen?" diye sormuş.

"Yok, korkmuyorum," demiş Lawrence ve o bunu söyler söylemez, kafa da kaybolmuş ortadan, insanlar da. Lawrence koca vadide tek başına kalmış.

Bir süre dinlendikten sonra tekrar yola koyulup çok geçmeden bir kasabaya varmış. Burada karnını doyurup yürümeye devam etmiş. Yol üstünde büyükçe bir eve rastlamış. Akşam da çökmekte olduğundan, kendisini misafir ederler umuduyla kapıyı çalmış. Kapıyı genç bir adam açmış.

"Ne kadar uzağa gidiyorsun, bir şey mi arıyorsun?" diye sormuş genç adam ona.

"Ne kadar uzağa gideceğimi bilmiyorum," demiş Lawrence, "beni korkutabilecek bir şey arıyorum sadece."

"Çok uzağa gitmene gerek kalmayacak o zaman," demiş genç adam bunun üzerine, "şu yolun aşağısındaki büyük evi görüyor musun? Oraya gidersen yirmi paunduna bahse girerim ki seni

korkutacak bir şey bulacaksın."

"Giderim elbette," demiş Lawrence.

Genç adam da onunla birlikte gitmiş, evin kapısını açıp Lawrence'ı evin bodrumundaki geniş çe bir odaya götürmüş ve "Sen ateş yakıp ısınmana bak," demiş, "ben de sana yiyecek bir şeyler göndereceğim." Gerçekten de adam gittikten bir süre sonra genç bir kız gelip koca bir tepsi yemek koymuş Lawrence'ın önüne.

Lawrence karnını doyurmuş, ateşin başında rahat rahat oturmaya başlamış, ancak saat gece yarısını gösterdiğinde odanın iki tarafından bir aygırla bir boğa çıkıp kavga etmeye başlamışlar. Lawrence hiç sesini çıkarmamış, yerinden bile kımıldamamış. İki hayvan birbirlerini iyice hırpalayıp, kaybolup gitmişler. Lawrence daha sonra kendisine bir yatak yapıp sabah genç adam gelene kadar deliksiz bir uyku çekmiş. Lawrence'ı ölü bulacağından emin olan adam gelip de onu kanlı canlı, üstelik mışıl mışıl uyurken görünce çok şaşırmış. Gece bir şeyler görüp görmediğini sormuş ona.

"Gecenin bir yarısı bir aygırla bir boğa geldi. İki saat boyunca dövüştüler," demiş Lawrence.

"Sen de hiç korkmadın öyle mi?" demiş genç adam şaşkınlıkla.

"Yok, korkmadım," diye cevap vermiş Lawrence.

"Tamam, iddiayı kazandın," demiş genç adam, "ancak bu gece de burada kalırsan, bir yirmi paund daha veririm sana."

Lawrence bu iddiayı da memnuniyetle kabul etmiş.

O gece, saat akşam on sularında Lawrence yatıp uyumaya niyetlenirken, odanın iki köşesinden bu sefer iki kara koç çıkıp dövüşmeye başlamışlar. Lawrence yine olduğu yerde hiç kıpırdamadan beklemiş ve saat gece yarısına geldiğinde hayvanlar birden ortadan kaybolmuşlar. Sabah genç adam gelip de gece neler olduğunu sorduğunda Lawrence, "İki kara koç geldi bu sefer," demiş, "gece yarısına kadar dövüşüp durdular, sonra da kayboldular."

"Yine mi korkmadın?" diye sormuş genç adam ve aldığı cevap aynıymış elbette; "Yok, korkmadım."

Genç adam iyiden iyiye merak etmeye başlamış Lawrence'ın nasıl biri olduğunu. "Bu gece de kal," demiş, "yirmi paund daha veririm sana."

Lawrence bu teklifi kabul etmiş.

Üçüncü gece tam Lawrence uyumak üzereyken annesinin mezarında gördüğü adam belirmiş odanın içinde. Şimdi daha düzgün görünüyor, kır saçlı bir adama benziyormuş.

"Sen, Lawrence, İrlanda'nın en korkusuz kahramanısın!" demiş ona, "Yirmi yıl evvel öldüm ben. O gün bu gündür de senin gibi birini arayıp duruyordum. Gel benimle, sana annenin mezarında bahsettiğim hazineleri göstereyim."

Lawrence'ı gizli bir geçitten yeraltındaki bir odaya götürüp ona altınla dolu koca bir küp göstermiş.

"Seni buraya getiren genç adam benim oğlumdur," demiş orada ona, "o eve gider, dul eşim Mary Kerrigan'a yirmi paund verir ve yaşarken ona yaptıklarımdan dolayı beni affetmesini sağlarsan bu altınlar senindir. Sonra bu evi satın al, annesiyle yaşayan bir de kızım var, onunla bir yuva kur. Böylece hayatının sonuna kadar dert tasa nedir bilmezsin." Yaşlı adam bunları söyleyip ortadan kaybolmuş.

Ertesi gün genç adam gelip de Lawrence'a bir şey görüp görmediğini sormuş.

"Gördüm," demiş Lawrence, "gerçekten de bir

hayalet var bu evde, ancak hayaletler beni korkutmaz. Hatta ben bu evi ve etrafındaki araziyi satın alacağım sen de razı olursan."

"Ev için senden para istemem," demiş genç adam bunun üzerine, "zaten korktuğumuz için bomboş duruyor. Ama arazi için en az bin paund isterim, senin de o kadar paran olduğunu sanmıyorum."

"Sadece evi ve araziyi değil, koyunlarını, sığırlarını bile satın alacak kadar param var benim," demiş Lawrence.

Bunun üzerine genç adam pazarlık etmek için Lawrence'ı evine davet etmiş. Lawrence orada yaşlı adamın kızını yeniden görmüş, ilk gece kendisine yemek getiren kızmış bu. O akşam birbirlerine âşık olmuşlar.

Lawrence, Mary Kerrigan'ın yanına gitmiş daha sonra. Yaşlı adamın hayaletinin ona söylediklerini anlatmış, onu affetmesini istemiş ve kadına yirmi paund vermiş. Daha sonra yaşlı adamın kızıyla evlenip rahat, huzurlu bir hayat sürmüş ve öldüğü güne kadar da hiçbir şeyden korkmamış.

KEDİLER

Ozan Seanchan ile Kedilerin Kralı

Ünlü ozan Seanchan'a, İrlanda'nın baş ozanı anlamına gelen "Ard-Filé" unvanı verildiğinde, Cabbaught kralı Guaire onun ve bütün ozanların onuruna bir davet düzenlemiş. Bütün bilge kişiler, âlimler, kralın sarayına akın etmiş. İçlerinde büyük filozoflar, şairler, tarihçiler, müzisyenler, bilim insanları ve bilge, yaşlı kadınlar olan Grug, Grag ve Grangait ile İrlanda'nın bütün şairleri varmış. Guaire hepsiyle tek tek ilgilenmiş, zaten kralın sarayına

giden yola da çok eskiden beri "Ziyafet Yolu" denirmiş.

Guaire her gün davetlilerin yanına gidip, "Nasılmış bakalım benim kıymetli misafirlerim?" diye soruyormuş, ancak konuklar bir türlü memnun olmuyor, kraldan sürekli yapamayacağı şeyler istiyorlarmış. Gauire'nin bu duruma çok canı sıkılıyor, onu bu burnu havada, sinir bozucu ukalalardan kurtarması için Tanrı'ya yakarıyormuş.

Ancak iyi bir ev sahibi, misafirlerine asla sırtını dönmezmiş. Ne kadar zor olsa da, davet üç gün üç gece devam etmiş. Ozanlar, asilleri güzel müziklerle eğlendirmişler.

Bu davet kendisine bahşedilen yeni unvanı kutlamak için verilmiş olan Seanchan ise hiç mutlu değilmiş. Yemeklerden yemiyor, bir yudum su bile içmiyormuş, çünkü Connaught'un asillerini pek kıskanıyormuş. Onların ülkede bulunan en kaliteli etleri, en güzel şarapları nasıl yiyip içtiklerini görünce bu asiller ve hizmetkârları saraydan çıkıp gidene kadar ağzına bir lokma koymayacağını söylemiş.

Guaire yanına gelip de, "Nasılmış bakalım benim kıymetli konuğumun keyfi?" diye sorduğunda

ise Seanchan hayatının en kötü günlerini geçirdiğini, daha önce hiç bu kadar mutsuz olmadığını söylemiş ve gün boyu ağzına tek bir lokma bile koymamış.

Bütün ozanlar karınlarını doyurup eğlenirken, baş ozan Seanchan'ın böyle aç karnına oturuyor olması kralı çok üzmüş. En iyi hizmetkârı olan, insanlara nasıl davranacağını bilen hizmetkârını çağırıp ona özel yemekler götürmesini söylemiş.

Ancak Seanchan bütün bu ikramları elinin tersiyle itmiş. "İstemem," demiş kesin bir tavırla, "götürün şunları gözümün önünden."

"Neden sayın baş ozan?" diye sormuş hizmetkâr bunun üzerine saygıdan yerlere kadar eğilerek.

"Seni beğenmedim de ondan," demiş Seanchan, "dedeni tanırım ben senin, onu da sevmezdim zaten. Senin elinden bir şey yiyecek değilim."

Kral bunları duyunca üvey kızını çağırmış. "Güzel kızım, al bu kekleri, şu somon balıklarını baş ozana götür. Kendi ellerinle koy tabağına."

Ancak Seanchan kızı görünce, "Sen kimsin?" diye sormuş, "Ne diye yemek getiriyorsun bana?"

"Kral gönderdi beni baş o zaman," demiş kız, "size hizmet etmemi bizzat kendisi istedi."

"Yürü git gözümün önünden," demiş Seanchan bunun üzerine, "ne sevimsiz şeysin sen, senin gibi çirkinini de hiç görmemiştim. Senin nineni tanırım ben, bütün gün bir taşın üzerinde oturur, gelip geçen cüzamlılarla konuşurdu. Ben nasıl yemek yiyeyim senin elinden?" Bunları duyan kızcağızın epey kalbi kırılmış.

Kral Guaire artık iyiden iyiye sinirlenmiş. "Üvey kızıma böyle acımasız laflar eden Seanchan'a lanet okuyorum!" diye bağırmış yüksek sesle, "Ölmeden bir cüzamlının öpücüğünü hissetsin dudaklarında!"

Bu esnada saraydaki genç hizmetçi kızlardan biri Seanchan'ın yanına gitmiş, "Kümeste yumurta olacaktı efendim, getireyim ister misiniz?" diye sormuş.

"Olur, git getir yumurtayı da yiyeyim," diye cevap vermiş Seanchan.

Ama genç kız kümese gittiğinde yumurtanın yerinde olmadığını görmüş.

"Bana yalan söyleme," demiş bunu duyan Seanchan öfkeyle, "kendin yemişsindir yumurtayı."

"Yemin ederim ben yemedim," demiş kız, "ama fareler, bilirsiniz işte haylaz hayvanlar, alıp götürmüşlerdir."

"Öyleyse bir şiir okuyayım da iyice bir utandırayım şunları," demiş Seanchan bunun üzerine ve öyle acımasız, öyle iğneli bir şiir okumuş ki, farelerden on tanesi kahrından ölüvermiş oracıkta.

"Fareler artık bir şeye elini süremez," demiş şiiri bitince, "ama asıl suçu kedilerde aramak lazım. Nihayetinde fareleri evden uzak tutmak onların görevi, bu yüzden bir şiir de kediler için okuyayım da yerin dibine geçsinler. Özellikle kedileri kralı, Arusan oğlu Irusan, karısı Ateşgöz, kızı Dişlek, oğulları Mırıltı ile Homurtu için okuyacağım bu şiiri. Ancak hepsinden önce kedilerin kralı Irusan'dan başlayacağım. Ne de olsa bütün kediler onun sorumluluğunda."

Böylece ozan şiirine başlamış;

"Irusan, pençeli canavar
Yakalayamaz bir fare bile
Koşar peşlerinden vazgeçer
Öyle beceriksiz bir kral işte
Ceddinin kulaklarını kemirdi bir samur
Çentik kulaklarının nedeni budur
Sallandırsınlar seni kuyruğundan
Fareler gülsün sana da öl kahrından."

Bütün bunları yattığı yerden duyan Irusan kızı Dişlek'e dönmüş ve "Seanchan ne biçim laflar söylüyor benim için görüyor musun?" demiş, "Ama ben ondan intikamımı almayı bilirim."

"Olmaz baba, tek başına yapamazsın bu işi," diye karşı çıkmış Dişlek, "sen bir şekilde onu buraya çekmenin bir yolunu bul, sonra intikamımızı hep beraber alalım."

"Ben ne yapar eder getiririm onu," demiş Irusan, "sen de kardeşlerini arkamdan yolla."

Bu esnada kedilerin kralının onun canını almak üzere yola çıktığı haberi Seanchan'ın kulağına gelmiş. Duyduklarından korkan Seanchan, Guaire'ye bütün asilzadelerin orada kalıp kendisini korumasını istediğini söylemiş ve çok uzun zaman geçmeden etkileyici ve sert bir ses duyulmuş. Sanki devasa bir yangın varmış dışarıda ve uğultulu bir rüzgâr onu giderek büyütüyormuş. Kedi en sonunda karşılarında belirdiğinde sanki bir boğa boyundaymış gibi görünmüş onlara. Yırtıcı, öfkeli, çentik kulaklı, kalkık burunlu, sivri dişli, cevval, intikamcı, gözlerinden ateş saçan, sivri pençeli bir canavar gibiymiş karşılarındaki. Korkuyla bekleşen insanların arasında yürümeye başlamış

ve Seanchan'ın yanına gelene kadar da kimseye şöyle gözünü çevirip bakmamış bile. Seanchan'ın yanına geldiğinde ise onu kolundan tuttuğu gibi yere devirmiş, arkasında sürükleye sürükleye geldiği gibi kapıdan çıkıp gitmiş.

Başının büyük belada olduğunu anlayan Seanchan, işe yarar umuduyla Irusan'a methiyeler düzmeye başlamış. "Ey Irusan, ne eşi bulunmaz bir varlıksın sen," demiş bir yandan yerde sürüklenirken, "nasıl koştun, nasıl sıçradın öyle! Bu ne kuvvet, bu ne haşmet! Ben ne ettim sana da böyle hırpalıyorsun beni? Arusan oğlu Irusan, bağışla canımı, yalvarırım sana, azizlerin hürmetine!"

Ancak bütün bu laflara kedinin karnı tokmuş, tek bir kelime bile karşılık vermeden doğrudan yaşadığı yer olan Clonmacnoise'ye doğru yol almış. Vardığında Aziz Kieran onu kapıda bekliyormuş.

"Bu ne hal!"demiş Irusan'ı arkasında bir insanı sürüklerken görünce. Hemen evin yanında yanmakta olan taş fırının içinden bir kızgın demir alıp kediye vurduğu gibi almış hayvanın canını.

Ancak ozan bu duruma çok sinirlenmiş. "Ne yaptın sen be adam!"diye bağırmış azize, "o demir çubuğu tutan ellerin kopsun!"

"Canını kurtardım nankör!" demiş Aziz Kieran bunun üzerine, "ne diye lanet okuyorsun bana?"

"Irusan'ın beni öldürüp yemesine razıydım da ondan," demiş ozan bu sefer, "o rezil Guaire'nin saçma sapan daveti yüzünden düştüm bu hallere. Irusan keşke canımı alsaydı da ömür boyu vicdan azabı çekseydi Guaire denen basiretsiz."

Ancak Irusan ozanı öldürmese de, her şey tam da onun dediği gibi olmuş. Guaire'nin ziyafetinde yaka paça kaçırılıp canına kast edildiğini duyan diğer krallar, çektiği acıyı biraz olsun hafifletmek için Seanchan'ın gelip kendi saraylarında kalması için yalvarmışlar ancak o hiçbirine kulak asmamış. Başına bir iş gelmeden yaşayacağını bildiği tek yere, ozanlar evine gitmiş. O günden sonra krallar kendi itibarlarını da yerle bir eder korkusuyla Seanchan'a karşı hep çok dikkatli davranmışlar.

Seanchan yaşadıkça bütün ziyafetlerde hep başköşeye buyur edilmiş, o çok kıskandığı asilzadeler önünde el pençe divan durmuş, Seanchan ise bu durumdan epey memnunmuş. Zamanla Gauire'nin ne utanç verici bir ev sahibi olduğu da unutulmuş, yeniden ziyafetler verilmiş, ozanlar ağırlanmış. Hatta bir süre sonra ozanlar şiirlerinde ondan

"Cömert Guaire" diye bahsetmeye başlamışlar ve şairlerin sözleri ölümsüz olduğundan Guaire tarihe bu isimle geçmiş.

Owney İle Owney-na-peak

İrlanda'nın kendi kralları varken, ülkede kırmızı pelerin diye bir şey yokken, evlerde bolluk, huzur varken Lumneach* kentinden çok da uzak olmayan bir köyde birbirlerinin kuzeni olan iki adam yaşarmış. Bunlardan biri zeki, nazik, yakışıklı ve anlayışı Owney imiş. Diğer kuzenin adı da Owney olduğundan, komşular ona "Burunlu

* *Bugünkü Limerick şehri.*

Owney" anlamında Owney-na-peak derlermiş, zira yüzüne büyük gelen, upuzun bir burnu varmış. İri yarı, güçlü, yarım akıllı olan Owney-na-peak, birlikte yaşadığı kuzenine karşı da çok acımasızmış.

İkisinin de kıt kanaat geçinebildikleri birer işi varmış. Kalaycılık yapıyor, saraylarda yaşayan asilzadelerden, şövalyelerden, şehrin zenginlerinden işler alıyorlarmış. Bir gün, genç Owney kasabadayken bir geçit töreni görmüş. Kentin bütün lordları, hanımları, generalleri ve ileri gelenleri oradaymış. Hepsinin arasında da kralın kızını görmüş Owney, yeni açılmış bir gülden bile daha güzelmiş. O anda kalbinde bir ağırlık hissetmiş, sanki olduğu yere bayılıverecekmiş. Oracıkta derin bir aşk beslemeye başlamış kralın güzeller güzeli kızına, işine gücüne bakamaz olmuş.

Owney düşünmüş taşınmış ve kralın kızına yaklaşmanın tek yolunun zengin olmak olduğuna kanaat getirmiş. Bu yüzden de yemeyi içmeyi bırakıp kazandığı her kuruşu bir kenarda biriktirmeye başlamış, ancak paralarını nereye sakladığını gören Owney-na-peak her zaman yaptığı gibi kuzeninin kazancını elinden almış.

Bir gün genç Owney'in hasta annesi artık iyiden iyiye ölüme yaklaştığını düşünüp oğlunu yanına çağırmış ve ona, "Ömrüm boyunca bana bir kez bile saygısızlık etmedin," demiş, "beni üzmedin, yormadın. Bunun karşılığını alman lazım. Şu porselen fincanı alıp pazara götür. Bir perinin hediyesiydi o bana. Etrafa bakın, sor soruştur, en fazla para verene sat fincanı. Ah gözümün nuru, Tanrı seni korusun!"

Owney'in annesinin son sözleri bunlar olmuş. Yattığı yerde gözlerini yummuş dünyaya. Genç adam yatak örtüsünü annesinin yüzüne örtmüş, günlerce yas tutmuş. Daha sonra annesinin ölmeden hemen önce söyledikleri gelmiş aklına. Bunun bir vasiyet olduğunu düşünüp porselen fincanı almış, Garryowen'de kurulan pazara gitmiş.

Pazar epey kalabalıkmış. Her yer çadırlarla çevriliymiş, o günlerde viski çok bilinmediğinden her yerde şarap satılıyormuş. Etraf insan kaynıyor, kimileri tezgâhları geziyor, kimileri alışveriş yapıyormuş. Owney elinde porselen fincanla bütün gün pazarda bir aşağı bir yukarı yürüyüp durmuş, ancak tezgâhlarda öyle güzel, öyle göz alıcı şeyler varmış ki, çıkarıp da fincanını insanlara göstermeye

çekiniyormuş. Artık akşam çökmeye başlamış, Owney eve gitmesi gerektiğini düşünürken yabancı bir adam yanına gelmiş. "Sabahtan beri pazarda seni izliyorum delikanlı," demiş, "elinde bir fincan, kimseyle konuşmadan bir aşağı yürüyüp duruyorsun. Nedir senin derdin?"

"Satıyorum ben bu fincanı," diye cevap vermiş Owney.

"Ne satıyormuş?" diyerek bir başkası yaklaşmış bu sefer.

Owney'in yanına ilk gelen adam bunun üzerine, "Sen ne meraklı şeysin be öyle? Ne satıyorsa satıyor, sana ne!" diye cevap vermiş.

"Ne demek bana ne!" diye çıkışmış öteki, "Burada, pazarda ne satıldığını bilmek isteyeceğim tabii, müşteri değil miyim nihayetinde?"

"Müşteriymiş!" demiş diğeri daha da kızarak, "Şu porselen fincanı satıyor işte, öğrendin de ne oldu? Nasıl olsa alamayacaksın, çünkü ben alacağım. Bana sat evlat fincanı, bir altın veririm sana."

"Hadi oradan!" demiş diğeri işi iyice inada bindirerek, "Hayatta müsaade etmem o fincanı senin almana. Ben iki altın veriyorum evladım, bana sat o fincanı."

"Gerekirse aldığı kadar altın verir, yine sana yar etmem o fincanı," demiş ilk adam bu sefer, "on altın veririm oğlum, ver bana şu fincanı."

"Bir porselen fincana on altın mı?" demiş şaşkınlıkla o anda yanlarından geçmekte olan atlı bir asilzade, "Çok kıymetli bir şey olsa gerek, hatta belki de antika. Ben yirmi altın veririm evlat o fincan için sana."

O esnada diğer taraftan geçmekte olan başka bir asilzade, "Ben alacağım o fincanı," diye katılmış münakaşaya, "işte para kesem, otuz altın var içinde. Daha fazlasını teklif etmeye cüret eden olursa kılıcımı savurduğum gibi ayırırım kafasını gövdesinden."

Bu laf üzerine peçeli bir hanım toplanan kalabalığın arasına girerek, "Elli altın veriyorum ben," diye bağırmış.

Bir süre sessizlik olmuş. Peçeli kadından daha fazla para veren çıkmayınca Owney eğilmiş ve fincanı kadına vermiş.

Owney eve doğru yol alırken, "İki altın bile etmeyecek bir fincana elli altın verdiler!" diye düşünmüş kendi kendine, "Ah annem! Kibir insanlara neler yaptırır ne kadar iyi biliyormuşsun sen!"

Eve biraz daha yaklaşınca kazandığı parayı saklaması gerektiğini düşünmüş. Yoksa kuzeni ona bir zırnık bile bırakmazmış. Yakınlarda bir yere bir çukur kazmış, altınların ikisini yanına alıp geri kalanını bu çukura gömmüş. Pazara gittiğini bilen kuzeni Owney kapıdan girer girmez yakasına yapışıp fincanını düzgün bir paraya satıp satamadığını sormuş.

"Sattım," demiş Owney, "iyi paraya da sattım bence, bir tane porselen fincan için iki altın fena değil."

"İki altın mı? Yok daha neler!" diye haykırmış kuzeni heyecanla, "Göstersene kuzenine şu altıncıkları..." Altınları hızla kapmış Owney'in elinden, bir süre hayran hayran izleyip cebine atıvermiş.

"Hiç korkma canım kuzenim Owney," demiş, "altınların bende güvende. Söylesene sen, altı üstü kıymetsiz bir porselen fincanı nasıl sattın o kadar paraya?"

"Hiç zor olmadı," demiş Owney, "pazaryerinin ortasına gittim. Sağıma soluma şöyle bir bakınıp, 'Antika porselenim var, yok mu isteyen?' diye bas bas bağırdım bütün gücümle. Yanıma gelip ne kadar para istediğimi ilk soran adama da yüz altın

istediğimi söyledim. Pazarlık ede ede iki altına kadar düşürdüm fiyatı. Böyle oldu işte."

Owney-na-peak şöyle bir gözlerini kısıp düşünmüş. Owney'in anlattıkları aklına yatmış gibiymiş. Hemen ertesi gün kendi dolabından eski bir porselen kâse alıp kimseye bir şey söylemeden pazara gitmiş. Pazarın orta yerinde "Gel, gel, hakiki porselenim var gel! Yüz altın verene satıyorum!" diye öyle bir bağırmış ki, bazı insanlar ellerindeki paketleri düşürmüşler korkudan.

"Ne bağırıyorsun be dangalak!" demiş adamın biri yanına gelerek. Önce Owney-na-peak'in elindeki kâseye, sonra da anlamaz gözlerle suratına bakmış. "Şu kâseye yüz altın verecek kadar enayi mi sanıyorsun sen insanları?" Ancak Owney-na-peak adama hiç cevap vermeden bağırmaya devam etmiş: "Hakiki porselenim var, yüz altına hakiki porselen!"

Kısa süre içinde bir sürü insan etrafına toplanıp ondan susmasını istemeye başlamışlar ancak o kimseye kulak asmayıp da var gücüyle bağırmaya devam edince hep beraber üstüne çullanıp Owney-na-peak'i bir güzel dövmüşler. Akşam çöküp da Owney-na-peak zar zor, oflaya puflaya eve

geldiğinde elinde ne para varmış ne de kâse. Owney onu görünce hemen gidip koluna girmiş, onu içeri almış. Doğrusunu söylemek gerekirse, kuzenini bu şekilde pazara yollamasının sebebi daha önce yaptıkları için ondan intikam almakmış.

Owney-na-peak çok sinirliymiş. Hemen yanan şöminedeki ateşi karıştırmak için kullandıkları kızgın demiri kaptığı gibi evin içinde Owney'i kovalamaya başlamış. "Gel buraya Owney!" diye bağırıyormuş bir yandan da ve sonunda onu yakasından tutarak, "Bir daha beni böyle aptal yerine koyabilecek misim bakalım! Oyayım gözlerini de gör!" demiş.

Zavallı Owney ne kadar yalvardıysa, aman dilediyse de boşunaymış. Kendisi zayıf, Owney-na-peak ise iri yarı ve kuvvetliymiş, onu tuttuğu gibi iki gözünü de dağlamış. Owney acıdan bayılmak üzereyken onu sırtlayıp Limerick'in kuzeyindeki Knockpatrick tepesine götürmüş. Burada eski bir kilisenin yığınları ve insanların hâlâ kullandıkları bir mezarlık varmış. Owney-na-peak kuzenini bir mezarın dibine yatırıp dönüp gitmiş. Bir süre sonra Owney kendine gelmiş.

"Ne oldu, neler geldi benim başıma, ne olacağım ben şimdi?" diye düşünmüş kendi kendine mezarın dibinde yatarken, "Annemin bana verdiği hediyenin karşılığı bu muydu? Hayatımın sonuna kadar gün ışığını göremeyecek miyim ben?" O böyle kendi kendine konuşup dururken gürültülü bir miyavlama duymuş az ötede. Bu öyle bir miyavlamaymış ki, sanki dünyada ne kadar kedi varsa bir araya gelmiş de bir ağızdan miyavlıyorlar gibiymiş. Owney kendini biraz toparlamış, el yordamıyla mezar taşının arkasına doğru çekilmiş, hiç sesini çıkarmadan neler olduğunu anlamaya çalışmış. Kısa süre içinde bütün kedilerin etrafında mırlaya mırlaya gezmeye başladığını fark etmiş, mezar taşlarının üstünde geziniyor, birbirleriyle oyunlar oynuyorlarmış. Bir iki tanesinin kuyruğunun sağına soluna değdiğini hissetmiş, ancak kediler onun farkına henüz varmamışlar.

"Sessizlik!" diye bağırmış o anda bir tanesi ve bütün kediler sus pus olmuşlar. "Ey güzel kentin güzel kedileri! Evet evet siz! Duman grileri, tekirler, sarmanlar, beyazlar, siz! Bütün kedilerin efendisi yüce kralımız adına size söyleyeceklerime kulak verin. Güneş battı, ay yüzünü gösterdi. Bu sessiz

sakin gecede hiçbir ölümlünün sesimizi duyamayacağı bu gizli yerde size bir sır vereceğim. Munster kralının kızını tanıyor musunuz?"

"Duyduk tabii, duymaz mıyız hiç! Anlat bakalım ne olmuş kralın kızına?" diye sormuş kediler hep bir ağızdan.

Yüzü lekeli, kara bir kedinin sesi duyulmuş arkalardan: "Ben bizzat duydum adını daha önce kendi kulaklarımla. Şu iki kalaycının, Owney ile Owney-na-peak'in evinde kalıyorum sık sık. Bazen Owney ateşin başına oturuyor, hem benim tüylerimi okşuyor hem de kendi kendine bu kızın babasının sarayına ne yapıp edip de girebileceğini düşünüyor. Sabahlara kadar böyle konuşuyor bazen kendi kendine."

"Bize ne be senin kalaycılarından," diye bağırmış o esnada konuşmayı yapan kedi.

"Neler oluyor böyle?" diye düşünmüş Owney bu esnada kendi kendine, "Bu ne biçim iş böyle?"

"Dinleyin beni, sakin olun," demiş konuşmayı yapan kedi yeniden, "kralın başına geçen hafta talihsiz bir olay geldi, kendileri kör oldu. Siz de hepiniz körlüğün nasıl tedavi edileceğini gayet iyi

biliyorsunuz. Şuradaki Barrygowen* kuyusunda toplanıp dua ederek ve kuyudaki suyu kullanarak iyi edilmeyecek hiçbir ölümlü hastalığı yoktur. Kralın körlüğü de bu hastalıklardan biri ve çaresini bizden başka bilen yok. Sakın ha gevşeklik edip de bu sırrı kaçırmayasınız ağızlarınızdan, çünkü Simon Magus'un torunu gelip de kralın gözlerini iyileştirmeye çalışacakmış duyduğuma göre, zira kral gözlerini açana kızını vereceğini söylemiş. Biz ona yardım edeceğiz, o da o gün geldiğinde yeryüzündeki en tombul farelerle bize ziyafet çekecek."

Kediler bu konuşmayı büyük bir dikkatle dinlemiş, arkasından büyük bir alkış koparmışlar. Daha sonra hepsi tepeden aşağı inip dağılmışlar.

Hepsinin gittiğine emin olana kadar kıpırdamadan bekleyen Owney, saklandığı yerden çıkmış. Barrygowen kuyusunun yerini biliyormuş, el yordamıyla ilerlemeye başlamış. Foynes tarafından gelen dalga seslerini duyduğunda yaklaştığını anlamış. Biraz daha dikkatli ilerleyerek kuyuya ulaşmış, oturup dua etmiş, kuyudan aldığı suyla

---

* *Limerick şehrindeki Barrgowen kuyusu duaları hastalıkları iyileştirmek için gerçekleştirilen bir ritüeldir. Hıristiyanlığın gelişiyle birlikte daha az yapılmaya başlansa da, hâlâ yok olmamıştır.*

gözlerini güzelce yıkamış. Daha sonra başını gökyüzüne çevirdiğinde neredeyse günün ağarmakta olduğunu görmüş. Şükürler ederek ayağa kalkıp evine doğru yola koyulmuş. Owney-na-peak evin kapısını açıp da onu gözleri görür halde karşısında bulduğunda şaşkınlıktan neredeyse bayılıverecekmiş.

"Kuzen, bilmeden bana bir insanın yapabileceği en büyük iyiliği yaptın," demiş Owney yüzünde koca bir gülümsemeyle. Eve gelirken sakladığı yerden aldığı iki altını gösterip, "Sayende iki altın kazandım," demiş, "senin de gözlerini dağlayıp beni bıraktığın yere bıraksak kim bilir sen neler kazanırsın?"

"Gözlerimi dağlamana asla izin vermem ancak gidip şansımı deneyeceğim ben de," demiş Owney-na-peak, "ama söylesene, gözlerin nasıl iyileşti senin bir anda?"

"Acele etme, zamanı gelince her şeyi öğreneceksin," diye cevap vermiş Owney. Ancak o anda evin içinde yatan, gözlerini dikip kendisine bakan kediyi görmüş. Owney-na-peak'e konuyu değiştirmesini işaret etmiş. Kedi bir süre sonra arkasını dönüp kaşınmaya başlamış ancak arada bir kafasını

çevirip Owney'in suratına bakıyormuş. Kedi enin-de sonunda evden çıkıp gittiğinde Owmey hemen kapıyı arkasından kapatıp söyleyeceklerini bitir-miş. Owney geceyi bir mezarın dibinde geçirmeyi ne kadar istemese de kuzeninin kazandığı iki altın-dan daha fazlasını kazanmak istiyormuş. Tam on-lar konuşmalarını bitirirlerken Owney pencere-den onları gözleyen kediyi fark etmiş. Tek kulağı ve burnunun ucu görünüyormuş sadece, ancak onları dinlediğine şüphe yokmuş. Owney hiçbir şey söyle-meden kuzenini mezarlığa götürmeye hazırlanmış. Gece vakti geldiğinde onu daha önce kendisini ya-tırdığı yere yatırıp sabah olduğunda neyle karşılaşa-cağını merak ederek eve dönmüş.

Owney-na-peak daha iki üç saattir orada yat-maktayken bir önceki gece kuzeninin kafasını ka-rıştıran sesleri duymuş. Gizlice dışarı bakıp da me-zarlığa arka arkaya bir sürü kedinin girdiğini görmek onu tedirgin etmiş. Yattığı mezarın dibine doğru si-nerek iyice saklanmaya başlamış ama ne yaparsa yapsın koca burnu hiçbir yere sığmıyormuş. Kedi-ler yeniden toplanmış, bazıları oturarak, bazıları ya-lanarak liderlerinin konuşmasını bekliyormuş. Bu esnada birbirleriyle sohbet ediyor, mezar taşlarının

üstünde geriniyorlarmış.

En sonunda kedilerin lideri yüksekçe bir mezar taşının üstüne çıkmış, kedilere sessiz olmalarını söylemiş. "Ey güzel kentin güzel kedileri! Evet evet siz! Duman grileri, tekirler, sarmanlar, beyazlar, siz!" diye konuşmaya başlamış, ama daha lafını bitiremeden mezarlığa henüz varmış olan yüzü lekeli karakedi, "Susun, susun!" diye bağırmış, "Sessiz olun hepiniz, bizi dinleyen ölümlüler var. Dün gece konuştuklarımızı duymuşlar. Owney ile Owney-na-peak'in evinde kalan kediyim ben ve yemin ederim ki bu sabah evlerinde bir şişe içinde Barrygowen kuyusunun suyunu gördüm."

O anda bütün kediler panikle etrafa dağılmış, her taşın altına tek tek bakmaya başlamışlar. Owney-na-peak ne kadar saklanmaya çalışırsa çalışsın, hiçbir yere sığmayan burnunu gören bir kedi diğerlerine haber vermiş. Hep birlikte onu yakalamış, sürükleye sürükleye mezarlığın ortasına getirmiş ve kafasından ayaklarına kadar parampar-ça etmişler.

Ertesi sabah Owney uyandığı gibi mezarlığa gelmiş ve etrafta tek görebildiği kuzeninin parçalara ayrılmış uzuvları olmuş.

"Eh, başına böyle bir şey geleceği belliydi," demiş kendi kendine kanlı ellere, kollara bakarken, "tek parçayken bana hiç de iyi davranmıyordun gerçi ama, ben senin kadar taş kalpli değilim." Owney kuzeninin parçalarını tek tek toplayıp bir çuvala koymuş, çuvalı sırtlayıp Barrygowen kuyusuna gitmiş. Oturup dua ettikten sonra çuvalı olduğu gibi kuyuya atmış. Birkaç dakika sonra Owney-na-peak kanlı canlı kuyudan dışarı tırmanmış. Owney ona kendini nasıl hissettiğini sorduğunda ise, "Demek nasıl hissettiğimi bilmek istiyorsun," demiş, "gel yaklaş da anlatayım nasıl hissettiğimi sana." Bunu söyleyerek Owney'in kafasına öyle bir vurmuş ki, onu boylu boyunca yere sermiş. Kendini toparlamasına fırsat bile vermeden onu kendi parçalarını taşıdığı çuvala tıkıvermiş. Niyeti onu Foynes'e götürüp boğmak ve ondan sonsuza dek kurtulmakmış.

Bir süre yol aldıktan sonra yorulduğunu hissetmeye başlamış. Robertstown Kalesi'nin yakınındaki bir barda durup daha fazla yol almadan önce biraz içki içmek istemiş. Owney kendine gelip de bir çuvalın içinde olduğunu görünce telaşlanmış ancak bara girmeden önce elindeki çuvalı mutfakta

sertçe yere bırakan kuzeni kısık sesle bir iş karıştırmaya kalkarsa canını alacağını söylemiş ona.

Owney yine de çuvalda minik bir delik açmayı başarmış, şöyle bir etrafa bakmış ve kaçacak bir yeri olmadığını anlamış. Sadece bir kişi varmış görünürde, alelade bir adam. Bir köşede tespihini çekiyor, dua edermiş gibi dudakları oynuyormuş.

"Tanrım," dediğini duymuş adamın Owney biraz daha dikkatli dinleyince, "al canımı, başka bir şey istemem. Ne bakacak kimsem var ne de bana bakacak kimse. Tek istediğim huzurlu bir ölüm."

"Şu hale bak," demiş Owney kendi kendine, "ölmek için yalvarıyor adam resmen ama ölemiyor. Ben ise yaşamak için her şeyimi verirdim ama kuzenimin beni öldüreceği gün gibi ortada." Ne yapıp edeceğini biraz düşündükten sonra kuzeninin duyamayacağı kadar kısık bir sesle neşeli neşeli şarkı söylemeye başlamış:

"Ne mutlu bana ki
Tıkıldım bu çuvalın içine
Şükürler, dualar edeceğim
Beni bu çuvalla cennete gönderene

Kim derdi ki bu yollar böyle güzel olacak
Bu çuvalın içinde yol alırken cennete"

Bu esnada bu şarkıyı duyan adam yerinden doğrulmuş. "Cennet mi dedi o?" diye düşünmüş kendi kendine. Sonra hemen çuvalın yanına gitmiş, "Bu dünyadan bıktım usandım, sen her kimsen, madem cennete gidiyorsun beni de al yanına olmaz mı?" demiş yalvaran bir sesle.

"Seni aptal, seni ahmak," demiş Owney çuvalın içinden.

"Biraz aptalım biliyorum, konu komşu da sürekli benim ahmaklığımdan bahseder. Ama aptal olsam ne olur ki? Her Hıristiyan gibi benim de ruhum temiz. Beni de al şu çuvalın içine, demin şarkıda anlattığın cennete giden yolu seninle birlikte geleyim."

Owney adamla iyice pazarlık ettikten sonra çuvala kendisi yerine onu koymayı kabul etmiş. Ancak çuvalın içindeyken tek bir kelime etmemesini tembihlemiş. Tam adamcağızı çuvala tıkıp da ağzını bağlayacakken birden vicdan azabı çekmeye başlamış. Masum bir insanın canını almak istememiş. Ne yapacağını düşünürken bir

köşede, kancada asılı duran, o akşam pişirilmek üzere gelen ölü domuzu görmüş. Hiç tereddüt etmeden domuzu kancadan almış, çuvala koyup ağzını bağlamış.

Adama dönerek, "Evine git dostum," demiş, "kimseye bir şey anlatma ama unutma bu akşam hayatın kurtuldu. Ne olduğunu anlamadan canından olacaktın yoksa."

Böylece Owney de adam da kapıdan çıkıp gitmişler. Bir süre sonra Owney-na-peak gelmiş, çuvalı kaldırıp sırtlamış ve hiçbir şey fark etmemiş. Yürüye yürüye Foynes'e girmiş, bir uçurumdan suyun dibine atıvermiş sırtındaki yükü.

Biraz bekleyip çuvalın suyun dibine battığından emin olunca dönüp eve doğru yola koyulmuş, ancak eve vardığında kendisine kapıyı açan Owney olmuş. Karşısındakinin kuzeninin hayaleti olduğunu zanneden Owney-na-peak yere çöküp dualar etmeye başlamış. Ancak Owney gayet neşeliymiş, kuzenine korkmamasını söylemiş. "Bu güne kadar bana birçok iyilik yaptın ama hiçbiri bu seferkiyle yarışamazdı," demiş. Daha sonra ona düzmece bir hikâye anlatmaya başlamış. Suların dibinde dünyanın en güzel yerini bulduğunu

ve orada bir sürü para olduğunu söylemiş. "Şu dört altına bak hele," demiş sakladığı yerden aldığı altınları göstererek.

"Ne tuhaf şeyler olmuş öyle," demiş afallayan Owney-na-peak, "keşke ben de gelseydim seninle suların dibine. Ama anlamadığım, ben Foynes'ten buraya gelene kadar bir kere dahi mola vermedim. Sen nasıl oldu da benden önce geldin?"

"Suların altında kestirme bir yol var," demiş Owney, "sen de istersen gidebilirsin ama orada perilerin mekânında nazik olmalısın. O zaman sen de altınları görebilirsin."

Owney kuzenini ikna edip bir çuvalın içine sokmuş, ağzını bağlayıp şehirde bir dükkâna yulaf getirip boş olarak geri dönen bir at arabası bulmuş. Bu arabaya binip kısa süre içinde Foynes'e varmış yeniden. Burada arabadan inmiş, yamaca doğru ilerlemiş ve neredeyse sırtındaki çuvalı suların dibine atacakken ufak bir gemi görmüş. Gemiye gidip çalışanlarla konuşmuş, epey uzağa yol alacaklarını öğrenmiş. Kaptanla pazarlık edip Owney-na-peak'i gemiye bırakmış, o günden bu güne kadar da bir daha ondan haber almamış.

Dönüş yolunda Barrygowen kuyusunun yanından geçip şişesini suyla doldurmuş, toprak altında sakladığı altınlarla kendine güzel kıyafetler almış ve ertesi sabah ilk iş Lumneach kentine doğru yola koyulmuş. Kente girdiğinde etraftaki her şey şahane görünüyormuş gözüne, yürüye yürüye en sonunda kralın sarayına varmış. Sarayın kapısında dikili bir sürü mızrak, mızrakların her birine de saplanmış birer insan kafası varmış.

Ancak Owney'in hiç cesareti kırılmamış, gidip doğruca kapıyı çalmış. Sarayın muhafızları onu karşılamışlar. "Kimsin sen, neden geldin?" diye bir de sorguya çekmişler kapıda.

"Çok uzak ülkelerden gelen mahir bir hekimim," demiş Owney, "kralın gözlerini iyi etmeye geldim. Beni ona götürün lütfen."

"Bak sen şu işe," demiş muhafızlardan biri, "girerken kapıda dizili insan kafalarını gördün değil mi? Onların hepsi senin gibi uzak diyarlardan buraya gelen hekimlerdi. Buraya kadar geldiğine göre birkaç saate senin kafanı da koyarız onların yanına."

"Lafa tutma beni," demiş Owney bunun üzerine, "seninle muhabbet etmeye gelmedim onca

yolu, götür beni kralına, hadi!"

Böylece Owney'i kralın huzuruna getirmişler. Kral onu dediğini yapamazsa olacaklar konusunda bir kez daha uyarmış. Karşılama salonundan birkaç muhafız haricinde herkes çıkartılmış. Owney'e kralın gözlerini iyi edebilirse prensesle evlenmesine izin verileceği ve kralın ölümünden sonra tahtın da sahibi olacağı söylenmiş. Owney bunu duyunca iyice heyecanlanmış. Yanında getirdiği şişeyi ortaya koyup diz çökmüş, eline azıcık su almış ve kralın gözlerini şöyle bir ovalamış. Daha birkaç dakika geçmeden kral tahtından fırlayıp sanki ilk defa görüyormuş gibi etrafına bakmaya başlamış. Hemen Owney'e saraya yakışır giysiler getirilmesini emretmiş, kızını da çağırtıp müstakbel kocasıyla tanıştırmış.

Prenses babasının gözlerinin iyileşmesine çok sevinmiş sevinmesine ama bu evlilik işi onu biraz üzüyormuş. Owney'in karşısına geldiğinde onu beğenmiş ancak böyle altınlar, elmaslar içinde kim olsa beğenilirmiş. Prenses Owney'in yeterince akıllı olup olmadığını merak ediyormuş. Bu yüzden ona iki soru soracağını ve ertesi gün bu sorulara cevap veremezse onun kendisiyle evlenmeye

layık olamayacağını söylemiş. Owney eğilmiş ve prensesin sorularını can kulağıyla dinlemiş:

"Dünyadaki en tatlı şey nedir?

Bütün kâinattaki en güzel üç şey nedir?"

Bunlar gerçekten de kafa karıştırıcı sorularmış, ancak Owney'in kafası çalışıyormuş. Akşam azıcık kafa yorduktan sonra cevapların ne olabileceğini az çok kestirmiş, sabırsızlıkla sabahı beklemeye başlamış. O gece sanki dünyanın en uzun gecesi gibi gelmiş ona. En sonunda gün doğmuş, Owney salona çağırılmış. Salon tıka basa doluymuş, bütün asilzadeler oradaymış, etrafta bayraklar sallanıyor, müzikler çalınıyormuş. Prenses babasının yanındaki altından bir tahtta oturuyormuş. Owney'in soruları cevaplarken duracağı yere çok güzel bir halı serilmiş. Müzik sustuktan sonra ilk soruya cevap vermiş Owney:

"Dünyadaki en tatlı şey tuzdur," demiş kendinden emin bir şekilde.

Bu cevap büyük bir alkış almış salondan. Prenses de gülümseyerek başıyla onaylamış cevabın doğruluğunu.

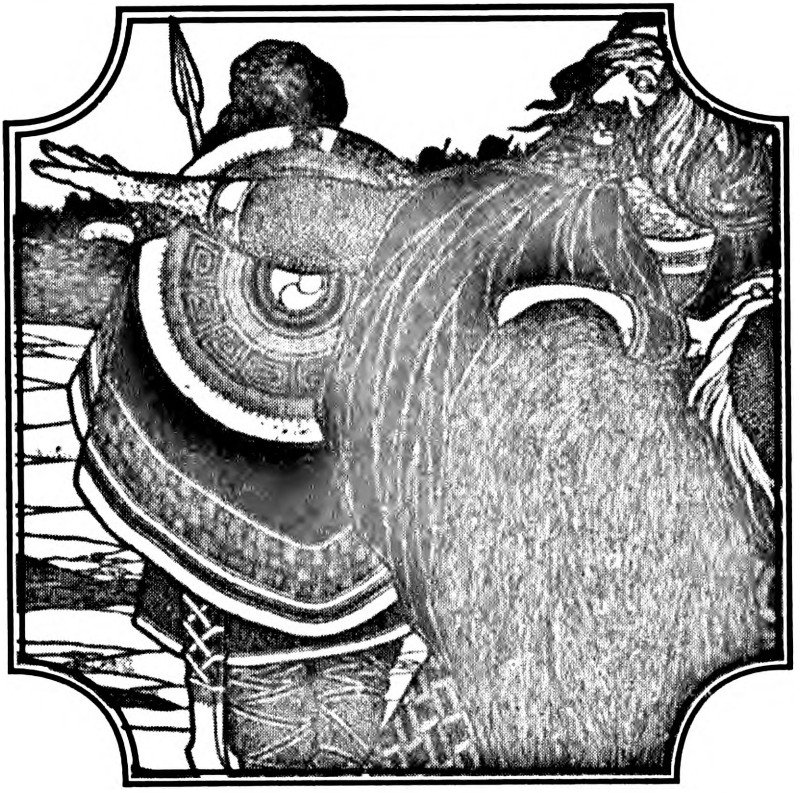
"Peki," diye söze girmiş prenses salon tekrar sessizleşince, "ikinci sorunun cevabını bulabildin

mi? Kâinattaki en güzel üç şey nedir?"

"Pupa yelken yol alan bir gemi, bir buğday tarlasının kulakta bıraktığı ses ve..."

Üçüncü en güzel şeyin ne olduğunu salondaki herkes duyamamış ancak hanımlar bir anda kendi aralarında gülüşmeye başlamışlar, yanakları al al olmuş. Prenses de gülümseyerek bu cevabı onaylamış. Owney'in böyle akıllı olması çok hoşuna gitmiş. Birçok insan Owney'in yerinde kentin en bilgili insanları olsa onların bile bu cevapları bulamayacağını konuşmuş kendi aralarında. Kral Owney'e sıkıca sarılmış, hemen düğün için hazırlıkların yapılmasını emretmiş ve insanlar o günden beri kâinattaki en güzel üçüncü şeyin prensesin kendisi olduğunu konuşuyorlarmış.

KRALLAR VE SAVAŞÇILAR

Cuculain'in Şövalye İlan Edilmesi

Bir gece, bir Druid* ve gökbilimci olan Cathvah elindeki teleskopla gökyüzünü izliyormuş. Yanında da daha on altı yaşını doldurmak üzere olan Cuculain** varmış. Fergus MacRoy'un*** sürgün edilmesinden bu yana,

---

* *Druid: Druid, Kelt çoktanrıcılığında genellikle Alplerin kuzeyinde ve Britanya Adaları'nda var olan antik Kelt topluluklarındaki rahip sınıfı.*

** *Cuculain efsanevi bir Irlanda kahramanıdır.*

*** *Fergus MacRoy (Fergus mac Róich), İrlanda mitolojisinde Ulster kralı iken hile ile tahtından indirilen ve daha sonra yeni Ulster kralının*

Cuculain onun yanında kalıyor, çalışmalarına ve gözlemlerine ilgi duyuyormuş. Yaşlı adam birden elindeki teleskopu bırakıp bir köşeye çekilmiş ve meditasyon yapmaya başlamış.

"Setanta!*," diye seslenmiş yaşlı adam en sonunda, "Söylesene, on altı yaşını doldurdun mu sen?"

"Daha değil peder," demiş çocuk.

"O zaman kralı seni şövalye ilan edip diğer şövalyelerin arasına katmaya ikna etmek epey zor olacak," demiş Cathvah, "ama yarın bunu yapmam gerekiyor, gördüğüm kehanete göre Concobar MacNessa** yarın ordularıyla çıkagelecek, öyle şeyler olacak ki, dünyanın sonuna kadar unutulmayacak. Sen de yarın silah kuşanıp savaşmalısın, daha sonra bir mevsim boyunca başka savaşa katılmayacak, gücün olgunlaşana kadar bekleyeceksin."

Ertesi gün Cathvah ilk iş olarak kralın yanına gitmiş, ne yapıp edip Cuculain'i şövalye ilan etmeye ikna etmiş onu. Aynı sabah, seyislerinden

---

düşmanı ile müttefik olan bir karakter.

* *Setanta, İrlanda mitolojisinde Cuculain'e verilen başka bir isim.*

** *Concobar MacNessa: Ulster Kralı*

biri de kral Concobar MacNessa'nın yanına gelerek, "Yüce kralım, hiçbir atın arpa yemediğini ve Kimbay MacFiontann zamanında yüce savaşçı kraliçe Macha Monga-Rue'yi savaşa taşıyan kutsal attan beri onun ahırdaki yerinin boş durduğunu biliyorsunuz," demiş, "o zamandan beri bir zamanlar ölümsüz Lia Macha'nın durduğu yere hiçbir ölümlü aygır girmedi. Ama yüce Concobar, bu sabah bahçenin doğusundaki ahırların yanından geçerken boş olan yerde bir kısrak gördüm. Öyle açık griydi ki rengi, uzaktan beyaz sandım. Öyle sağlıklı, öyle güzeldi ki, hiç böylesini görmemiştim. Ben ahıra girince kafasını bana doğru çevirdi, bakışları çok yumuşaktı ama yine de ödümü kopardı. Elimdeki süt taşıdığım kovayı yere düşürdüm. O zaman bana yaklaştı, başını omzuma koyup tuhaf bir ses çıkardı."

Seyis bunları söylerken, Concobar'ın küçük oğlu Cowshra Mend Macha kralın yanına gelmiş ve "Baba, adını taşıdığım, ulusumuzu koruyan Kimbay MacFiontann'ın eski zamanlarda kullandığı savaş arabasını tuttuğumuz binayı biliyorsun," demiş, "o günden beri itinayla koruyoruz orayı, üstelik binanın temiz ve düzenli tutulması da benim

sorumluluğumda. Bugün gün doğarken her zaman olduğu gibi binaya gittim. İçeriden uğursuz sesler geliyordu. Çok gürültülü, korkunç seslerdi bunlar. Sanki bir savaş vardı içeride de, askerler savaş naraları atıyor, yaralılar acıyla bağırıyordu. Korkudan içeri giremedim, geri döndüm. Yolda dün akşam doğudaki Moharne'den dönmüş olan Minrowar'ın oğlu Gerkin ile karşılaştım. Atlarına bakmaya gelmişti. Birbirimize destek olup binanın kapısını açtığımızda bronz savaş arabasının alev gibi parıldadığını gördük. Biz kapıda dururken bağrış çağırışlar devam etti, en sonunda karanlığın ortasında şimşek gibi bir ışık çaktı. Hiç şüphem yok, bütün işaretler ortada. İnsanlar bu seslerin neredeyse yüz yıldır duyulmadığını söylüyorlar. Macha bu işaretleri Sualtam'ın oğlu Cuculain için gönderiyor, ancak o çocuk henüz silah tutacak yaşını doldurmuş değil."

Seyisin ve oğlunun söyledikleri karşısında Concobar, Cuculain'in şövalye ilan edilmesine hazırlanmaya başlamış.

Saray görevlilerini, savaşçılarını, Cuculain'in arkadaşları olan gençleri ana salonda toplayan Concobar, genç kahramana savaş silahları vermiş.

Redbranch Şövalyeleri'nin* yeminini okutmuş. Ancak Cuculain silahlara doğru düzgün bakmamış bile. Mızrakları eline aldığı gibi paramparça etmiş, ona verilen kılıçla kalkanı delik deşik etmiş.

"Bunlar düzgün silahlar değil kralım," demiş en sonunda, meraklı gözlerle ona bakanları fark etmeden.

Kral bu sefer ona daha büyük, daha güçlü silahlar getirtmiş, ancak Cuculain bunları da kırıp dökmüş.

"Bunlar öncekilerden daha kötü Nessa oğlu Concobar," demiş bu sefer, "beni bu silahlarla düşman karşısına çıkarıp maskara mı edeceksiniz?"

Oğlanın bu inatçılığı Concobar MacNessa'nın çok hoşuna gitmiş. Seyrek kaşlarının altında çelik kılıçlar gibi parlayan gözleriyle etrafını saran savaşçılara bakıyormuş. Hepsinin arasında savaşçı bir yiğit gibi dik duruyormuş. Teni çelikten daha berrak, daha temizmiş. Daha sonra şövalyelerden biri Concobar'ın Tayta Brac'ta sakladığı kendi kılıcıyla mızraklarını alıp getirmiş.

---

* *Redbranch Şövalyeleri: Ulster kralı Concobar MacNessa dönemindeki kraliyet şövalyeleri.*

Cuculain bunları eğip bükmeye çalışmış ama silahlar gayet sağlammış.

"İşte iyi silah diye ben bunlara derim," demiş krala dönerek.

Daha sonra iki asil atla bir savaş arabası getirmişler. Kral bunları Cuculain'e takdim etmiş. Cuculain savaş arabasının içine atlayarak oradan oraya sıçramaya başlamış, arabayı bir arada tutan demirler kırılıp da yerle bir olana kadar sarsmış, sallamış.

"Bu iyi bir savaş arabası değil kralım," demiş daha sonra krala dönerek.

Daha sonra üç savaş arabası daha getirilmiş ancak Cuculain hepsini parçalamış.

"Böyle hurda savaş arabalarıyla hangi savaşçının savaşa girdiği görülmüş," demiş.

Bunun üzerine kral, oğlu Cowshra Mead Macha'yı çağırarak bizzat kendisinin baktığı, ona Uther'in oğlu Kelkar tarafından verilmiş olan gri aygır Læg'i, ona layık bir de savaş arabası getirmesini söylemiş. Bunlar Cuculain'in atı ve savaş arabası olacakmış O anda orada bulunan bütün asilzadeler bunun üzerine efsanevi bir savaşçının doğmakta olduğunu anlamış, Macha'nın bütün

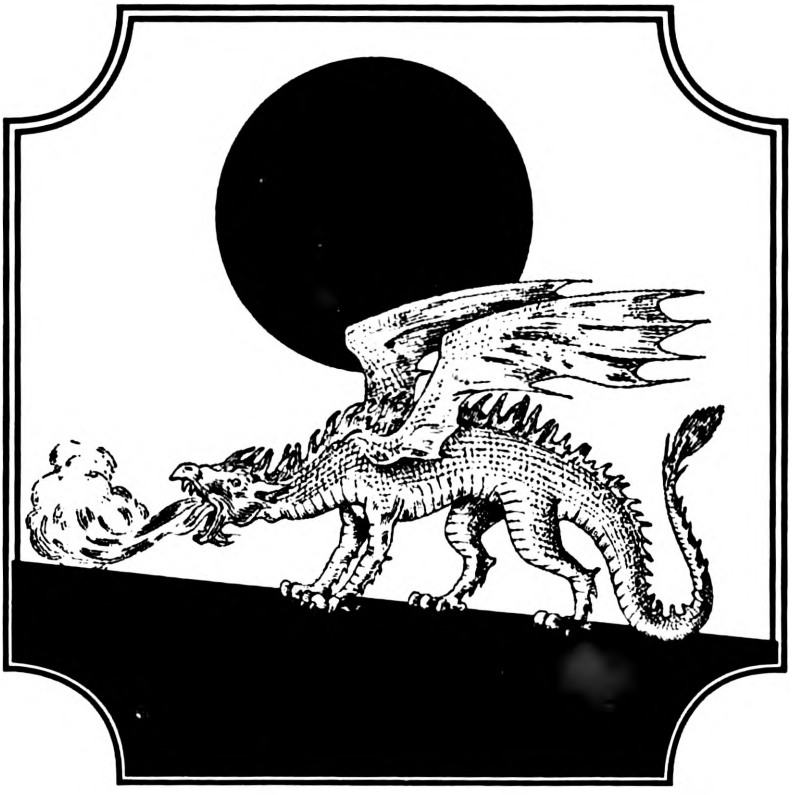
kehanetlerinin Cuculain için olduğuna emin olmuşlar.

Şahane bir savaş arabasının gök gürültüsüne benzer sesini ve savaşın kokusunu çok uzaklardan alan atın kişnemesini duyan Cuculain'in kalbi heyecanla çarpmaya başlamış. Kısa süre sonra bir arabacı zar zor zapt ettiği iki aygır ve onların çektiği ihtişamlı savaş arabasıyla salona girmiş.

O anda iki at, arabacının elinden kurtulmuş. Fırtına esnasında yamaçlarda süzülen kartallar gibi, ovalarda esen sert mart rüzgârları gibi, tazı seslerini duyunca koşmaya başlayan hızlı ve çevik geyikler gibi, arabacıdan kurtulan atlar da salonun içinde bir oraya bir buraya koşturmaya başlamışlar. Onların koşması yerleri titretiyor, arkalarındaki ihtişamlı bronz savaş arabası takırtılar, gümbürtüler çıkararak savruluyormuş, zira yıllardır kimsenin dokunmadığı bu savaş arabasını iblisler yuva edinmiş kendilerine.

Bu esnada Sualtam oğlu Cuculain, silahlarını kuşanıp bir savaş çığlığıyla arabanın içine atlamış. Salondaki herkes alkış tutup bağırmaya başlamış. Onlarla birlikte Gæil'in savaşçı ruhları da sevinçle bağırıyorlarmış. Böylece Gæil'in ilk büyük

savaşçısı, elinde savaş silahlarıyla kabilesinin bütün savaşçılarının önünde, savaş arabasının içinde dimdik durmuş ayakta.

Duleek Kapisinin Küçük Dokumacisi

Bir zamanlar Duleek'te, şehrin kapısının yakınlarında bir dokumacı yaşarmış. Çok dürüst, çok da çalışkanmış. Dokumacının bir ailesi olduğundan gece gündüz demez, evine bir lokma ekmek, sofrasına bir tas sıcak çorba koyabilmek için durmadan çalışır, çok çalışkan olduğu için de hiç şikâyet etmez, tezgâhını boş gören olmazmış. Bir sabah yine tezgâh başında çalışırken karısı ona seslenmiş: "Gel buraya şekerim, kahvaltı hazır, doyur karnını." Ancak dokumacı,

karısına aldırmadan çalışmaya devam etmiş. Birkaç dakika sonra karısı tekrar seslenmiş: "Kocacığım hadi, bırak tezgâhı iki dakika da ağzına iki lokma bir şey girsin."

"Gelemem hanım, git başımdan," demiş dokumacı bu sefer ve parmakları daha hızlı çalışmaya başlamış.

Biraz daha zaman geçince karısı kalkıp adamın yanına gelip dil dökmeye başlamış: "Haydi ama azıcık bırak işi de yemeğini ye, buz gibi olacak bak biraz daha gelmezsen."

"Git başımdan kadın," demiş dokumacı bu sefer, "bir şeyle uğraşıyorum burada, bitene kadar da kalkamam başından."

"İyi ama ben o kadar yemek yaptım, yemezsen çöpe gidecek hepsi," diye üstelemiş kadın.

Dokumacı, "Başlarım yemeğine, yere batsın yemek!" diye çıkışmış karısına bu sefer.

"İnsan yemeğine böyle laf eder mi, ayıptır. Tanrı affetsin seni," demiş kadın üzüntülü bir sesle.

"He, he! Seni de," demiş adam kadının ne dediğini bile duymadan.

"Bu sabah ters tarafından kalktın herhalde Thady," demiş kadın, "böyle günlerde çekilmez

oluyorsun. İyi, otur burada, yemeğin de soğusun, gelip de sana dil dökmeyeceğim bir daha." Bunları söyleyip çekip gitmiş. Dokumacının gerçekten de sinirleri tepesindeymiş o gün, karısı gelip konuştukça da daha beter olmuş. Bir süre sonra nihayet tezgâhın başından kalkıp yemek yemeye gitmiş. Masanın üstünde duran yemek simsiyah görünüyormuş, zira mevsim yaz ortasıymış ve yemek masada bekledikçe sinekler üşüşmüş tepesine.

"Vay arsızlar," demiş dokumacı kendi kendine, "başka yer bulamadınız mı karnınızı doyuracak? Gelmiş benim kahvaltıma yumulmuşlar."

Yemeğinin üstünde sinekleri görünce tepesi iyiden iyiye attığından, dokumacı hızla bir darbe savurmuş masada duran tabağa ve on üç sineği tek vuruşta öldürmüş. Öldürdüğü sineklerin ölüsünü alıp temiz bir tabağa koymuş ve masanın üstüne bırakmış.

O esnada, tek vuruşta kaç sineğin canını aldığını görünce içinde bir şeyler hareketlenmiş. Birdenbire kibir kaplamış içini. O gün daha fazla çalışmamaya karar verip sokağa çıkmış. Gördüğü herkese karşı çok kötü davranmış ve sürekli yumruğunu havaya kaldırıp, "Bu yumruk var ya

bu yumruk, bir vuruşta on üç tanesini öldürdü!" demiş.

Bunu gören komşular, adamın en sonunda kafayı yediğini düşünmeye başlamışlar. Dokumacı, cebindeki her kuruşu içki masasında bırakıp da böbürlene böbürlene, bir gözüyle sürekli eline baka baka eve geldiğinde karısı da aynı şeyi düşünmüş.

"Evet, elin çok kudretli kocacığım," demiş adamın suyuna gitmeye çalışarak, "ama çok da kirlenmiş." Adamın eli gerçekten de çok kirliymiş çünkü eve gelmeye çalışırken düşüp bir çukura yuvarlanmış. "Hadi git de yıka elini."

"Sen İrlanda'daki en kudretli ele nasıl kirli dersin," demiş adam kadının üzerine yürüyerek.

"Tamam, tamam, elin kirli değil," demiş kadın adamı yumuşatmaya çalışarak.

"Bütün hayatımı çöpe attım," demiş adam bu sefer, "seninle şu ufacık evde, hayatım boyunca şu tezgâhın başında, üç kuruşa talim ettim. Aziz George olacak adamdım ben!"

"Neyden bahsediyorsun? Hiçbir şey anlamıyorum," demiş kadın korkarak.

"Anlamazsın tabii," diye bağırmış adam bu sefer, "neyi anlıyorsun ki zaten! Cahilin tekisin. Ama yok, bundan sonra bitti. Bir daha asla oturmayacağım o tezgâhın başına ben."

"Thady, delirdin mi? Çocuklar ne olacak?" diye sormuş kadın.

"Yakında zengin bir adam olacağım, herkes bana saygı duyacak," demiş adam bunun üzerine.

"Nasıl olacak o iş öyle?" diye sormuş kadın ama o anda onunla konuşmanın imkânsız olduğunu anlayıp vazgeçip "Hadi yat uyu şimdi, yarın konuşuruz," demiş.

"Bundan sonra zengin olana kadar bana uyumak yok," demiş adam bu sefer.

"Tamam, inanıyorum sana," demiş kadın içinden dua ederek, "ama şimdi, bu gece uyuyuver, ha?"

"Şövalye olacağım ben," demiş adam bu sefer.

"Olursun Thady, ne istersen olursun," demiş kadın hâlâ adamı uyumaya ikna etmeye çalışarak.

"İstediğin kadar dil dök, gideceğim, yola vuracağım kendimi, seyyah şövalye olacağım."

"Ne olacakmışsın?"

"Seyyah şövalye dedim ya, duymuyor mu kulağın?"

"O ne biçim bir şeymiş ki öyle?"

"Seyyah şövalyeler çok mert insanlar olurlar. Dünyayı gezer, maceralar kovalarlar. Kılıçları ellerinde, önlerinde de hiçbir şey duramaz. Ama sen ne bilirsin, peh!"

Ertesi sabah gün ışır ışımaz evden çıkmış, bir eline bir tencere, diğerine bir tava alıp doğruca terziye gitmiş. Kendine tenekeden bir zırh yaptırmış, bir de tencere kapağı almış, ancak tencere kapağını çok özenle seçmiş, zira bu onun kalkanı olacakmış. Hemen boyacı bir arkadaşına gidip kapağın üstüne büyük harflerle şunu yazdırmış:

"BİR VURUŞTA ON ÜÇ TANESİNİ ÖLDÜRDÜM!"

"İnsanlar bunu gördüklerinde yanıma yaklaşmaya bile korkacaklar," demiş kendi kendine.

Eve dönüp karısına eski demir çaydanlığı iyice parlatmasını söylemiş. "Bu benim miğferim olacak," demiş. Çaydanlığın işi bittiğinde onu çıkarıp kafasına takmış. "Koca demir çaydanlığı gerçekten kafanda taşıyacak mısın?" diye sormuş karısı.

"Taşıyacağım tabii ki," diye cevap vermiş adam, "Şövalye dediğinin kafasını koruyacak miğferi olur."

"İyi de Thady, çaydanlığın ağzı delik, nasıl korusun seni yağmurdan, rüzgârdan?"

"Daha iyi ya, sıcak günlerde serinletir beni," demiş adam çaydanlığı kafasına geçirirken, "hem beğenmezsem iki üç ot tıkıveririm ucuna olur biter."

"Çaydanlığın ayakları dik dik duruyor ama tepende?"

"Her miğferin sivri bir yeri olur, benimkinde birden fazla var işte, daha iyi ya!"

Kadın kocasının aklından ümidini iyiden iyiye kesmiş artık. "Eh, ilk defa bir sığır kafası görmüyorum, en azından çaydanlığın içinde, daha önce de kaynatmıştım," demiş.

"Müsaadenizle hanımefendi," diye adam yola koyulmuş.

Şövalye olduğuna göre artık bir ata ihtiyacı varmış. Bu yüzden değirmencinin kente mısır unu taşımak için kullandığı atının otladığı çayıra gelmiş.

"Bu at tam bana göre," demiş kendi kendine, "bu sırtına un yüklenen bir şövalye atı, ben ise hayatını tezgâh başında heba etmiş bir şövalyeyim."

Ancak tam atı alıp giderken değirmenci onu görmüş, "Biz de seni dürüst bir adam bilirdik, atımı mı çalıyorsun sen benim?" diye bağırmış.

"Yok, olur mu öyle şey!" demiş dokumacı hemen, "Çalmak nasıl laf? Şu güzel havada hayvanı biraz koşturayım dedim, iyi gelir zavallıya."

"Sağ olasın," demiş değirmenci, "lakin lüzumu yok, atı olduğu yerde bırak, gel madem bana yardım et çok istiyorsan."

"Edemem yardım filan," demiş dokumacı ve ata atladığı gibi kaçmaya başlamış.

"Allah kahretsin seni!" diye bağırmış değirmenci, "Çabuk gel buraya berduş herif!"

Ancak değirmenci biraz geç kalmış. Dokumacı dörtnala uzaklaşıp Dublin'in yolunu tutmuş, çünkü ona göre yapabileceği en iyi şey Dublin kralına gitmekmiş (Dublin o zamanlar o kadar büyükmüş ki, kendi kralı varmış). Dublin kralının ona kesinlikle bir vazife vereceğini düşünüyormuş. Yollar o kadar kötüymüş ki dört gün boyunca yol almasına rağmen bir türlü Dublin'e varamamış. Ama şövalye dediğin yolundan dönmezmiş. Dokumacı en sonunda Dublin'e vardığında doğruca sarayın yolunu tutmuş. Saray bahçesine geldiğinde atını otlaması için serbest bırakmış. Öyle bir yermiş ki burası, taşların arasından bile çimenler fışkırıyormuş. Dokumacı saray bahçesindeyken,

kral çalışma odasının penceresinden dışarı bakıyormuş. Dokumacı pencerede kralı görmemiş gibi davranarak bahçede, pencerenin hemen altındaki taştan yapılma koltuklardan birine yatıp uyuyor numarası yapmaya başlamış. Bu esnada tencere kapağından yaptığı kalkanındaki yazıyı krala doğru çevirmeyi de ihmal etmemiş. Bunun üzerine kral muhafızlarından birini çağırarak, "Bana bak!" diye çıkışmış, "Kim bu berduş herif böyle? Burnumun dibine kadar girdi, şimdi de gamsız gibi uyuyor. Tamam, ben iyi yürekli bir kralım, buraya bu koltukları yaptırdım ki insanlar gelsin, beni gördüklerine mutlu olup eğlensinler diye. Ama şuna bak, ben burada pencereden bakarken geldi, hiç bana aldırış etmeden buraya yatıp uyudu. Yolgeçen hanı mı burası? Hem kim ki bu herif böyle kafasında çaydanlıkla?"

"Kim olduğunu hiçbirimiz bilmiyoruz majesteleri," demiş muhafız.

"Yabancı herhalde," demiş kral, "kılığına kıyafetine baksana."

"Üstelik bir sarayda nasıl davranılacağını da bilmiyor efendim," demiş muhafız.

"Ben aşağı iner kendim öğrenirim, bakalım kimin nesiymiş," demiş kral.

Kral merdivenlerden inmiş, muhafız da arkasından. Dokumacının yattığı yere gidince ilk gördüğü, kalkanının üstünde koca harflerle yazan yazı olmuş ve bunun üzerine, "Aman yarabbi!" demiş kral, "Tam da aradığım adam bu, kendi ayağıyla geldi üstelik burnumun dibine kadar."

"Ne için aradığınız adam majesteleri?" diye sormuş muhafız.

"Ne için olacak, şu lanet ejderhayı öldürmek için," diye cevap vermiş kral.

"İyi de, bu adam kimin nesi bilmiyoruz ki, öldürebilir mi sizce ejderhayı? Ne yiğitler, ne şövalyeler baş edemedi o ejderhayla, giden bir daha geri dönmedi. Bu adamın deli olup olmadığı bile belli değil, baksanıza çaydanlık var kafasında!"

"Şurada yazanı görmüyor musun?" demiş kral kalkanı işaret ederek, "Bir vuruşta on üçünü birden öldürmüş. Bunu yapan adam neler yapmaz!"

Kral, dokumacıyı uyandırmak için omuzlarından tutup sarsmış, dokumacı da sanki bütün bu zaman boyunca uyuyormuş da, yeni uyanmış gibi zar zor doğrulmuş yerinden. "Seni bana Tanrı

gönderdi," demiş kral.

Dokumacı kiminle konuştuğunu bilmiyormuş gibi davranarak, "Ne oldu ki?" diye sormuş.

"Sen benim kim olduğumu biliyor musun?" diye sormuş kral bu sefer.

Dokumacı bilmediğini söylemiş.

"Ben Dublin'in kralıyım," demiş kral bunun üzerine.

Dokumacı o anda yerinden fırlayıp dizlerinin üstüne çökmüş. "Aman efendim, ne olur affedin bu densizliğimi," diye yalvarmaya başlamış.

"Yalvarmana gerek yok cesur yiğit," demiş kral, "söyle bakalım, ne getirdi seni buralara?"

"İş arıyorum majesteleri," demiş dokumacı.

"İyi ya, ben sana iş vereyim. Çalışır mısın benim için?"

"Size hizmet etmek benim için bir onurdur majesteleri," demiş dokumacı.

"Peki öyleyse," demiş kral. "Demek bir vuruşta on üçünü birden öldürdün öyle mi?"

"Öyle efendim," demiş dokumacı, "üstelik zorlanmadım bile bunu yaparken. Ama korkarım biraz daha atıl kalırsam, bu güçlü eller yitirecek kudretini."

"Ben sana hemen bir görev vereceğim," demiş kral, "hem daha önce yaptıkların gibi zor bir iş de değil. Alçak bir ejderha var, insanlarımın huzurunu bozuyor, kilerlerde yiyecek, tarlalarda bitki bırakmıyor. Ben bu ejderhanın ölmesini istiyorum. Senin gibi on üçünü bir vuruşta öldüren biri için bu iş çocuk oyuncağıdır elbette. Sen korkmazsın bile böylesinden. Galway'de yaşıyor bu ejderha, bir bataklığın ortasında. Bataklığa dikkat et yeter."

"Bataklık bana vız gelir," demiş dokumacı, "öldürdüğüm on üçü de böyle yumuşak bir yerdeydi."

"Bu işin altından kalkabilir misin yani?"

"Altından kalkmak ne kelime, hemen yola koyulacağım."

"Böyle cesur insanlara bayılıyorum."

"Yalnız, yolculuk için biraz paraya ihtiyacım var."

Kral, onu kolundan tutup bir odanın önüne götürmüş. Odada ağzına kadar altınla dolu meşe bir sandık varmış. "Ne kadar istersen al," demiş ve tabii ki dokumacı kıyafetinin her yerine doldurabileceği kadar altın doldurmuş.

"Artık yola çıkabilirim," demiş altınların ağırlığından zar zor yürür bir halde.

"Çık tabii, ama bu atla olmaz," demiş kral, "sana yeni bir at vermek lazım."

"Nasıl isterseniz," demiş değirmencinin yaşlı atını daha iyisiyle değiştireceğine sevinerek.

Tek derdi zengin bir şövalye olmak olan değirmencinin tabii ki gidip de ejderhayla savaşmak gibi bir niyeti yokmuş. Altınları ve yepyeni atını alıp doğruca evine, Duleek'e dönmek varmış aklında. Ancak değirmenci kendini ne kadar kurnaz sansa da, kral ondan daha kurnazmış. Dokumacıya verdiği önceden eğitilmiş bir atmış ve dokumacı üstüne biner binmez dörtnala Galway'e doğru koşmaya başlamış. At dört gün boyunca bir kez olsun durmamış, en sonunda dokumacı peşlerinde bir şey varmış gibi korkuyla koşuşturmakta olan bir kalabalık görmüş. Hepsi bir ağızdan bağırıyormuş: "Ejderha, ejderha!"

Dokumacı ne kadar uğraştıysa da at ne durmuş ne de geri dönmüş, doğruca kendine doğru gelmekte olan canavara doğru koşmaya devam etmiş. Öyle bir kükürt kokusu varmış ki havada, insan bayılacak gibi oluyormuş. Dokumacı kaybedecek zamanı olmadığını görünce kendini atın sırtından atıp bir ağacın dibine düşmüş, hemen

ayaklanıp kedi gibi ağaca tırmanmaya başlamış. O esnada ejderhanın atını bir lokmada yuttuğunu görmüş. Ejderha daha sonra etrafı koklamaya başlamış, sanki dokumacının orada olduğunu bilir gibiymiş. En sonunda kafasını çevirip onu görmüş. "Kaçmaya ne diye zahmet ettin ki, nasıl olsa yakalayacağım seni," demiş gök gürültüsüne benzer bir sesle.

"Hayatta inmem bu ağaçtan," demiş dokumacı korkudan titreyen sesiyle.

"Çok da umurumdaydı," demiş ejderha dalga geçer gibi, "çantada keklik sayılırsın zaten. Kendimi hiç yormayacağım, gelip yatacağım o ağacın dibine. Eninde sonunda düşeceksin durduğun yerden."

Hakikaten de geçip ağacın altına oturmuş hiç zaman kaybetmeden. Bir süre oturduktan sonra, o gün koca bir köyü yediğinden ejderhaya bir rehavet çökmüş. En sonunda uyumaya karar vermiş ve dokumacı kaçamasın diye ağacın gövdesine boylu boyunca dolanıp uyumaya başlamış.

Dokumacı ejderhanın kulakları sağır eden horlamasından derin uykuya daldığını anlayınca yavaş yavaş tırmandığı yerden aşağı inmeye başlamış. Tam ayağı yere değecekken uğursuz bir dal çat diye

kırılmış ve dokumacı tam da ejderhanın tepesine düşmüş. Ancak talihi ona yardım etmiş, düşerken iki bacağıyla ejderhanın boynuna oturup kulağına yapışmış. O esnada ejderha uyanıp dokumacıyı yakalamaya çalışsa da, dönüp de tam kulağının arkasını ısıramadığından onu bir türlü yakalayamamış. Daha sonra şöyle bir silkelenip dokumacıyı düşürmeye karar vermiş ancak vücudundaki bütün pulları sallasa da, kulağının arkasındakileri sallayamıyormuş.

"Bana bak," demiş ejderha gürleyen sesiyle kulağının arkasına doğru konuşarak, "eğer kulağımı bırakmazsan havalanacağım ve öyle bir hızlı uçacağım ki, ruhun bedenini terk edecek." Ancak dokumacının sıkı sıkıya yapıştığı kulağı bırakmaya hiç niyeti yokmuş. Bunun üzerine ejderha havalanıp Dublin'e doğru olanca hızıyla uçmaya başlamış. Ensesine yapışmış duran dokumacı keyfini çok bozuyormuş ama ejderha uçmayı bırakmamış. En sonunda Dublin kralının sarayına kadar gelmiş ancak sinirden gözü döndüğünden sarayı fark etmemiş ve kulelerden birine kafasını çarptığı gibi yere düşmüş.

Dokumacının talihi yine ona yardım etmiş, çünkü tam o sırada Dublin kralı yine çalışma odasının penceresinden dışarı bakıyormuş ve dokumacının ejderhanın tepesinde saraya doğru yaklaştığını görünce hemen adamlarını çağırıp olanları onlara da göstermiş. "Bakın, bakın!" demiş heyecanla, "Seyyah şövalye geliyor, ejderhanın tepesinde! Eğer saraya yaklaşacak olursa bunu engellememiz lazım, silahlarınızı hazır edin." Ancak daha o lafını bitiremeden ejderha kuleye başını çarpıp yere düşmüş. Saraydaki herkes hemen durumu görmek için dışarı çıkmış. Onlar aşağı indiklerinde dokumacı da nihayet inebilmiş ejderhanın ensesinden. "Selamlar size majesteleri," demiş daha az önce canından korkmuyormuş gibi, "ben düşündüm ve bir karar vardım. Ben kimim ki bir ejderhayı öldüreyim sizin gibi yüce bir hükümdar dururken? O yüzden bunu sizin yapmanızı istedim. Ama bu vahşi ejderhayı alıp da huzurunuza getiremezdim, ben de evcilleştirdim onu. Ne olur, çıkarın kılıcınızı da alın ejderhanın canını. Sizin gibi ulu bir krala ancak bu yakışır."

Kral yüzünde bir memnuniyet ifadesiyle kılıcını çekmiş, ejderhanın başını gövdesinden ayırmış.

Ejderhanın öldüğü duyulunca kentte büyük bir sevinç yaşanmış. "Sen seyyah şövalyelerin en iyisisin," demiş kral dokumacıya, "Bu yüzden ikinci kez şövalye nişanı alamazsın ama ben seni lord yapacağım."

"Aman yarabbi," demiş dokumacı talihinin onu nerelere getirdiğine şaşırarak.

"Öyle, bundan sonra bir lordsun sen. Üstelik bugüne kadar bir ejderhaya binen ilk insan olduğundan sana Lord Ejderha Uçuran diyeceğiz."

Her fırsatı değerlendirmeye alışık olan dokumacı bunun üzerine, "Peki ödülüm ne olacak efendim?" diye sormuş.

"Tabii ya, nasıl unuturum!" demiş kral, "Seni dünyadaki bütün ejderhaların efendisi yapıyorum. Artık ejderhalara dair bütün yetkiler sana ait."

"Hepsi bu mu?" diye sormuş dokumacı.

"Sen ne doymaz bir adam çıktın öyle!" diye cevap vermiş kral, "Daha önce hiç ejderha efendisi olan birini duydun mu?"

"Duymadım tabii efendim," demiş dokumacı geri adım atarak, "Size minnettarım."

"Ama tabii ki bununla bitmiyor," demiş kral bu sefer, "kızımı seninle evlendireceğim." Kralın

bu vaadi, aslında öncekinden daha farklı değilmiş çünkü söylentilere göre kralın kızı bugüne kadar görülmüş en büyük ejderhaymış, üstelik çatal dilliymiş ve upuzun da bir sakalı varmış. Bu sakalın günahlarının kefareti olarak ona verildiğini söylese de, bu sakalla doğduğu da konuşulanlar arasındaymış.

ANLATICILAR

Perilerin Dans Bahçesi - William Carleton

Yün Eğirme Yarışı - William Carleton

Küçük Gaydacı - Crofton Croker

Peri Büyüsü - Michael Hart

Teigue - Crofton Croker

Gollerus'un Hanımı - Crofton Croker

Şeytanın Değirmeni - Samuel Lover

Fergus O'mara ve Hava İblisleri - Dr. P. W. Joyce

Ozan Seanchan ile Kedilerin Kralı - Lady Wilde

Owney ile Owney-Na-Peak - Gerald Griffen

Cuculain'in Şövalye İlan Edilmesi - Standish O'Grady

Duleek Kapısının Küçük Dokumacısı - Samuel Lover

Periler olmasa İrlanda köylüleri şiire ve öykülere bu kadar düşkün olur muydu? Denizi ve karayı sevmeyi efsanelerinden öğrenmemiş olsalar, Donagal'ın köylü kızları ülkenin başka yerlerinde çalışırken eğilip de denizi öperler miydi?

İrlanda masallarının temelinde, topluluklar halinde ya da yalnız yaşayan kara ve su perileri var. Eski zamanlarda olduğu kadar olmasa da, bu perilerin varlığına olan inanç hâlâ yok olmuş değil. Nobel Edebiyat Ödüllü İrlandalı şair W. B. Yeats, bu masalları hikâye anlatıcılarından dinleyip derleyerek aktarıyor ve İrlanda'nın meşhur perileri hakkında ayrıntılı bilgi veriyor.

ISBN: 978-605-2241-88-2

16 TL